

**T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**SINIF İÇİ DİSİPLİNİ BOZAN DAVRANIŞLARA YÖNELİK
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ)**

ELVAN GÖKÇEN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TEMMUZ, 2018
MUĞLA**

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

SINIF İÇİ İSTENMEYEN DAVRANIŞLARA YÖNELİK ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİ (ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ)

ELVAN GÖKCEN

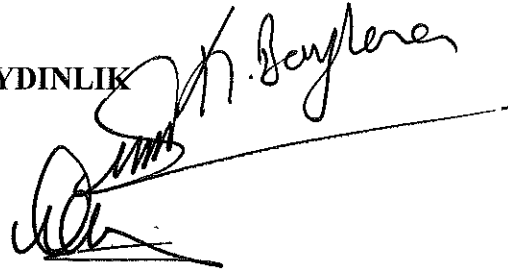
Eğitim Bilimleri Enstitüsünce
“Yüksek Lisans”
Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Sözlü Savunma Tarihi: 20.07.2018

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Kevser ÖZAYDINLIK

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Necdet AYKAÇ

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Aytunga OĞUZ

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Ayşe Rezan ÇEÇEN EROĞUL

TEMMUZ, 2018

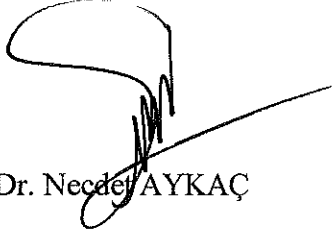
TUTANAK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün 06/09/2018 tarih ve 245/9 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin (24/6 veya 38/7) maddesine göre, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Elvan Gökçen'in "Sınıf İçi İstenmeyen Davranışlara Yönelik Öğretmen Görüşleri (Şanlıurfa İli Örneği)" başlıklı tezini incelemiş ve aday 12/09/2018 tarihinde saat 14.00'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra (30. dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin **kabul** edildiğine oybirliği ile karar verilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Kevser ÖZAYDINLIK

Doç. Dr. Nede AYKAÇ

Prof. Dr. Aytunga OĞUZ

ETİK BEYANI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanan “Sınıf İçi Disiplini Bozan Davranışlara Yönelik Öğretmen Görüşleri (Şanlıurfa İli Örneği)” başlıklı Yüksek Lisans tez çalışmasında;

- Tez içinde sunulan veriler, bilgiler ve dokümanların akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde edildiğini,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçların bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunulduğunu,
- Tez çalışmasında yararlanılan eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterildiğini,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapılmadığını,
- Bu tezde sunulan çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. 20 / 07 / 2018

ELVAN GÖKÇEN

Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ÖZET

SINIF İÇİ DİSİPLİNİ BOZAN DAVRANIŞLARA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

ELVAN GÖKÇEN

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğretim Üyesi Kevser ÖZAYDINLIK

Temmuz 2018, 154 sayfa

Geçmişten günümüze disiplin konusu her zaman önemini korumuştur. Özellikle son dönemlerde aileler ve çeşitli kurumlar için olduğu kadar, okullarda da disiplin büyük bir sorun haline gelmiştir. Disiplin konusundaki sorunlar, öğretimde eğitim hedeflerine erişmeyi güçleştiren davranışlardır. Gerek gelişmiş ve gerekse gelişmekte olan ülkelerde, son dönemlerde öğrencilerin almış olduğu disiplin cezalarındaki artış, disiplinsiz davranış sorununu dikkat çekici hale getirmiştir. Öğrencilerdeki bu disiplini bozan davranışlar eğitim-öğretimin en önemli sorunlarından biri haline gelmektedir. Okul, çeşitli özelliklere sahip öğrencilerin aynı ortamda buldukları yerdir. Bu nedenle disiplini bozan davranışları belirlemek güç olmakla beraber uzun bir süreç gerektirir. Bu konuda öğretmenler farklı görüşlere sahiptir. Bu doğrultuda, herhangi bir davranışın problem olarak değerlendirilip değerlendirilmemesi, o davranışın uygulandığı yere, zamana, davranışı uygulayan ya da değerlendiren kişiye göre farklılaşabilmektedir. Bunun yanında olumlu eğitim öğretim ortamı oluşturmak için, sınıf yönetimi konusundaki stratejiler, süreç ve uygulamalar hakkında ortak fikirlerde bulunulması, ihtiyaçların tespit edilmesi, okulda bulunan bireyler açısından gereklidir (Blanford, 1998). Bu nedenle çalışmada, ilkokuldan liseye kadar farklı düzeylerde görev yapan öğretmenlerin görüşleri analiz edilmiştir. Şanlıurfa İl Merkezinde görev yapan 440 öğretmene anket uygulanmıştır.

Tez kapsamında yapılan anketin sonucunda Şanlıurfa ilinde, özellikle sınıf içerisinde öğretmenlerin en sık karşılaştıkları disiplini bozan davranışın; *'izin istemeden konuşmak'* olduğu sonucuna varılmıştır. Öğretmenler, *'ailelerin çocuklarının eğitime olan ilgisizliği'*ni sınıf içinde karşılaştıkları disiplini bozan davranışların sebebi olarak en çok görmekte olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplini bozan davranışlar ile sınıfta karşılaştıkları disiplini bozan davranışların sebepleri; cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, mezun olduğu fakültesi, sınıftaki öğrenci sayısı ve okul türü değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Sınıf yönetimi, disiplin, disiplini bozan davranışlar, disiplini bozan davranışların sebepleri.

ABSTRACT

TEACHER'S VIEWS ON BEHAVIORS THAT DISRUPT CLASSROOM DISCIPLINE

ELVAN GÖKÇEN

Master Thesis, Department of Curriculum and Instruction

Supervisor: Assist. Prof. Kevser ÖZAYDINLIK

July 2018, 154 pages

Discipline has always maintained its importance from past to present. In recent years it has become an especially important matter for schools, as well as for families and various institutions. The discipline problems make it difficult to reach educational objectives. The increase in the numbers of disciplinary punishments in both developed and developing countries has attracted attention. Such disciplinary behaviors by students has become one of the most important problems in education. In schools students have different features and characteristics; therefore, assigning the disciplinary behaviors is a difficult and long lasting process. Teachers have different opinions in this respect. Regarding a behavior as a disciplinary one or not may differ depending on where and when that behavior takes place, who makes such a behavior and who evaluates the behavior. For this reason, in this study, the opinions of teachers, who work in different levels from elementary to the secondary schools, have been analyzed. A questionnaire was applied to 440 teachers in Şanlıurfa. It is concluded that the most common disciplinary behavior in the classrooms is to speak without asking permission. Besides, regarding the reasons for the disciplinary behaviors by the students, the most common reason was found out to be parents' being indifferent to the education of their children. Finally, it was found out in the study that there was a meaningful difference

related to the reasons for the disciplinary behaviors in gender, age, education background, graduated faculty, the number of students in classrooms and school type.

Keywords: Classroom management, discipline, disciplinary behavior, the reasons for disciplinary behaviors.

ÖNSÖZ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde hazırlanan bu araştırmada; Sınıf İçi İstenmeyen Davranışlara Yönelik Öğretmen Görüşleri (Şanlıurfa İli Örneği) incelenmiştir. Araştırmamın her aşamasında görüş ve önerilerinden yararlandığım, benden yardım ve desteklerini esirgemeyen, bu süreçte hep yanımda olan, bilgisi, tecrübesi, kişiliği, titizliği ve sabrını örnek aldığım değerli öğretmenim, danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Kevser ÖZAYDINLIK'a teşekkürü bir borç bilirim.

Tez savunmam sırasında getirdikleri değerli önerileri nedeniyle saygıdeğer hocalarım Prof. Dr. Aytunga OĞUZ, Doç. Dr. Necdet AYKAÇ ve Doç. Dr. Yahya ALTINKURT'a çok teşekkür ederim.

Ayrıca tez çalışmama büyük katkı sağlayan saygıdeğer hocam Prof. Dr. Ali SARIŞIK'a, tez önerimin ve tezimin planlanması, hazırlanması aşamasında yardım ve desteklerini esirgemeyen değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin USTA'ya, tez yazım aşamasında ve tezimin değerlendirilmesinde her türlü bilgisinden yararlandığım kıymetli hocam Dr. Öğr. Üyesi Fatih Mehmet CİĞERCİ'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hayatım boyunca benden maddi manevi desteklerini esirgemeyen, en yakın arkadaşlarım canım babam Abdullah GÖKÇEN ile bilhassa canım annem Medine GÖKÇEN'e çok teşekkür ederim.

Bunun yanında araştırma anketinin uygulanması aşamalarında bana yardımcı olup, sorulara içtenlikle cevap veren tüm öğretmenlere teşekkürü bir borç bilirim.

Elvan GÖKÇEN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	iii
ÖNSÖZ	iv
TABLOLAR DİZİNİ.....	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	ix
EKLER DİZİNİ	x

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Genel Amaç ve Alt Amaçlar.....	1
1.2. Araştırmanın Önemi	3
1.3. Araştırmanın Sayıltıları.....	6
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
1.5. Tanımlar.....	6

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve	8
2.1.1. İlgili Yurtdışı Araştırmalar	27
2.1.2. İlgili Yurtiçi Araştırmalar	29

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli (Deseni)	33
3.2. Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu	33
3.3. Verilerin Toplanması.....	35
3.4. Verilerin Toplama Araçları	35
3.5. Verilerin Analizi.....	36

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1.Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular	37
4.1.1.Öğretmenlerin Cinsiyet Durumlarına Göre Dağılımları	37
4.1.2.Öğretmenlerin Yaşa Göre Dağılımları.....	38
4.1.3.Öğretmenlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımları	38
4.1.4.Öğretmenlerin Fakültelerine Göre Dağılımları.....	39
4.1.5.Öğretmenlerin Okuttukları Sınıftaki Öğrenci Sayılarına Göre Dağılımları ..	39
4.1.6.Öğretmenlerin Okul Türüne Göre Dağılımları	40
4.2.Alt Amaçlara İlişkin Bulgular.....	40
4.2.1.Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular	40
4.2.2.İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular	43
4.2.3.Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular	45

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	102
5.1.Tartışma	102
5.2. Sonuçlar	114
5.3. Öneriler	117
KAYNAKÇA.....	120
EKLER.....	132
ÖZGEÇMİŞ.....	139

TABLolar DİZİNİ

Sayfa No

Tablo 1.1. Örneklem Dahilindeki Okulların Sosyo-Ekonomik Düzey Dağılımları.....	34
Tablo 2.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları	34
Tablo 3.1. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	37
Tablo 4.1. Öğretmenlerin Yaşa Göre Dağılımları	38
Tablo 5.1. Öğretmenlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımları	38
Tablo 6.1. Öğretmenlerin Mezun Olduğu Fakülteye Göre Dağılımları.....	39
Tablo 7.1. Öğretmenlerin Okuttukları Sınıftaki Öğrenci Sayısına Göre Dağılımları ..	39
Tablo 8.1. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okul Türüne Göre Dağılımları	40
Tablo 9.1. Öğretmenlerin Sınıf İçinde Karşılaştıkları Sınıf Disiplinini Bozmaya Yönelik Öğrenci Davranışlarına İlişkin Görüşleri	41
Tablo 10.1. Öğretmenlerin Sınıf İçinde Karşılaştıkları Sınıf Disiplinini Bozmaya Yönelik Öğrenci Davranışlarının Nedenlerine İlişkin Görüşleri.....	43
Tablo 11.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması	46
Tablo 12.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Yaşlarına Göre Karşılaştırılması	50
Tablo 13.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Karşılaştırılması	56
Tablo 14.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Fakültelerine Göre Karşılaştırılması	61
Tablo 15.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Sınıftaki Öğrenci Sayısına Göre Karşılaştırılması	65

Tablo 16.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Karşılaştırılması	73
Tablo 17.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması	78
Tablo 18.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Karşılaştırılması	81
Tablo 19.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Karşılaştırılması	86
Tablo 20.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Fakültelerine Göre Karşılaştırılması	89
Tablo 21.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Sınıflarındaki Öğrenci Sayılarına Göre Karşılaştırılması	92
Tablo 22.1. Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Okul Türüne Göre Karşılaştırılması	97

KISALTMALAR DİZİNİ

SPSS : Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı)

f : Frekans

% : Yüzde

X² : Ki-Kare

p : Anlamlılık Düzeyi

n : Sayı

EKLER DİZİNİ

	Sayfa No
Ek 1.1.....	132
Ek 2.1.....	135
Ek 3.1.....	136

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın genel amacı ve buna bağlı alt amaçları, önem, sayıtlılar, sınırlılıklar ve tanımlar alt başlıklarına yer verilmiştir.

1.1. Genel Amaç ve Alt Amaçlar

Yönetim; belirlenen hedefe ulaşmak için insan ve madde unsurlarını koordine ederek harekete geçme işlemidir. Yönetim sürecinin eğitime uyarlanmış bir parçası olarak sınıf yönetimi ise, sınıfın hedefine ulaşması için sahip olunan öğretim kaynaklarıyla bireyleri eş güdümlenerek harekete geçme süreci olarak tanımlanmıştır (Celep, 2002). Sınıf yönetimi, eğitim yönetimi düzeninin ön aşamasıdır. Hedeflenen davranışların ortaya çıkması bu aşamada başlamaktadır. Eğitimin niteliği, daha çok, sınıf yönetiminin nitelikli olmasına dayanmaktadır. Bu yüzden disiplinsiz davranışların engellenmesi, iyi bir sınıf yönetimi becerisi gerektirmektedir (Akgün, Yarar ve Dinçer, 2011: 2-3).

Sınıf yönetimi, etkili öğrenme amacıyla uygun ortamın oluşturulması ve sürdürülmesine bağlıdır. Bunun yanında öğretime ayrılan zamanın verimli kullanılması, eğitim öğretim çalışmalarını önleyen etkenlerin yok edilmesini gerektirmektedir. Bir başka deyişle, sınıf yönetimi; bireyin öğretime aktif katılımının gerçekleşmesi, sahip olunan kaynakların ve insanların yönetilmesi sürecidir. Bu süreçte gerçekleştirilen bir sınıf yönetimi, etkin eğitim özelliği gösterir (Başar, 1999:13; Özsoy, 2003: 99). Bu ifadelerden hareketle sınıf yönetimi, iyi bir eğitim öğretimin sağlanabilmesi için disiplini bozan davranışların en aza indirildiği bir süreç olmalıdır.

Öğretmenler sınıf ortamında, öğrenci sorunlarıyla karşılaşabilirler. Bu sorunları oluşturan bazı sebepler ise öğrencilerin, sosyal çevrelerindeki şiddet, ilgisizlik, maddi sıkıntı gibi pek çok psikolojik ve sosyolojik faktörlerden kaynaklanabilmektedir. Günümüzde teknolojinin iletişimle birlikte kullanılması, öğrencilerin aile içi iletişimde sorunlar yaşamasına neden olabilmektedir. Tüm bu sorunlar çocuğun davranışlarını olumsuz yönde etkileyebilmekte ve çeşitli uyum problemlerine yol açabilmektedir. Bunun sonucunda öğrenciler evde aileleriyle yaşadıkları bazı sorunları sınıflarına kasıtlı ya da kasıtsız olarak yansıtabilmektedir. Bu da öğretmenlerin işini güçleştirebilmekte ve eğitimin niteliğini düşürebilmektedir. Gelişen ve değişen, öğrenciyi merkeze alan eğitim paradigmasının yanında hala sorunlar süregelmektedir. Öğretim ortamında amaca ulaşılmayı önleyen durumlardan biri de sınıf içi disiplini bozan davranışlardır. (Başar, 1999). Disiplini bozan davranışlar, Celep (2004)'e göre, eğitim ortamında öğrenmeyi zorlaştıran ve bireylerin isteyerek ya da istemeyerek sergiledikleri davranışlar bütünüdür (Celep, 2002).

Disiplinsiz davranışlara çoğunlukla, ders içi etkinliklere katılım göstermeyen bireyler sebep olmaktadır. Derse katılmayan bu bireyler, diğerlerini de öğretim etkinliklerinden alıkoymaya çalışırlar. Burada öğretmenin, disiplini bozan davranışı ve bu davranışa sebep olan unsurları yok etmesi gerekir. Sınıf içi etkinliklere katılmayan veya etkinlikleri dikkat çekici bulmayan bireyler istenmeyen davranışlar gösterebilirler. Böyle zamanlarda, bireye dikkatini çeken bir görev vermek ya da yaptığı çalışmayı daha dikkat çekici başka bir çalışmayla değiştirmek faydalı olabilir (Başar, 1999).

Bunun yanında alan yazında sınıf içinde öğrencilerin hangi türde disiplinsiz davranışlar gösterdikleri konusunda çalışmalar yapılmış olmasına rağmen, söz konusu bu davranışların öğretmenlerin görev yaptıkları okul türlerine göre bu disiplini bozan davranışların neler olduğu ve bu davranışların sebepleri konusunda özellikle Şanlıurfa ve çevresinde çalışma yapılmadığı görüldüğünden, bu araştırma, Şanlıurfa merkezdeki ilkokul, ortaokul ve lise kurumlarında görev yapan öğretmenlerin sınıf içi disiplini bozan davranışlara yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Amaç Cümlesi:

Sınıf içi disiplini bozan davranışlara ve bu davranışların nedenlerine yönelik öğretmen görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Alt Amaç Cümleleri:

İlkokul, ortaokul ve lisede görev yapan öğretmenlerin;

1. Sınıf içi sınıf disiplinini bozmaya yönelik öğrenci davranışlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Sınıf içi karşılaştıkları sınıf disiplinini bozmaya yönelik öğrenci davranışlarının nedenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Sınıf içi disiplini bozan davranışların neler olduğuna ve nedenlerine ilişkin görüşleri;
 - Cinsiyetlerine,
 - Yaşlarına,
 - Eğitim Düzeylerine,
 - Mezun olduğu fakültelerine,
 - Sınıflarındaki öğrenci sayılarına,
 - Okul türlerine, göre farklılaşmakta mıdır?

1.2. Araştırmanın Önemi

Eğitim-öğretimin olması gerektiği şekilde yapılması ve sınıf içi sosyal ilişkilerin de düzgün ilerlemesi konusunda sınıf ortamı önemli bir husustur. Ancak son yıllarda artan oranlarda sınıf içi şiddet, öğrencilerin davranış bozuklukları, disiplinsizlik ve öğrenciler arası zorbalık, öğretmene itaatsizlik ve saygısızlık gibi istenmeyen davranışların artan oranlarda sergilenmeye başladığı dikkat çekmektedir (Riley ve McDaniel, 2000). Böylece sınıf ortamı, eğitim öğrenim alanı olmanın ötesinde, öğrencilerin olumsuz örnekler üzerinden disiplinsiz davranışlar kazanabildikleri bir ortam haline gelmeye başladığı söylenebilir. Buna bağlı olarak öğretmenlerde sınıf ortamının olumsuz etkisi üzerine endişeler baş gösterebilir. Dolayısıyla da okulda eğitim sisteminin olumlu katkılarının öğrenciler üzerinde olumlu yansımalarının dışında olumsuz yansımalarının da olabileceği düşünülebilir. Sınıf içi disiplini bozan davranışlar ve bu davranışların üstesinden gelme yolları ile ilgili araştırmaların, genellikle öğretmenlerin bu davranışları nasıl algıladığı üzerinden yapıldığı görülmektedir (Tulley ve Chiu, 1998; King, Gullone ve Dadds, 1990; Terzi, 2001).

Öğretmenlerin öğrenme-öğretme faaliyetlerini verimli bir şekilde yürütebilmesi, onların sınıf içinde olumlu bir öğrenme ortamının yaratmasına bağlıdır. Bu ortamın yaratılması da bir sınıf yönetiminin yanı sıra disiplini bozan davranışları engelleme becerisine sahip olmayı gerektirir. Ancak bu olumlu ortamın gerçekleşmesi için önce öğretmen, yönettiği sınıf içindeki davranışlardan haberdar olmalı ve iyi bir gözlemci olmalıdır. Öğretmenlerden beklenen disiplini sağlamak, sınıf içi etkinlikleri düzenlemek, zamanı yönetmek ve öğrenciler arası etkili iletişimi gerçekleştirmektir (Sarıtaş, 2006).

Öğretmenler, orkestrayı yöneten bir şef gibi etkili yönetimin yanı sıra olayları sürekli takip etmelidir. Bununla birlikte öğretmenler, düzeni tehdit edecek ya da olumsuz etkileyecek davranışlar fark ettiğinde de mümkün olduğunca hızlı müdahale ederek düzenin bozulmasına engel olmalıdır (Evertson, 1994; Weber, 1986). Bu tür davranışlar başlıca; sınıf içi düzenlenmeler, öğrencilere sorumluluk verme şekilleri, öğretmenin disiplin becerisi ve öğrencilerin birbirleriyle olan ilişkisinden kaynaklı oluşurlar. Bu nedenle sınıf yönetiminde öğretmen; disiplinsiz davranışlar oluşmadan, olabilecek problemlere karşı hazırlıklı olmalı ya da bu problemlerin sebeplerini ortadan kaldırmalıdır (Korkmaz, 2007: 298). Diğer taraftan öğretmenler, eğitim amaçlarıyla belirlenen öğrenci davranışlarının oluşturulmasında önemli bir işleve sahiptir. Eğitim yoluyla gerçekleştirilen davranışlar, toplumun istediği birey tipinin özelliklerini de içerir. İstenen nitelikteki bireyi eğitme işi, öğretmenin en önemli görevidir (Gözütok, 1991: 216). Mesleğini gereği gibi icra eden bir öğretmen, öğretim programlarının amaçlarında gösterilen nitelikleri kazandıracak özellikte eğitim veren öğretmendir. Bu tür öğretmenler, genellikle, etkili, kaliteli ya da nitelikli gibi sözlerle tanımlanmaktadırlar (Özyürek, 2008: 190). Öğretmenin, eğitim amaçları ile belirlenen öğrenci davranışlarını yerleştirmede sahip olduğu genel kültürü, alan bilgisini ve öğretmenlik formasyonunu davranışlarıyla bütünleştirerek sunabildiği oranda başarılı olacağı beklenmektedir.

Günümüzde önemli bir bilgi kaynağı olarak görülen öğretmen, geçmişteki rolünün aksine, artık yerini değişik kaynaklardan sağlanan bilgileri ve etkileri bir senteze ulaştıran, öğrencinin yeteneklerini işleyerek onun başarılı ve mutlu olmasını amaç edinen öğretmenlere bırakmaktadır (Yılman, 1992: 264). Önceden öğretmen merkezli olarak gerçekleştirilen eğitime, günümüzde yerini öğrenci merkezli bir eğitime bırakmış, eğitim kurumlarında demokratik eğitim anlayışı ve tutumu yaygınlaşmıştır.

Öğrenci merkezli eğitim, bilginin elde edilişi, bilginin sunulduğu ve kullanımının eğitimciler tarafından öğretildiği yeni yöntem, teknik ve stratejileri, farklı kaynak, araç ve gereçleri kullanmayı zorunlu kılmaktadır. Bütün bu gelişme ve değişimler öğretmenlerin eskiye oranla daha farklı ve daha fazla çaba göstermesini gerektirmesinin yanında, sınıf yönetiminde farklı becerilerle donanımlı olmasını da gerektirmektedir (Sadık, 2002). Ancak bu şekilde sınıf içi disiplini bozan öğrenci davranışlarının en aza indirilebileceği düşünülebilir.

Ekici (2008)'e göre, öğretmenlerin olumsuz davranışlardan ve bu davranışların nasıl yönlendirilip yönetileceğinden haberdar olmaması, bu konuda bilinçli olmaması neticede sorunun süregelmesine neden olmaktadır. Diğer taraftan öğrencilerin belli durumlarda ve koşullar altında olumsuz davranış sergileyebildiği fark edilirse bu koşulların ortadan kaldırılmasıyla stres kaynağı ve olumsuz davranış da ortadan kaldırılabilir. Benzer şekilde Ök, Göde ve Alkan (2000), problemlili ve davranış bozukluğu var diye değerlendirilen öğrencilerin olumlu koşullar altında davranışlarının düzeldiğini gözlemlemişlerdir. Bu nedendir ki, sınıf içerisinde disiplini bozan davranışların tespit edilmesiyle bu davranışların önüne geçilebileceği ve baskı kaynaklarının ortadan kaldırılabilirliği söylenebilir. Sayın (2001)'a göre de bu baskı kaynakları kaldırılmazsa, eğitim-öğretim kalitesinin olumsuz etkilenmesinin yanı sıra tüm sınıfın eğitim-öğretim almasının engellenebileceği bulgusuna varılmıştır.

Disiplini bozan davranışlar, öğretimde eğitim hedeflerine erişmeyi güçleştiren davranışlardır. Okul, çeşitli özelliklere sahip öğrencilerin aynı ortamda buldukları yerdir. Bu nedenle istenmeyen davranışları belirlemek güç olmakla beraber uzun bir süreç gerektirir. Watkins ve Wagner (2000)'a göre, herhangi bir davranışın problem olarak değerlendirilip değerlendirilmemesi, o davranışın uygulandığı yere, zamana, davranışı uygulayan ya da değerlendiren kişiye göre farklılaşabilmektedir. Bunun yanında olumlu eğitim öğretim ortamı oluşturmak için, sınıf yönetimi konusundaki stratejiler, süreç ve uygulamalar hakkında ortak fikirlerde bulunulması, ihtiyaçların tespit edilmesi, okulda bulunan bireyler açısından gereklidir (Blanford, 1998). Okul ortamında düzeni sağlamak yöneticilerin görevi iken, sınıf içinde etkili ve verimli öğretme öğrenme ortamı oluşturmak öğretmenin görevidir. Sınıf içinde düzeni oluştururken öğretmenlerin en çok zorlandıkları alan öğrencilerin disiplini bozan davranışlarıdır (Demir, 2013). Öğretmenlerin, sınıf içi hangi davranışların disiplinsiz

davranışlar olduğunu tespit etmesi ile bu davranışların giderilmesine dair geliştirdikleri çözüm yolları, ele alınması gereken bir durumdur. Alan yazında sınıf içinde öğrencilerin hangi türde disiplinsiz davranışlar gösterdikleri konusunda çalışmalar yapılmış olmasına rağmen, söz konusu bu davranışların öğretmenlerin görev yaptıkları okul türlerine göre bu disiplini bozan davranışların neler olduğu ve bu davranışların sebepleri konusunda özellikle Şanlıurfa ve çevresinde çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu araştırmanın, disiplini bozan davranışların tespiti ile bu davranışların ortaya çıkma nedenlerine dair öğretmen görüşlerinin belirlenmesi açısından önemli olduğu söylenebilir. Bu bakımdan öğretmenlerin, sınıf içi disiplini bozan davranışlar ve bu davranışların nedenleri konusundaki görüşlerinin belirlenmesiyle elde edilecek sonuçlar görev başındaki öğretmenlere sınıf içi disiplini bozan davranışlarla başa çıkma konusunda yardımcı olabilecektir. Bunun yanında bu sonuçların öğretmen yetiştiren fakültelerde de yararlı olacağı varsayılmaktadır.

1.3. Araştırmanın Sayıltıları

Öğretmenlerin, çalışmada kullanılan veri toplama aracına verdikleri yanıtlar samimi ve içtendir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışma 2014–2015 eğitim- öğretim yılında Şanlıurfa il merkezinde çalışan ilkokul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin ve bu öğretmenlerin sınıf içinde disiplini bozan öğrenci davranışları ve bu davranışların nedenlerine ilişkin görüşleri ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Sınıf: Belli bir veya birkaç öğretmenin nezaretinde toplanarak ders gören öğrenci grubu, ders yapılan yer ya da dersane, bir öğretim kurumuna aynı zamanda yazılan ve mezun olmaları beklenen öğrenci grubudur (Alaylıoğlu ve Oğuzkan, 1976: 330). Başka bir tanıma göre sınıf, eğitim hedeflerini gerçekleştirmek üzere oluşturulmuş ortamdır (Aydın, 1998: 7).

Sınıf Yönetimi: Öğretmenin, bir orkestra şefi gibi sınıfı ve sınıf düzenini korumasıdır (Lemlech,1999: 4).Öğrenmeyi gerçekleştirecek bir öğretim ortamı oluşturmak için ihtiyaç duyulan strateji, yöntem ve tekniklere sahip olunması, bu yönde gerekli materyallerin edinilmesi ve bunların etkin bir şekilde kullanılması sürecidir (Başar, 1993: 6). Sınıf yönetimi bir başka ifadeyle, eğitimin hedeflerine ulaşmasını sağlayan, etkili eğitim öğretim ortamının kurulması ve sürdürülmesi amacıyla gerçekleştirilen faaliyetler (uygun sınıf ortamını oluşturma, ilkeleri belirleme, ilgi çekici etkinlikler uygulama vb.) bütünüdür (Kılbaş, 2003:1).

Disiplin: Bireye hangi davranışların doğru olduğunu, hangi davranışların yanlış olduğunu öğretmek ve bireyin öğrendiklerine göre davranıp davranmadığını kontrol etmektir (Başaran, 1992: 231).

Disiplinsiz davranış: İstenmeyen davranışlar olup, sınıf içinde çeşitli sebeplerle ortaya çıkan, öğretmenlerin sınıf içinde etkili öğrenme ortamları oluşturmalarını önleyen ve doğrudan denetlenemeyen öğrenci davranışlarıdır (Ercan, 2010: 187).

İstenmeyen Davranışlar: Okul ortamında eğitsel çabaları engelleyen ya da zorlaştıran davranışlardır (Başar, 1993: 95).

Öğretim programı: Ertürk'e göre, program geliştirme, öğrencide geliştirilecek davranışların önceden belirlenip bir sıraya konması; bu davranışları geliştirici, öğrenme yaşantılarını gerçekleştirecek eğitim durumlarının düzenlenmesi; eğitim durumlarının ve öğrenme yaşantılarının istendik davranışları geliştirmedeki etkililik derecelerinin değerlendirilmesidir (Korkmaz, 2007:3). Eğitim programı içinde önemli bir yere sahip ve çoğunlukla kendine özgü özellikleri olan, sürece önem veren, bunun yanında eğitim programının hedefleri yönünde gerçekleştirilen, bu amaçların istendik şekilde bireye kazandırılmasına yönelik oluşturulmuş programlardır (Varış, 1981).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma ile ilgili kuramsal çerçeve ve sonrasında yurt dışında ve yurt içinde yapılan araştırmalar üzerinde durulmuştur.

2.1. Kuramsal Çerçeve

Sınıf

Belli bir veya birkaç öğretmenin nezaretinde toplanarak ders gören öğrenci grubu, ders yapılan yer ya da dersane, bir öğretim kurumuna aynı zamanda yazılan ve mezun olmaları beklenen öğrenci grubudur (Alaylıoğlu ve Oğuzkan, 1976: 330). Başka bir tanıma göre sınıf, eğitim hedeflerini gerçekleştirmek üzere oluşturulmuş özel bir ortamdır (Aydın, 1998: 7).

Çünkü öğrenciler bazı şeyleri ilk defa sınıflarda görüp tanırırlar. Öğretmen için sınıf sıradan bir yer halini almaya başladığı andan itibaren, sorunlar da başlıyor demektir. Bu nedenle sınıfın tanımının çok iyi anlaşılması, sınıf kavramının içinin çok iyi doldurulması büyük bir önem arz etmektedir. Aksi takdirde sınıfın amacına ulaşması olanaksızdır (Boz, 2003: 38).

Sınıf amacına ulaşmak için çeşitli etkinlikler yapılmaktadır. Bu etkinliklerin de bir amacı vardır. Öğretmen ve öğrenciler belli bir amaç ve program çevresinde sınıf ortamındaki yaşama dahil olurlar. Etkinlikleri, amaca ulaşmak için yaparlar. Bu amaçlara ulaşmada öncelikle öğretmenler sorumludur. Bunun yanında öğretmen formal

eğitimin vazgeçilmez temel öğeleri olarak kabul edilen öğrenci, öğretmen, ders planı, eğitim programı, öğretim süreci, öğretme-öğrenme yöntem ve teknikleri, eğitim teknolojisi ve zaman gibi bir çok öge arasında anlamlı ve sürekli bir eşgüdüm sağlamak durumundadır. Bu nedenle öğretmen, sınıf yönetimi konusunda yeterli olmak zorundadır (Boyraz, 2007).

Sınıf Yönetimi

Öğretmenin, bir orkestra şefi gibi sınıfı ve sınıf düzenini korumasıdır (Lemlech, 1999: 4). Öğrenmeyi gerçekleştirecek bir öğretim ortamı oluşturmak için ihtiyaç duyulan strateji, yöntem ve tekniklere sahip olunması, bu yönde gerekli materyallerin edinilmesi ve bunların etkin bir şekilde kullanılması sürecidir (Başar, 1993: 6). Sınıf yönetimi bir başka ifadeyle, eğitimin hedeflerine ulaşmasını sağlayan, etkili eğitim öğretim ortamının kurulması ve sürdürülmesi amacıyla gerçekleştirilen faaliyetler (uygun sınıf ortamını oluşturma, ilkeleri belirleme, ilgi çekici etkinlikler uygulama vb.) bütünüdür (Kılbaş, 2003:1).

Öğretmen bilgiyi taşıyıcı ve aktarıcı değil, bilgi kaynaklarına giden yolları gösterici, kolaylaştırıcı birer eğitim lideri olmalıdır (Başar, 1999: 12). Sınıfın iyi bir yönetime sahip olması, öğretmenin öğrencilerle iyi ilişkiler kurmasına bağlıdır. Burada önemli olan öğretmenin tutumudur. Ne çok sert, ne de yumuşak bir tutum, istenen sınıf yönetimini gerçekleştiremez. Öğrenciye değer veren, adil davranan, anlayışlı bir tutum gerekir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1996:261). Bu tutum, öğretmenin tamamen sınıftaki eğitim-öğretim etkinliklerinin gerçekleşmesine yönelik olmalıdır. Diğer bir deyişle ortama göre değişiklik gösteren bir tutum sergilenmemelidir. Aksi durumda öğretmen çekinilen ve korkulan bir kişilik olur. Öğretmen öğretim yöntem ve tekniklerini bildiği kadar, yöneticilik özelliklerini de bilmesi gerekmektedir. Bu yöneticilik özelliği yanında öğretmenler, öğrencilerin derse devam durumlarını, sınıf içi etkinliklerini ve öğretim materyallerini düzenleme, öğretimi engelleyici etmenleri ortadan kaldırma gibi durumları da takip etmelidir (Boyraz, 2007).

Bunun yanında öğretmen sınıf yönetimi esnasında birçok sorunla karşı karşıya gelebilirler. Sınıf yönetimi esnasında ortaya çıkacak sorunlar, gereksiz zaman kaybına, öğrencilerin dikkatinin dağılmasına ve sınıf içi gerginliğe sebep olabilir. Bu sebeple öğretmenin beklenmedik bir sorunla karşılaşmaya hazır olması ve bu sorunları en doğru

şekilde çözmeye çalışması gerekir (Erden ve Akman, 1996:245). Bu durumda, sınıf yöneticiliğinin belirli bir emek verilmeden kişisel becerilerle yapılması mümkün değildir. Sınıf yönetiminde yetersiz kalan öğretmen sinirlenir, umutsuzluğa düşer, ideallerini yitirir, strese girer ve sonuçta mesleğinden giderek uzaklaşır (Küçükahmet, 2001).

Sınıf İçi Disiplini Bozan Davranışlar

Öztürk (2002) tarafında yapılan çalışmada, farklı yaşantılara, ilgilere, düşünüş tarzlarına, becerilere ve zeka seviyelerine sahip bireylerin bir arada bulunduğu topluluklar sınıf olarak adlandırılmaktadır. Bu toplulukta bulunan bireylerin ihtiyaçları, hazır bulunuşluk seviyeleri, öğrenme hızları ve biçimleri, duyguları, düşünceleri arasında değişiklikler olduğu saptanmıştır. Günün önemli bir kısmını aynı sınıfta geçiren öğrencilerin, bulunduğu sınıflarda farklı davranışlar sergilediği ve bu farklılıkların sınıf içi öğrenci davranışları olarak ortaya çıktığı belirlenmiştir. Tertemiz (2000)'e göre farklılıklar, bazen sınıf ortamında olumlu bir hava yaratırken, bazen de sınıfın var oluş amacına hizmet etmesini ve yapısını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu gibi olumsuz sonuçlara neden olan davranışlar disiplinsiz davranışlardır. Okul ortamında eğitsel çabaları engelleyen ya da zorlaştıran davranışlardır (Başar, 1993: 95). Birey tarafından iradeli biçimde gösterilir. Bu davranışlar duruma veya ortama uygun olmayabilir.

Sağlam, Adıgüzel ve Güngör (2008)'e göre davranışlar, yararlı veya yararsız özellikte olabilmektedir. Olumsuz davranış disiplini bozan davranış anlamına gelip belirli koşullar altında arzu edilen bir davranış olabilse de olumsuz davranışlar, belli koşullar altında arzu edilmeyen davranışlar anlamına gelmektedir. Buna göre olumsuz davranış, ortama ve şartlara ve o ana uygun olmayan ancak bilerek yapılan davranışlardır.

Bu tanıma dayanarak da okul içerisinde veya sınıflarda eğitim-öğretime engel olan, eğitim-öğretim anında olumsuz davranışların tümü sınıf içi disiplini bozan davranışlar olarak adlandırılmaktadır.

Barton, Coley ve Wenglinsky (1998)'a göre okullarda ciddi anlamda disiplin cezalarında artış meydana gelmektedir. Bu da öğrencilerin olumlu ve olumsuz

davranışlarını sergilemede sorunlarının olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum öğrencilerin çoğunlukla eğitim-öğretim sürecini olumsuz etkileyecek disiplinsiz davranışlarda artan oranlarda bulunduğunu ispat etmektedir. Aynı zamanda disiplinsiz davranışlar, öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde en çok zorlandıkları konuların da başında gelmektedir. Çünkü eğitsel etkinlikle ilgilenmesi gereken sürede öğretmen, öğrencilerin disiplinsiz davranışları nedeniyle sınıf içi düzenin ve disiplinin sağlanmasıyla ilgilenmek durumunda kalmaktadır.

Jones ve Jones (1981)'a göre olumsuz ve disiplini bozan davranışların ortadan kaldırılması öğretmenlerin etkinliği ve eğitim-öğretim sürecinin kalitesi ve başarısı için çok önemli olduğundan bu davranışların da neler olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin sosyo-demografik özellikleri, branşları, öğretim stilleri vb. istenmeyen davranışları nasıl değerlendirdiklerine dair görüşlerinde farklılaşmaya neden olmaktadır. Lewis, Romi, Qui ve Katz (2005) yapmış oldukları çalışmada, bir öğretmenin olumsuz olarak değerlendirdiği davranışın, başka bir öğretmen tarafından aynı şekilde değerlendirmediğini saptamıştır. Bu nedenle ilk aşamada sınıf içerisinde olumsuz olarak değerlendirilmekte olan önemli olumsuz davranışlar tespit edilmiştir.

- Derslere katılmama
- Derslere geç kalma
- Ders öncesi ya da süresince alkol, sigara veya uyuşturucu vb. madde kullanımı
- Küfür etme ve argo kelimeler kullanma
- Fiziksel şiddet
- Vandalizm (vahşilik) ve fiziki nesnelere zarar verme
- Silah, bıçak gibi kesici alet bulundurmaktır.

Durmuş ve Gürkan (2005)'e göre, davranışlar içerisinde özellikle dersleri takip etmeme, derslere geç kalınması sınıf içinde olumsuz olarak değerlendirilirken; alkol, sigara kullanımı, silah ya da kesici alet taşınması, şiddet ve Vandalizm (vahşilik) gibi çok daha ciddi düzeydeki olumsuz davranışlar ise hem sınıf hem de okul içerisinde olumsuz ve disiplini bozan olarak değerlendirilmektedir. Bu davranışlar öğretmenlerin görüşleri ve algılarından bağımsız olarak sınıf içerisinde hoş karşılanmayan ve disiplini bozan davranışlar olarak değerlendirilebilir.

Celep (2002), Baysal (2009) ve Sağlam (2008) araştırmalarında, olumsuz davranışları hedef gruba göre gruplara ayırmışlardır:

- Bireysel olumsuz davranışlar
- Sınıf arkadaşları ile ilgili olumsuz davranışlar
- Öğretmenle ilgili olumsuz davranışlardır.

Celep (2002) çalışmasında, bireysel olumsuz davranışları aşağıda olduğu gibi değerlendirmeye tabi tutmuştur:

- Sınıf içerisinde eğitim-öğretim etkinliği esnasında izin almaksızın konuşulması
- Dersin ödev ve sınıf öncesi çalışmalarını gerçekleştirilmeden derse katılma
- Sınıf içerisinde genel toplumsal davranış ve ahlak kurallarına uymama, nezaketsiz hareket etme
- Ödev ve sınavlara hazırlıksız gelme konusunda sürekli bahaneler üretmedir.

Öğrencilerin arkadaşları ile ilgili olan olumsuz davranışları ise sınıf arkadaşlarının sınıf içerisinde ve okul dışındaki eğitim-öğretim etkinliklerinin başarısını olumsuz etkileyebilecek davranışlar olarak değerlendirilmekte olup şöyle sıralanabilir (Celep, 2002: Sun ve Shek, 2012):

- Sınıf arkadaşlarının ders dinlemesine engel olma
- Sınıf arkadaşları söz alıp konuşurken dalga geçme ya da sözünü kesme
- Sınıf arkadaşları hakkında asılsız ve yalan konuşmalar yapma
- Sınıf arkadaşlarını sürekli olarak öğretmene şikayet etmedir.

Öğrencilerin öğretmenleriyle ilgili olan olumsuz davranışları ise; öğretmenlerin eğitim-öğretim becerilerini olumsuz etkileyip baskı yaşamalarına neden olmasıdır. Öğrencilerin de öğretmenlerle ilgili yaşadığı sorunlardan biri de öğretmenle iletişim kuramaması olarak görülmektedir (Evertson, 1994). Sonuçta iletişimsizlik hem öğrencinin istenmeyen davranış sorunlarının çözümlenememesine hem de sınıf içi disiplini bozan davranışların eğitim-öğretim etkinlikleri üzerindeki olumsuz etkisinin sürmesine neden olabilir.

Bu nedenle eğitim-öğretim sürecini uzun vadede etkileyerek çözümsüz kalabilen önemli disiplinsiz davranışlardan biri, öğrencinin öğretmenle sağlıklı bir iletişim geliştirememesi olduğu düşünülebilir.

Her ne kadar öğretmenle ilgili olumsuz davranışlar çok daha ciddi sonuçlar doğursa da genel olarak tüm sınıf içi disiplinsiz davranışlar, farklı koşullar altında ve farklı

sıklıklarda tekrarlanmaktadır. Farklı koşullarda meydana gelseler de genel olarak benzer biçimde eğitim-öğretim sürecini olumsuz biçimde etkilemekte ve hem eğitim-öğretimin devam etmesini engellemekte hem de kalitesini düşürmektedir (Aksoy, 2001; Balay ve Sağlam, 2008). Diğer taraftan bir takım disiplinsiz davranışlar daha yüksek sıklıkta ve daha çok sayıda öğrenci tarafından gerçekleştirilirken bir kısmı daha az sıklıkta gerçekleşmektedir. Örneğin, ders içerisinde izin almadan yanındaki arkadaşıyla konuşma sınıf içerisinde sıklıkla yapılan olumsuz bir davranış iken, öğrencinin arkadaşlarıyla kavgaya tutuşması çok daha nadir gerçekleşmektedir. Buna bağlı olarak olumsuz davranışlar, sıklıkla ve çok sayıda öğrenci tarafından gerçekleştirilen ve daha ziyade nadiren ve az sayıda öğrenci tarafından gerçekleştirilen disiplinsiz davranışlar olarak kategorize edilmektedir. Alan yazında yapılan çalışmalara göre sıklıkla ve çok sayıda öğrenci tarafından gerçekleştirilen olumsuz veya disiplini bozan davranışlar şunlardır (Balay ve Sağlam, 2008):

- Sınıf içerisinde yüksek sesle konuşma
- Dersle ilgisi olmayan konuşmalar gerçekleştirme
- İzin almadan konuşma
- Ders süresince uygunsuz hareketlerde bulunma (örneğin izinsiz ayağa kalkma, hareket etme)
- Sınıf içerisinde izinsiz yemek yeme ve bir şeyler içme
- Dersin süregelen sürecini kesintiye uğratabilecek, dikkat çekici hareketlerde bulunmadır.

Diğer taraftan düşük sıklıkta ve nadiren gerçekleşen sınıf içi disiplini bozan davranışlar ise şunlardır (Dağdelen, 1999; Karadağ ve Öney, 2006):

- Sınıf içerisinde diğer öğrencilere ya da öğretmene fiziksel hareket ve müdahalede bulunma
- Sınıf içerisindeki araç gereçlere zarar verme, Vandalizm
- Öğretmenin uyarılarına ve kurallarına uymama, söz dinlememe
- Sınıf içerisinde öğretmen ya da öğrencilere hakaret, sataşma
- Sınıf içerisinde alkol, sigara ya da uyuşturucu madde kullanma
- Silah ya da kesici alet bulundurmaktır.

Disiplini bozan davranışlar içerisinde en çok karşılaşılan, öğretmenin uyarılarına kulak asmama ve sınıf içerisinde yüksek sesle konuşarak sınıf düzenini bozma davranışı gelmekte ve bu davranışların arkasında, daha çok, öğrencinin dikkat çekme, bıkkınlık ve dersi anlamada yaşadığı sorunlardan kurtulma dürtüsü yatmaktadır (Sezgin ve Duran, 2010). Uygulamada ise genelde öğretmenler, disiplini bozan davranış sergileyen öğrenciyle ders sonrasında özel olarak konuşmayı, öğrencinin dikkatini tekrardan derse çekmeyi ya da öğrenciyi sözlü olarak uarmayı tercih etmektedirler (Türnüklü, 2000). Benzer şekilde öğretmenlerin sınıf içerisinde disiplini bozan davranış sergileyen öğrencilerle başa çıkmada sözlü uyarıyı, sınıf içerisindeki kuralları hatırlatmayı tercih edip sessizce uarmayı ya da öğrenciyi dikkate almama gibi tepkileri ise en az tercih ettikleri belirlenmiştir (Sadık, 2006). Buna göre öğretmenlerin disiplini bozan davranış sergileyen öğrencileri sınıf içerisinde diğer öğrencilere de örnek olacak şekilde uarmayı daha çok tercih ettikleri sonucuna varılabilir.

Sınıf İçi Disiplini Bozan Davranışların Ortak Özellikleri

Sınıf içinde, eğitim-öğretim sürecini aksatan davranışlar disiplini bozan davranışlardır. Ancak çalışmanın önceki bölümlerinde de belirtildiği üzere, öğretmenlerin bazı davranışları kesin bir şekilde olumsuz olarak değerlendirmesinin yanında her davranış belli koşullar altında disiplini bozan davranış olarak değerlendirilmemekte ya da her öğretmen tarafından olumsuz algılanmamaktadır (Tsouloupas, Carson, Matthews, Grawitch ve Barber, 2010). Bunun yanı sıra, dersin gerçekleştiği sınıf, laboratuvar ya da salon ortamı özelliklerine göre, sınıf içi etkinliğin içeriğine ya da türüne göre, öğrencilerin yaş grubuna göre, dersin, öğretmenin ve branşın türüne göre, öğretmenin sosyo-demografik özelliklerine göre davranışın olumsuz ya da olumlu olarak değerlendirilmesi mümkün olabilmektedir (Balay ve Sağlam, 2008). Örneğin, beden eğitimi dersinde öğrencinin aktif olarak hareket etmesi beklenirken, matematik dersinde öğrencinin ders sürecinde sınıf içerisinde izinsiz hareket etmesi olumsuz ya da disiplinsiz davranış olarak değerlendirilebilir.

Buna göre bir davranışın disiplini bozan davranış olarak değerlendirilmesi genelde sınıf özelliklerine, dersin içeriğine ve öğretmenin görüşlerine göre değişebilse de alan yazında disiplini bozan davranışların ortak özellikleri olarak kabul edilen birkaç faktör

bulunmaktadır. Bu faktörler şunlardır (Cothran, Garrahy ve Kulinna, 2009; Suppaporn, 2007):

- Hem öğrencinin kendi bireysel öğrenme sürecini ya da hem kendisinin hem de sınıfın genel olarak öğrenme sürecini bölme
- Toplumsal normlara uygun olmama ve
- Öğrencinin öğretmeniyle veya sınıf arkadaşlarıyla olan iletişimde aksama yaratma
- Sınıf içerisinde öğretmen ve/veya diğer öğrencilerin kişisel eşyalarına zarar verme
- Öğrencinin kendisi ya da hem kendisi hem de arkadaşları için eğitim-öğretim sürecini, güvenliğe riske atmaktır.

Bu tür özelliklere sahip olan davranışlar, sınıf içerisinde disiplini bozan davranış olarak adlandırılmaktadır. Bunlara örnek olarak sınıf arkadaşlarının kişisel eşyalarını izinsiz el koyma, okul araç gereçlerine zarar verme, kendi ya da sınıf içerisine birilerinin fiziksel olarak yaralanmasına neden olabilecek nesne getirme bunlara örnek olarak gösterilmektedir (Aydın, 1998). Her ne kadar öğrencilerin sınıf içerisinde çevreye, kendilerine ya da diğer öğrencilere zarar getiren ve eğitim-öğretim sürecini engelleyen her türlü davranışı disiplinsiz olarak değerlendirilse de, bu özellikleri taşımayan disiplini bozan davranışlar da olabilmektedir.

Örneğin, davranışın gerçekleşme sıklığı artmaya başladıysa bu durum eğitim-öğretim sürecini aksatıcı olabilmektedir. Sınıf içerisinde öğrencinin dikkat çekmek amacıyla sürekli olarak tekrarladığı bir davranış tekrar tekrar sergilendiği için hem öğretmenin hem de öğrencilerin olumsuz etkilenmesine neden olabilmektedir (Sezgin ve Duran, 2010). Öğretmen soru sorduğunda cevap verilmesi ise takdir edilen ve olumlu bir davranışsa da öğrencinin her sorulan soruya cevap vermek istemesi sonrasında diğer öğrencilere söz hakkı tanımaması hem öğretmen hem de diğer öğrenciler tarafından disiplini bozan bir davranış olarak değerlendirilmektedir.

Özetle bir davranışın sınıf içerisinde disiplini bozan bir davranış olarak değerlendirilmesi için öğrencinin öğretmeni ya da diğer öğrencileri ve eğitim-öğretim sürecini olumsuz etkilemesi gerekmektedir. Buna bağlı olarak da bazı şartlarda istenmeyen davranış olarak değerlendirilen bir davranış, başka koşullar altında olumlu davranış olarak değerlendirilmektedir. Buna göre de bir davranışın disiplinsiz olarak

değerlendirilmesi için belli koşulları sağlaması gerekmekte, eğitim-öğretim sürecinin sekteye uğraması, olumsuz etkilenmesi temel ölçüt olarak dikkat çekmektedir.

Sınıf İçi Disiplini Bozan Davranışların Nedenleri

Sınıf içi disiplini bozan davranışlar aynı zamanda diğer öğrenciler üzerindeki olumsuz etkisi nedeniyle de oldukça dikkate alınarak incelenen bir konu haline gelmiştir. Çünkü disiplinsiz davranış sergileyen öğrenci ya da öğrenciler sonrasında diğer öğrencileri de etkilemeye başlamakta ve onları da disiplini bozan davranış sergilemeye yönlendirebilmektedir (Tümekaya, 2005). Özellikle de yapılan çalışmalar göstermektedir ki disiplini bozan davranış gösteren öğrencilerin sınıf içi etkinliklere, derse yönelik uygulamalara katılmadığı, ders dinlemediği ve ödevlerini yapmayı sınavlara çalışmadıkları görülmektedir (Kuş ve Karatekin, 2009). Bu açıdan disiplini bozan davranışların ilk başta davranışı sergileyen çocuk üzerinde olumsuz sonuçlar doğurduğu söylenebilir. Sınıf içi disiplini bozan davranışların nedenlerine yönelik çalışmalar incelendiğinde, genellikle, eğitim-öğretim programından veya kullanılan yöntem ve tekniklerden, öğretmenlerden, ailelerden, toplumsal yapıdan, çağın özelliklerinden, sosyal medyadan, öğrencilerin sınıf ve okul ortamından ve öğrencilerin kendilerinden kaynaklandığı belirlenmiştir.

Öğrencileri sınıf içinde disiplini bozan davranış sergilemeye yönlendiren hususların başında, öğrencinin sınıf içerisinde öğrenim sürecine ya da sınıf-içi etkinliklere katılmak istememesinin etkili olduğu öngörülmektedir (Balay ve Sağlam, 2008). Diğer taraftan eğitim programında yer alan bazı nitelikler de istenmeyen davranışların nedeni olarak görülebilir. Hedef, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme öğelerinin içinde denge sağlanamayan, bireylerin gelişim özelliklerini, ihtiyaçlarını karşılayamayan bir program, bireyleri disiplini bozan davranış göstermeye yönlendirebilir (Başar, 2001; Sarıtaş, 2006). Yoğun ve verimli içerik ve plan dahilinde devamlılığı sürdürülmemiş olan eğitim programı, disiplini bozan davranışlara zemin oluşturmaktadır (Başar, 2001).

Bunun yanında kullanılan yöntemlerin sınıf düzeyine göre olmaması da bu davranışların sebeplerindedir. Öğrencileri motive etmeyen yöntem ve teknikler, materyaller, öğrencilerin dikkatini etkinlik dışı faaliyetlere çekebilir. Etkinliklere katılmaya ve

öğrenmeye duyulan ilginin azalmasına sebep olabilir. Böylece öğrenci disiplinsiz davranış sergileyebilir (Türnüklü, 1999).

Öğrencilerin derse olan ilgisizliğinin disiplini bozan davranışlara neden olmasının yanında öğrencilerin dersi anlamamaları ya da sınıf içi etkinliklerde karşılaştıkları sorunlar nedeniyle de disiplini bozan davranışlar sergileyebildikleri belirlenmiştir. Özellikle, öğrencilerin derste anlatılan konuları anlamada zorluk yaşamaları, derse odaklanamamaları, çeşitli nedenlerle okul motivasyonlarının düşmesi öğrencinin disiplinsiz davranış sergilemesine neden olabilir (Atçı, 2004). Buna bağlı olarak öğretmenlerin öğrencilerin disiplini bozan davranış sergilediklerinin farkına varabilmesi, öğrencinin sorununa müdahale edebilmelerine ve sorunu çözümlayebilmelerine destek olabilir. Bu nedenle öğretmenlerin tüm disiplini bozan davranış türleri konusunda bilgili ve bilinçli olması, öğrencilerin akademik anlamda başarılı olmasında etkili olduğu söylenebilir. Bunun yanında öğrenci, sergilediği davranışın disiplini bozan bir davranış olduğunun farkına varamayabilmektedir. Gelişme çağındaki çocuklarda, yanlış örnekler, öğrencinin disiplini bozan davranışlar sergilemesine neden olabilmektedir (Durmuş ve Gürkan, 2005).

Öğrenciden ya da dış faktörlerden kaynaklanan tüm bu disiplinsiz davranışların yanında bir takım akademik çalışmalar ise eğitim-öğretim sisteminin bizzat kendisinin öğrencide disiplinsiz davranışların sergilemesine neden olduğunu savunmaktadır (Bear, Cavalier ve Manning, 2005). Buna göre, öğrenci ile öğretmen arasında iletişimi desteklemeyen, öğrenmekten çok not alıp geçmeyi destekleyen, ezbere dayalı, öğrencinin kendisini ifade etmesine ve yaratıcılığını ortaya koymasına imkan sağlamayan klasik eğitim sisteminin de öğrencide disiplini bozan davranışlar sergilenmesine neden olabileceği varsayılmaktadır (Özgür-Koca ve Şen, 2006). Buna bağlı olarak da bu eğitim-öğretim sistemi ve yaklaşımına uygun olarak düzenlenen ve öğrencilerin ilgisini çekmeyen, öğrencinin öğrenme ihtiyaçlarına cevap vermeyen bir şekilde hazırlanan eğitim-öğretim programlarının da öğrencilerin disiplini bozan davranış sergilemesine neden olduğu öngörülmektedir (Kartal, 2013).

Eğitim-öğretim sistemine ve programına uygun olarak geliştirilmeyen ve benimsenmeyen öğretim metotlarının da öğrencilerde disiplini bozan davranışlara neden olabildiği görülmektedir. Buna göre de öğretim metotlarının, sınıf içi etkinlik ve dersle alakalı eğitim-öğretim araç ve gereçlerinin de öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını

karşılacak düzeyde olmaması, öğrencilerin enerjilerini dersi anlamaya ve öğrenmeye değil, aksine disiplini bozan davranışlar sergilemeye yönlendirdiği tespit edilmiştir (Hyman ve Perone, 1998). Eğitim-öğretim sistemi ve programı, öğretim yöntemleri ve araç gereçlerinin bir bütün olarak değerlendirilmesi sonrasında, öğrencilerin isteklerini karşılamada yetersiz olması, öğrencilerin derse karşı ilgi ve alaka geliştirememesine ön ayak olmaktadır. Bunun sonucunda öğrenci özellikle derse geç gelme, dersi dinlememe, ders süresince başka şeylerle uğraşarak konuşma ve hatta derse hiç gelmeme gibi sınıf içi disiplini bozan davranışları sergilemesi kaçınılmaz olmaktadır (Cemaloğlu ve Kayabaşı, 2007).

Diğer taraftan, bir başka çalışmada, öğrencilerin sınıf içi disiplini bozan yada olumsuz davranışlarının üç temel nedeni bulunduğu görülmektedir (Kauffman, Mostert, Trent ve Hallahan, 1998; Kim, Leventhal, Koh, Hubbard ve Boyce, 2006):

- Öğrenci hangi davranışların olumlu, hangilerinin olumsuz olduğunu bilmemektedir;
- Öğrenci olumlu ve olumsuz davranışları bilir ancak nerede, nasıl davranacağını bilmediği için sınıf içerisinde uygun olmayan davranışlar sergileyebilmektedir;
- Öğrenci hem olumlu hem de olumsuz davranışların neler olduğunu bilir, ne zaman ve nerede hangi davranışın olumlu ve olumsuz değerlendirildiğini de bilmektedir. Örneğin, sınıfta ders esnasında konuşmanın yanlış ancak öğretmen soru sorduğunda konuşmanın doğru olduğunu bilmektedir. Ancak öğrenci olumlu ve olumsuz davranış sergilemesi gerektiğini unutabilmektedir.

Öğrencilerin olumlu ve olumsuz davranışların farkında olmamasının bir nedeni de öğretmenlerin sınıf içindeki hangi davranışın olumlu, hangi davranışın olumsuz olduğunu net olarak ifade etmemesi ve bu davranışların öğretilmesinde etkili olmaması ya da sınıf içinde bu davranışlara dikkat etmemesi olabilmektedir (Terzi, 2002). Özellikle öğretmenlerin öğrencilere “ders çalışın”, “derste konuşmayın”, “dersi dinleyin” gibi belirsiz ifadelerde bulunması öğrencilerin her zaman olumlu davranış sergilemesine neden olamayabilir. Olumlu ve olumsuz davranışların net bir biçimde öğrencilere anlatılmaması, olumsuz davranışla olumluyu ayırt edemeyen öğrencilerin davranış bozuklukları göstermesine sebep olabilmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin, öğrencilerin sınıf içinde kabul edilir ve edilmez davranışların neler olduğu konusunda bilgili ve bilinçli olduklarından emin olması gerekmektedir (Ekici, 2008).

Özellikle öğretmenlerin neden olduğu ve öğrencinin olumsuz davranışlar sergilemesine aracı olan hususların başında, öğretmenlerin öğrenci ile doğru iletişim geliştirememesi ve öğrencinin davranışları karşısında doğru düzeyde tepkiler gösterememesinin etkili olduğu ifade edilmektedir (Balay ve Sağlam, 2008). Öğretmenin sınıf içi davranışları, öğrencilere yaklaşımı, derse ve sınıfa yönelik tutumları da öğrencileri olumlu ya da olumsuz davranış sergilemeye yöneltebilmektedir (Terzi, 2002). Örneğin, öğretmenin derste anlatacağı etkinliğe ya da konuya hakim olmaması, öğrencilerin derste başarılı olamamasına ve dersi anlayamamasına neden olabilir. Dersi anlayamama ise öğrenciyi baskı altına sokabilir ya da yukarıda belirtildiği üzere öğrencinin akademik başarısızlığını kapatabilmek amacıyla olumsuz davranışlar sergilemesine neden olabilir.

Bunun yanı sıra, öğretmenlerin öğrencilerle doğru iletişimi kuramaması, öğretmenin kendi davranışlarının olumsuz öğeler içermesi, öğrencilerin disiplini bozan davranış sergilemesine neden olabilmektedir. Öğretmenlerin öğrencilerde disiplini bozan davranışlara neden olabilecek tutum ve davranışları özetle şöyle sıralanmaktadır (Aksoy, 2000; Öztürk, 2002):

- Disiplini bozan davranışlar gösteren öğrencilerle iletişim kurmaya çalışmama ve bu öğrencilere yanlış tepkiler verme
- Derse ve sınıf içi etkinliklere yeterince çalışmamış olma ve öğrencinin dersi anlamaması ve öğrenmesine özen göstermeme
- Dersi anlatabilme becerisinin yeterli olmaması ve benzer şekilde öğrencinin öğrenimini zora sokarak öğrencinin yetersiz ve beceriksiz hissetmesine ve başarısız hissetmesine neden olma
- Disiplini bozan davranış gösteren öğrencilere karşı aşırı tepkiler verme
- Öğrenciyle iletişim kurmaya ve onu dinlemeye önem vermeme
- Öğrencilere karşı anlayış geliştirememe ve anlayışsız olup empati yapamama
- Sınıf içerisinde adaletsiz ve haksız uygulamalarda bulunarak öğrencilerde öfke vb. duyguların gelişmesine neden olma
- Öğrencilerin öğrenmesine önem ve değer vermeden hareket etme gibi davranış ve tutumlardır.

Öğretmenin, öğrencinin sınıf içerisinde disiplini bozan davranış sergilemekte olduğunun farkına varabilmesi ve nedenini bilerek hareket etmesi önemlidir (Atıcı, 2001; Bulucu, 2003). Öğrencilerin olumsuz davranışların neler olduğunu bilmediği durumda

öğretmenin öğrencilere bunları açıklaması gerekmektedir. Öğrencinin olumlu ve olumsuz davranış sergilemeyi unutması halinde öğretmen, öğrencileri kendi davranışlarını nasıl yönlendirmesi gerektiğini konusunda yönlendirmelidir. Örneğin öğretmenin öğrencilere ders dinleyin diye uyarıda bulunurken belirsiz ifade kullanması, öğrencinin nasıl doğru şekilde ders dinleneceğini bilmemesi durumunda belirsizlik yaratmaktadır (Yaman, 2006). Öğrencilere, ders esnasında öğretmene bakarak dinlemesi, ders dinlerken başka bir şeyle ilgilenmemesi gerektiği gibi olumlu davranışların neler olduğunun belirtilmesi gerekebilmektedir. Aynı zamanda öğretmenin doğru davranışların öğrenciler tarafından gerektiği gibi anlaşılıp anlaşılmadığı konusunda emin olması ve öğrencilerin davranışlarını kontrol ederek gereken yerde müdahale etmesi sınıf yönetiminin olmazsa olmazıdır (Terzi, 2002).

Sınıf içerisinde öğrencilerin sergilediği disiplini bozan davranışların nedeni genellikle öğrencilerin dikkat çekme isteği, dersteki yetersizliği ve başarısının üzerindeki dikkati ortadan kaldırmak olabilmektedir (Türnüklü, 1999). Ancak bunun temelinde öğrencinin ailevi sorunları, ailesi ile olan ilişkisinde yaşadığı iletişim problemlerinin de sınıf içerisinde sergilediği davranışlar üzerinde olumsuz etki yapabileceği öngörülmektedir. Bu nedenle çoğu durumda öğretmenin disiplini bozan davranışlar sergileyen öğrenci ya da öğrencilerle iletişim kurarak sorunun kökenine inmesi de gerekebilmektedir (Altınel, 2006). Bunun yanı sıra öğrencinin aile ortamındaki eğitimi ve bu süreçte sergilediği davranışlar ve ailesinin bu davranışlara tepkisi de öğrencinin sınıf içindeki olumsuz davranışları üzerinde etkili olabilmektedir. Çünkü aile içerisinde eğitim sürecinde olumsuz davranışları konusunda uyarılmamış ya da örnek davranışların nasıl olması gerektiğine dair eğitilmemiş bir öğrencinin sınıf içerisinde de benzer olumsuz davranışları sergilemesi beklenmektedir. Ailenin aşırı baskıcı ya da çocuğa karşı aşırı ilgisiz olması bu sorunlara neden olabilmektedir (Altınkurt, 2008). Buna bağlı olarak, öğretmenlerin öğrencilerin disiplini bozan davranışlarına dair aile faktörünü de dikkate alarak öğrencinin davranışlarını değerlendirmesi beklenebilir.

Görüldüğü üzere, özellikle aile faktörünün önemine vurgu yapılmakta olup öğrencilere aile içerisinde aile bireyleri tarafından değer verildiğinin, önemsendiğinin gösterilmemesi dahi öğrencinin disiplini bozan davranışlar sergilemesine neden olmaktadır. Çünkü henüz kişiliği gelişme sürecinde olan öğrencilere değer verildiklerinin hissettirilmemesi de öğrencinin psikolojisini olumsuz etkileyerek

öğrencinin sınıf içinde sorunlu davranışlar sergilemesine hatta okulu bırakma gibi ciddi olumsuz davranışlarda bulunmasına neden olabilmektedir (Çelenk, 2003). Bu varsayım üzerinden öğrencilerin ya da yetişkinlerin toplum içerisinde sergilediği disiplini bozan davranışların kökeninde öfke, nefret, görmezden gelinme hissi, öz saygı eksikliği gibi duygusal ve psikolojik etkilerin bulunduğu öngörülmektedir. Buna göre öğrencilerin sınıf içi disiplini bozan davranışlar sergilemesinin kökeninde aile içi ilişkilerdeki olumsuzluklar ve bunun da etkisiyle, öğrencinin kendini değersiz hissetmesi ve öfkeli olmasıdır (Çalık, 2007). Bunun sonucunda öğrenci aile içerisinde dikkat çekemediği ve kendisine önem verilmediği için bunun eksikliğini sınıf içinde disiplini bozan davranışlar sergileyip dikkat çekerek gidermeye çalışmaktadır (Dam, 2008).

Aile içi olumsuz davranışlara şahit olmuş çocukların, olumsuz davranışların sergilendiği sınıflarda eğitim görmesi, sorunun daha da artarak büyümesine neden olmaktadır (Okutan, 2011). Buna bağlı olarak olumsuz davranışlara şahit olan ve bunları gören büyük öğrencilerin sadece sınıf içerisinde değil yetişkinliklerinde de toplum içinde olumsuz davranışlar sergilemeye devam ederek, toplum hayatına uyum sağlayamadıkları tespit edilmiştir (Balay ve Sağlam, 2008).

Yurtiçinde öğretmenlerle yürütülen çalışmaların bulgularına göre öğretmenler, öğrencilerin sergiledikleri olumsuz davranışların nedenleri ve kökenlerini şöyle sıralamaktadır (Aksoy, 1999; Türnüklü, 1999):

- Ailevi sorunlar (örneğin, boşanma, aile bireylerinden birinin vefatı ya da aileden ayrılması)
- Öğrencilerin eğitim-öğretimine karşı ebeveynlerin ilgili olmaması ve çocuklarının eğitim-öğretim sürecini ve gelişimini dikkate almamaları
- Ebeveynlerin çocuklarına yönelik olumsuz davranışlar sergilemesi
- Televizyon, İnternet vb. kaynaklarda öğrencilerin olumsuz davranışlara dair yayınlara maruz kalması ve bunları örnek alması
- Televizyon, İnternet ve bilgisayar oyunları üzerinden öğrencilerin sürekli olarak şiddet içeren davranışlara şahit olmasıdır.

Yukarıdaki bulgulara göre, öğrencilerin sergiledikleri olumsuz davranışlarına dair öğretmen görüşleri göstermektedir ki; öğrencilerin disiplini bozan davranış sergilemesinde ailenin rolü çok etkilidir. Çünkü aile ortamının huzurlu olması, öğrencinin aile içinde disiplini bozan davranış sergilediğinde uyarılması ve

yönlendirilmesi, öğrencinin örnek alması için olumlu davranışların sergilenmesi öğrencinin olumsuz davranışlar yerine olumlu davranışlar sergilemesinde büyük öneme ve role sahiptir (McManus, 1994).

Aile bu kadar etkili iken aynı zamanda toplumsal olayların ve yaklaşımların da rolü yadsınamaz. Günümüz koşullarında pek çok uyarana karşı karşıya gelen öğrencilerin olumsuz davranışlar sergilemesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Özellikle toplumsal ahlak, nezaket ve davranış kuralları, öğrencilerin olumsuz davranışlar sergilemesinde etkili olmaktadır. Toplum içerisinde sosyal ilişkilerinde olumsuz davranışlara şahit olan ve bu tür içeriklerle karşı karşıya kalan öğrencinin olumsuz davranışları göstermesi sıklıkla karşılaşılan bir durum olup bu aynı zamanda toplumsal bir sorun olduğu için tek bir öğrenci ile sınırlı kalmamaktadır (Gordon, 2001). Özellikle günümüzde teknoloji, ekonomik, sosyal ve toplumsal açıdan meydana gelen tüm değişiklikler, davranış kurallarını ve nezaket, ahlak vb. kuralları da etkileyebilmektedir. Ancak bu değişiklikler her zaman genel ahlak, davranışlar ve nezaket gibi genel hususların benimsenmesi üzerinde de değişimlere neden olmaktadır. Durum böyle olunca, genel geçer toplumsal kurallarla sürekli değişen toplum ve diğer faktörler arasında uyumsuzluklar baş gösterebilmektedir (Balcı ve Yelken, 2010). Örneğin, sanal medyada pek çok olumsuz davranışa şahit olan öğrenciler gerçek hayatta da sınıf ortamında bu davranışları sergileyebileceklerini zannetmektedirler. Bu açıdan değerlendirildiğinde özellikle hızla değişen iletişim yapısı ve yaklaşımında ahlak, nezaket ve olumlu davranışlara özen gösterilmediği, belli olumlu davranış kalıpları geliştirilmediğinden öğrenciler günümüzde artan oranlarda sınıf içerisinde olumsuz davranışlar sergilemektedir (Hinduja ve Patchin, 2013).

Bununla birlikte günümüz bilgi paylaşım çağında öğrencilerin aşırı düzeyde bilgiye maruz kalması öğrencide baskıya neden olarak olumsuz davranışlar sergilemesine yol açabilmektedir. Özellikle sınav dönemlerinde öğrencilerin aşırı stresli olması halinde olumsuz davranışlar sergilemesi beklenmektedir (Siyez, 2009). Bu nedenle sınav dönemlerinde öğretmenlerin ve okul yönetimlerinin öğrencilerdeki stresi azaltacak şekilde öğrencilere destek olması ve öğrencileri yönlendirmeleri beklenmektedir. Ancak bu süreçte özellikle günümüzün değişen şartları altında öğrencilerin öğretmenlere, okul yönetimlerine ve diğer otorite figürlerine saygı duymaması çok sık rastlanan bir olgu haline gelmiştir (Çetin, 2013). Olumsuz davranışlar sergileyen öğrencilerin aynı

zamanda otoriteyle olan ilişkisinde otoriteyi kabul etmemesi otorite figürü olan öğretmenlerin ya da okul yönetiminin öğrencinin olumsuz davranışına müdahaleyi de olumsuz etkilemektedir (Tümkiye, 2005). O halde aile içerisinde ebeveynlerini ve sınıf içerisinde öğretmenini otorite olarak kabul etmeyen öğrenci sınıf içinde disiplini bozan davranışlar gösterebilmektedir.

Bunun yanında pek çok çalışmanın bulguları göstermektedir ki; sınıf içinde son yıllarda artış gösteren disiplini bozan davranışların artmasında televizyonda gösterilen olumsuz davranışların ve sosyal medyanın da etkisi bulunmaktadır (Büyükbaykal, 2007). Buna göre öğrencilerin televizyon ve internette izlediği şiddet ve olumsuz örnek içeren içerikler, gerçek hayatta da öğrencilerin bunları uygulamasına neden olabilmektedir. Özellikle televizyon ve internet başında geçirilen sürenin çocukların ödev ve sınavlarına odaklanmasını engelleyerek doğrudan sınıf içi olumsuz davranış sergilemesine neden olmaktadır. Bulgular, televizyon izleyen çocukların izlemeyen çocuklara göre çok daha saldırgan olduğunu göstermektedir (Dilekmen, Ada ve Alver, 2011).

Televizyonun ve benzer medya araçlarının öğrenciler üzerinde olumsuz etki yaratarak bu öğrencileri disiplini bozan davranışlarda bulunmaya itmesi durumu özellikle de küçük yaştaki, ilkökul öğrencileri için geçerli olmaktadır. Yapılan araştırmalara göre, küçük yaştaki öğrenciler, gerçek ile hayal arasındaki farkı tam olarak anlayamadığı için ve kişilik gelişimi devam ettiğinden dolayı gördüğü her davranışı, olumlu ya da olumsuz olsun taklit ettiği görülmektedir (Özby ve Eren, 1997). Bu nedenle küçük yaştaki öğrencilerin, günlük hayatta kimleri ve nasıl davranışları örnek aldığına dikkat edilmelidir. Aile içerisindeki iletişim, bireylerin davranışları, öğrencinin günlük hayatta medya üzerinden şahit olduğu davranışlar, öğrencileri olumsuz davranış sergilemeye yöneltmektedir. Toplumsal yapıda meydana gelen değişimlerin de bu konuda etkili olduğu görülmektedir. Toplumun yapı taşı olan aile sisteminde meydana gelen son yıllardaki değişimler, öğrencilerin olumsuz davranışlar sergilemesine neden olabilmektedir (Terzi, 2002; Sarpkaya, 2007). İlk olarak kırsal bölgelerden kentlere doğru gerçekleşen iç göçlerle Türkiye’de geniş aile yapısı yerini anne-baba-çocukta oluşmuş çekirdek aile yapısına bırakmıştır. Zamanla da kentlerde hayat pahalılığı ve masrafların artması sonrasında her iki ebeveynin de gün içerisinde çalışıyor olması gerekliliği baş göstermiştir. Yapılan çalışmalara göre her iki ebeveynin de çalışıyor olmasının geçmişe kıyasla her iki ebeveynin de çocuk üzerindeki davranış kontrolünü

zayıflatmıştır (Aktaş, 1994). Böylelikle pek çok yanlış uyarana ve olumsuz davranış örneğine maruz kalan öğrencilerin sınıf içerisinde daha fazla disiplini bozan davranış sergileyebileceği beklenebilir.

Öğretmenin disiplini bozan davranışlar sergileyen öğrencilerin sınıf içi ve dışında dahil olduğu ortam ve çevre koşullarına dikkat etmesi gerekmektedir. Bu noktada sadece aile ortamından değil sınıf ortamından da bahsetmek gerekmektedir. Çünkü sınıf ortamının özellikleri öğrencinin disiplini bozan davranışlar sergilemesine neden olabileceği gibi olumlu davranışlar göstermeye de sevk edebilmektedir. Bunun yanında diğer öğrencilerin öğrenciye olan tepkisi ve yaklaşımı da istenmeyen davranışlara neden olabilmektedir. Bu konuda özellikle okul içerisindeki zorbalık davranışlarının üzerinde zorbalık yapılan öğrencinin okulun ve öğretmenin müdahale etmemesi halinde olumsuz davranışlar sergilemesi mümkün olabilmektedir (Pişkin, 2002).

Sınıf içi ortamın da olumlu davranışlar sergilenmesini sağlayacak fiziki vb. koşulların sağlanmaması halinde sorun çok daha ciddi boyutlara taşınmaktadır. Yapılan çalışmalar göstermektedir ki; havalandırılmasına, aydınlatılmasına ve sıcaklığına dikkat edilmeyen, aşırı soğuk ya da sıcak sınıf ortamlarında veya sınıf içinde kullanılan araç-gereçlerin uygun olmadığı sınıflarda öğrencilerin olumsuz sınıf ortamı nedeniyle olumsuz davranışlar sergileyebilmektedir (Öztürk, 2002). Sınıf içi özelliklerin öğrencilerin davranışlarına olan etkisini inceleyen çalışmaların bulguları sonucunda, sınıf ortamının iletişim kurmaya müsaade edecek şekilde organize edilmiş olması, öğrencilerin endişe, öfke gibi duygular geliştirmesine engel olarak öğrencinin kendisini ifade etmesini ve iletişim kurmasını kolaylaştırmaktadır (Jones ve Jones, 1981). Bu da neticede sınıf özelliklerinin öğrencinin olumsuz davranış sergilemeye iten faktörlerin etkisini yitirmesine engel olabilir. Diğer taraftan, kalabalık sınıflarda kendini ifade etme ve iletişim kurma şansına sahip olamayan ve bu nedenle kendisini daha da değersiz hisseden öğrencilerin sınıf içinde özellikle dikkat çekmek için daha fazla olumsuz davranış sergilediği görülmektedir (Çetin, 2013).

Özellikle de yurtdışında yürütülen çalışmaların bulguları göstermektedir ki olumsuz davranış sergileyen öğrencilerin sınıf içerisinde kontrol altına alınmaya çalışılması dersin süresini de azaltarak eğitimin kalitesini de olumsuz etkilemektedir. Yapılan çalışmalara göre ders süresinin neredeyse dörtte üçünü öğretmenler, sınıf içi disiplini ve

düzeni sağlamak için harcarken sadece kalan dörtte birlik sürede öğretmenler dersle ilgili etkinlik ve anlatım gerçekleştirebilmektedir (Wragg ve Dooley, 1996).

Özetle sınıf içerisinde öğrencilerin artan oranlarda olumsuz davranışlar sergilemesinin nedenleri şunlardır (Koç ve diğerleri, 1977; Sarpkaya, 2007):

- Toplum içerisinde olumsuz ve hatta şiddet içeren davranış ve hareketlerin çok daha yoğun olarak sergilenmesi ve olumlu davranışların örnek gösterilmeyip takdir edilmemesi
- Televizyon başta olmak üzere hem medya hem de sosyal medya üzerinden öğrencilerin ve çocukların olumsuz davranışlara çok daha fazla şahit olması ve gerçekte hayali ayıramayan küçük yaştaki öğrencilerin olumsuz davranışları normal olarak algılaması
- Aile ortamına dair sorunlar ve aile içerisinde öğrencinin olumlu davranışlara şahit olmasına ve olumlu davranışlar sergilenmesine önem verilmemesidir.

Öğrencilerin sınıf içerisinde olumsuz davranışlar sergilemesinde toplumun, toplumsal yapının, aile özelliklerinin, aile içi iletişimin ve sınıf içi ortam ile öğretmenlerin tutum ve davranışlarının etkisi bulunmaktadır. Ancak her öğrencinin sergilediği olumsuz davranışların öğrencinin kendisi dışındaki faktörlerden kaynaklandığını da söylemek mümkün değildir. Bu varsayıma dayanarak alan yazın çalışmalarının bir bölümü de öğrencilerin sergilediği olumsuz davranışların öğrencilerin kendilerinden kaynaklandığını ileri sürmektedir (Sarpkaya, 2007). Buna göre, okul içerisinde öğretmenleri ya da arkadaşlarıyla sağlıklı etkileşim ve iletişim geliştiremeyen, akademik olarak başarısız, tembel, dersleri ve okulu sevmeyen, yanlış arkadaş seçimi olan ve olumsuz davranış sergileyen öğrencilerle vakit geçirmeyi tercih eden öğrencilerin de olumsuz davranışlar sergilemeye daha yatkın olduğu tespit edilmektedir (Sadık, 2002).

Öğrencilerin kendilerinin ve kendilerinden kaynaklanan nedenlerin onları olumsuz davranış sergilemeye ittiğini savunan çalışmalar, öğrencilerin kişilik özelliklerinin en başta bu olumsuz davranışlara yönelttiğini belirlemiştir. Buna bağlı olarak akademik çalışmalarda öğrencilerin kendilerinden kaynaklanan ve olumsuz davranışlara neden olan özellikleri şöyle sıralanmaktadır (Baysal, 2009):

- Öğrencinin çabuk sıkılıyor olması, dikkatini derse verememesi, dikkat eksikliği gibi problemlerin varlığı

- Çocukların olumsuz hislerini ve düşüncelerini bastırıp ifade etmeyip bunları olumsuz davranışlar üzerinden ifade etmesi
- Öğrencide ortaya çıkan başarısızlık ve becerisizlik duygusu
- Öğrencinin akademik başarısızlıklarını bir türlü yenememesi bunlara örnek olarak gösterilmektedir.

Sınıf İçi Disiplini Bozan Davranışların Sonuçları

Sınıf içerisinde öğretmenlerin disiplini bozan davranışların farkına varamaması ya da farkına varsa da bu davranışların önüne geçememesi, çalışmanın önceki bölümlerinde de belirtildiği üzere ciddi olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir. Genel olarak öğrencilerin sergilediği disiplini bozan, olumsuz davranışların eğitim-öğretim sistemi açısından olumsuz sonuçları şunlardır (Berndt, 1999; Balay, 2009 ve Sağlam, 2008):

- Öğretmenin esas görevi olan eğitim-öğretim mesleğinin gerektiği yapmasına engel olma
- Öğretmenin öğretme ve öğrencilere yol gösterme görevini gereği gibi yerine getirememesi
- Öğrencilerin de öğrenme ve kendisini geliştirmesinin engellenmesidir.

Tüm bunlara ek olarak daha dar çerçevede değerlendirildiğinde öğrencilerin olumsuz davranışları başka diğer olumsuz durumlara ve olumsuz davranışlara da neden olarak sorunun daha da büyümesine neden olmaktadır. Çünkü öğrencilerin sınıf içerisinde sergilediği olumsuz davranışlar, sınıf ortamının eğitim-öğretim için uygun hale gelmemesine, öğretmen ve öğrenci ve/veya öğrenciler arasında sözlü ya da fiziksel çatışmaların gelişmesine neden olabilmektedir (Yaman, 2006).

Sınıf içerisinde meydana gelen olumsuz davranışın tüm okulu ve diğer sınıfları hatta eğitim sistemini olumsuz etkilememesi olanaklı değildir. Çünkü sınıf içinde sergilenen olumsuz ve disiplini bozan öğrenci davranışları ile başa çıkmada sorun yaşayan öğretmenler, sonrasında stres yaşamaktadır. Bunun sonucunda öğretmenlerin motivasyon ve işe bağlılık gibi hususları olumsuz etkilenmektedir (Çetin, 2013). Bu durum öğretmenin etrafındaki diğer öğrencilere, diğer öğretmenlere ve hatta okul yönetimine de yansiyabilir. Sınıf içerisinde öğretmenlerin, öğrencilerin olumsuz

davranışlarını gerektiği gibi kontrol edememesi ve yönetememesi ilk aşamada tüm öğrenciler üzerinde olumsuz sonuçların gelişmesine neden olacaktır (Cemaloğlu ve Kayabaşı, 2007). Öğrencilerin olumsuz davranışları da öğrenciler üzerinde dersleri takip etmeyip okulu dahi bırakmaya, öğrencilerde korku ve endişeye, hatta güvenlik sorunlarına; öğretmenlerde stres, tükenmişlik, motivasyon düşüklüğü ve bunlara bağlı olarak performans düşüklüğüne ve ders süresinin ders dışında sınıf içi disiplinin sağlanmaya çalışılması nedeniyle etkin kullanılamamasına neden olmaktadır (Baysal, 2009). Veliler açısından ise çocuklarının eğitim-öğretiminin ve akademik başarısının olumsuz etkileneceğine dair endişeler baş göstermektedir (Altun, 2009).

2.1.1. İlgili Yurtdışı Araştırmalar

Lewis, Scott, ve Sugai (1994) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin eğitim düzeylerinin sınıf içi olumsuz davranışları değerlendirmeleri ve buna dair görüşleri üzerinde fazlasıyla etkili olduğu belirlenmiştir. Buna bağlı olarak ön lisans derecesine sahip öğretmenlerin sınıf içerisindeki pek çok davranışı çok daha yüksek düzeylerde olumsuz olarak değerlendirdiği anlaşılmıştır. Diğer taraftan, aynı bulgunun lisans mezunu öğretmenler için geçerli olmadığı görülmüştür. Daha fazla eğitim görmüş olan öğretmenler, öğrencilerden yaşlarına uygun olarak birtakım olumsuz davranışları sergilemelerini beklemektedir. Bu da eğitimin onlara daha geniş bir açıdan bakma becerisi kazandırdığının bir göstergesidir.

Gioncola ve Banicky'in (1998) Amerika'daki Delaware eyaletinde bulunan okullarda yapmış olduğu 'Discipline' adlı araştırma sonucunda, öğrencilerdeki disiplinsiz davranışları; derse hazırlıksız gelme ve geç gelme, ders sırasında konuşma ve kavgaya olarak belirlemiştir. Öğrencilerdeki bu disiplinsiz davranışların nedenlerini ise; öğrencilerin akademik benlik kavramının düşük olması, akran grubunun etkisi, okulların büyüklüğüyle disiplin sorununun artması, anne-babaların katılımı olarak belirlemiştir.

Orr, Thampson ve Thampson (1999), hizmet öncesi öğretmenlerin hangi tip davranışları sınıf içi uygunsuz davranış olarak nitelendirdiklerini tespit etmek ve bu öğretmenlerin seçtikleri sınıf yönetimi stratejilerinin başarısını ortaya çıkarmak amacıyla 'Hizmet Öncesi Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Stratejileri Algısı' isimli çalışmayı yapmışlardır. Çalışmanın sonucunda en sık görülen sınıf yönetimi olarak; konuşma, rahatsız edici davranışlar, saygısızlık, dikkatsizlik ve belirlenen görevi yapmama bulguları ortaya

çıkmiştir. Hizmet öncesi öğretmenlerin davranış sorununu çözmede en başarılı stratejisi sözlü kınama; en az başarılı strateji ise davranışa aldırılmamak olarak tespit edilmiştir.

Lewis (2001), öğrencilerin bakış açısıyla ‘Classroom discipline and student responsibility’ isimli bir araştırma yapmıştır. Bu çalışmada sınıfta öğrenme ve güvenliği doğru olarak korumak için öğrencinin sorumluluğunu geliştirmede sınıf disiplininin rolü ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırma sonuçları şunlardır;

1. *Sorumluluk*: Ortaokul öğrencilerine kıyasla ilkökul öğrencileri kendilerini çoğunlukla sorumlu görmektedir.
2. *Sınıf disiplini*: öğretmenlerin ilkökul öğrencilerine, ortaokul öğrencilerinden daha fazla ödül, ipucu, tartışma, öğrenciyi katma, sık sık ceza kullanma ve çok az baskı tekniklerini kullandıkları ortaya çıkmıştır. Hem ilkökul hem de ortaokul öğretmenleri sınıfta disiplini sağlamak için en son yöntem olarak sına sonucuna rağmen ilkökul ve ortaokul öğrencileri okul ödevlerine yalnızca çok küçük bir ilgi olarak ifade etmişlerdir.
3. *Disipline tepki ve yanlış davranış*: ilkökul ve ortaokul öğrencileri sınıflarındaki öğrencilerin çoğunun yanlış davrandığını belirtmiştir.

Stevens, Pels, Bengi-Arslan, Verhulst, Vollebergh ve Crijnen (2003)’nin yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin sosyo-demografik özelliklerinin istenmeyen davranışların tespitine ilişkin görüşleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Buna göre, öğretmenlerin yaşlarının, öğrencilerin olumsuz davranışlarına dair görüşlerinde ciddi farklara neden olduğu tespit edilmiştir.

Sun ve Shek (2012), öğretmenlerin ortaokul öğrencilerinin sınıf içi istenmeyen davranışlarına yönelik algılarını ve en yaygın, rahatsız edici, kabul edilemez öğrenci davranışlarını öğretmen görüşlerine göre tanımlayarak araştırmayı amaçlamıştır. Çalışma sonuçlarına göre en yaygın ve rahatsız edici davranışlar yersiz konuşma, dikkatsizlik, hayal kurma ve tembellik olarak tespit edilmiştir. En kabul edilemez davranış öğretmene saygısızlık, yersiz konuşma ve sözlü saldırıda bulunmak olarak belirtilmiştir.

2.1.2. İlgili Yurtiçi Araştırmalar

Koç ve diğer. (1977)'e göre 1970'lerde gerçekleştirilen bir çalışmada, öğretmenlerin en çok toplumsal ahlak ve nezaket kurallarına uyulmamasını, öğrencinin arkadaşlarını rahatsız etmesini ve onlarla tartışıp fiziksel olarak da tepki göstermesini, sigara içme, öğretmenlerine saygı çerçevesi dışında konuşmasını istenmeyen davranışlar olarak değerlendirdiği belirlenmiştir. Onur (1979)'a göre ise, 1970'lerde Türkiye'de en çok olumsuz olarak değerlendirilen davranışlar, öğretmene saygısız şekilde davranılması ya da öğretmenle saygısız biçimde konuşulması, öğrencinin derse girmemesi ve okuldan kaçması, sınıf düzenini bozma ve sınavlarda kopya ile yakalanma olarak değerlendirilmiştir. Bu gibi istenmeyen davranışların nedenleri olarak ise 1977'de Koç ve diğerleri tarafından yapılan çalışmada, özellikle öğretmen ve öğrenciler arasındaki iletişim ve etkileşimin yetersiz ve etkisiz kaldığı sonucuna varılmıştır.

2000'li yıllara gelindiğinde Türnüklü (2000), ilköğretim okullarında çalışmakta olan öğretmenlerin sınıf içi olumsuz davranışlara dair görüşlerini değerlendirmiş ve öğretmenlerin aynı zamanda sosyo-demografik özelliklerine göre olumsuz davranışları nasıl değerlendirdiklerinin değişip değişmediğini test etmiştir. Analiz sonucunda ilköğretim öğretmenlerinin en çok öğrencilerin doğru dinleme becerisi ve nezaketine sahip olmamasını, izin almadan sınıf içerisinde konuşulmasını, derslere gelinmemesi ya da geç gelinmesini, izin alınmadan sınıf içerisinde hareket edilmesini, oturma şekline dikkat edilmemesini, cep telefonu ile ders esnasında oynanmasını, ders esnasında derisi dinleme dışında faaliyetlerle ilgilenilmesini olumsuz davranış olarak değerlendirmiştir. Diğer taraftan, artan nüfus ile birlikte özellikle kalabalık sınıfları olan ilkokullarda Yaman (2006) tarafından yapılan çalışmada; olumsuz davranışların daha yoğun olduğu görülmüştür. Balay ve Sağlam (2008)'in yaptığı çalışmada, kalabalık sınıfları olan öğretmenler, sınıflarında sözel ve fiziksel şiddet gibi davranışlarla daha çok karşılaştıkları sonucuna varmışlardır.

Sadık (2002) çalışmasında, öğretmenlerin özellikle de "kötü öğretmen" damgası yememek için bazı davranışları görmezden gelip olumsuz olarak değerlendirdikleri bazı davranışlara göz yumduklarını belirlemiştir. Bunun yanı sıra, araştırmada öğretmenlerin öğrencilerde gözlemledikleri olumsuz davranışların sorumlusu olarak öğrencilerin

kişisel farklılıklarından ya da eğitim-öğretim ile ilgili sorunlardan dolayı olumsuz davranış sergilediklerine dair görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır.

Eleser (2007), ilköğretim okulları birinci kademedeki görev yapan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları disiplin problemlerini ve bunlarla baş etme yollarını saptamak amacıyla yaptığı çalışmasını, İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesinde 256 öğretmene uygulayarak gerçekleştirmiştir. Çalışma sonucunda öğretmenlerin cinsiyetlerine göre disiplin anlayışlarının sınıf disiplinine etkisine erkek öğretmenlerin bayanlara nazaran, ailenin ve sınıf mevcudunun sınıf disiplinine etkisi konusunda ise bayanların erkeklere nazaran daha fazla katıldıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin hizmet süresine göre öğrencilerin, sosyo-ekonomik, disiplin anlayışı, kural ve örgütlerin, ailenin ve sınıf mevcudunun sınıf disiplinine etkisi hizmet süresi daha az olan öğretmenlerin kıdemli öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Mezun olunan okula göre eğitim fakültesi mezunlarının, diğer fakülte mezunlarından daha fazla öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarının sınıf disiplinine etki ettiği tespit edilmiştir. Disiplin sorunlarının sebepleri ise, öğretmenlerin öğrencilere karşı tutumu, öğrencinin seviyesine inerek dersi anlatmaması, davranışlarının tutarsız olması, derse hazırlıksız gelmesi, şahsi problemlerini sınıfa taşımaları ve geleneksel yöntemleri kullanma sonucuna ulaşılmıştır.

Boyraz (2007), ilköğretim okullarında görev yapan aday öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplin sorunlarını ve nedenlerini belirlemeyi amaçladığı çalışmasını, Kırıkkale ili merkez ve ilçelerinde 127 ilköğretim okulunda çalışan 186 aday öğretmene anket uygulayarak gerçekleştirmiştir. Araştırmanın sonucunda aday öğretmenlerin sınıf içinde en çok karşılaştıkları ilk beş disiplin sorunu öğrencilerin izin istemeden konuşmaları, verilen ödevleri yapmamaları, sınıf içinde kavga etmeleri, öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek ve aşırı ve rahatsız edici bir biçimde konuşmak olarak bulunmuştur. Sınıf içinde karşılaştıkları disiplin sorunlarının nedenleri ise sırasıyla ailelerinin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği, aile içi problemler, televizyon ve kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi, ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranış sergilemeleri ve öğrencilerin içinde buldukları yaşın gelişim özelliklerinin etkisi olarak bulunmuştur.

Vatansever (2008), ilköğretim ikinci kademedeki matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler ve Türkçe derslerinde, hangi durumlarda disiplin sorunlarının yaşandığını, bu disiplin

sorunlarının hangi sıklıkta meydana geldiğini ve öğretmenlerin disiplin sorunlarıyla nasıl başa çıktıklarını bununla beraber hangi derste daha fazla sorunla karşılaştığını bulmak amacıyla bir araştırma yapmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, Türkçe ve sosyal bilgiler derslerinde uygunsuz davranışların daha çok ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin verdiği cevaplara göre, sınıf içinde öğrencileri istenmeyen davranışlara götüren en önemli etken, konunun öğrencinin ilgisini çekmemesi olarak bulunmuştur. Bayan öğretmenlerin istenmeyen davranışlarla daha sık karşılaştıkları tespit edilmiştir.

Baysal (2009)'ın çalışmasında öğretmenlerin, olumsuz öğrenci davranışlarıyla ne kadar sıklıkla karşı karşıya geldiklerine dair görüşleri incelenmiştir. Çalışma sonucunda cinsiyete göre erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha yüksek oranda olumsuz davranışlarla karşılaştıklarını rapor ettikleri sonucuna varılmıştır. Bu da olumsuz davranışlara ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesinde öğretmene özgü sosyo-demografik faktörlerin etkili olduğu sonucunu ortaya koyabilir. Diğer taraftan, araştırmanın yapıldığı bölgeye, okulun türüne göre yürütülen çalışmanın sonuçlarının ve bulgularının değişebildiği sonucuna ulaşılabilir. Her ne kadar istenmeyen öğrenci davranışları, öğretmenlerin, değer yargıları ya da toplumsal normları nedeniyle farklılık gösterse de, genel olarak Balay ve Sağlam (2008)'ın yaptığı çalışmalar da göstermektedir ki; izin almadan konuşma, sınıf içerisinde diğer öğrencilerin ders dinlemesine engel olma ya da onları rahatsız etme, öğretmenlerin sınıf içi isteklerine, uyarı ve direktiflerine uymama, dersin düzenini bozma gibi davranışlar, sınıf içerisinde eğitim-öğretimin kalitesini engelleyen, eğitim-öğretimin sürekliliğini bozan başlıca olumsuz davranışlar olarak adlandırılmıştır.

Yıldız (2009), sınıf-şube rehber öğretmenlerinin sınıf disiplinini kurmada kullandıkları yöntemlerin öğrenciler üzerindeki etkisinde hangi faktörlerin belirleyici olduğunu amaçlayan bir çalışma yapmıştır. Çalışmasında sınıf-şube rehber öğretmenlerinin, sınıf disiplinini kurmada en sık psikolojik ve sosyal ödül yöntemlerini kullandıkları, bundan sonra en çok maddi ödüllerin kullandıklarını tespit etmiştir.

Erçiktı (2009), ilköğretim okulları 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları disiplin sorunlarının nedenlerini ve uygulanan çözüm yöntemlerini ortaya koymak ve değerlendirmesini yapmak amacıyla gerçekleştirdiği çalışmasını, İstanbul ili Küçükçekmece ilçesindeki 6 ilköğretim okulundaki 60 öğretmen ve 180 öğrenciye

uygulayarak gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucuna göre öğretmenler, dersin öğrencinin dikkatini çekmemesini, öğretmenin ders anlatırken ses tonunda bir değişiklik olmamasını, sınıfta yeterince etkinlik yapılmamasını, monoton ders anlatılmasını, hareket etmeyip sabit durulmasını, derse zamanın gelinmemesini, sınıftaki öğrencilerin yeterince tanınmamasını disiplinsiz davranışların nedenleri arasında görmektedirler. Disiplinsiz davranışlar karşısında ise öğretmenler, kişi ya da kişileri sınıf dışına çıkarma, düşük not vermekle tehdit etme, öğrencilerle alay etme, tüm sınıfı bir öğrenci için cezalandırma, disiplin kuruluna rapor etme tutumlarını kullanmamakta; problemin çözümü olarak öğrenci ile dersten sonra özel olarak konuşmayı tercih etmektedirler.

Demir (2013)'te ortaokullarda öğrencilerin disiplinsiz davranışları ve bu davranışların sebepleri konusunda bir araştırma yapmıştır. Demir (2013)'in yaptığı araştırma sonuçlarına göre ortaokullarda sınıf içinde en sık karşılaşılan disiplinsiz davranışlar, izin istemeden konuşmak, verilen ödevleri yapmamak ve kavga etmek olarak tespit edilmiştir. Öğretmen görüşlerine göre öğretmenlerin sınıf içinde karşılaştıkları disiplinsiz davranışların ilk üç nedeni, ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği, televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi, ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışlar olarak bulunmuştur. Öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplinsiz davranışlar; cinsiyet, medeni durum, yaş, branş, kıdem ve sınıftaki öğrenci sayısına göre; sınıfta karşılaştıkları disiplinsiz davranışların sebepleri ise; cinsiyet, medeni durum, yaş, branş, kıdem ve sınıftaki öğrenci sayısına göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplinsiz davranışlar ile bu davranışların sebepleri mezun olunan okula göre farklılaşmadığı bulunmuştur.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması, veri toplama araçları ve verilerin analizi üzerinde durulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli (Deseni)

Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelinde araştırma konusu olan durum, kişi veya nesne olduğu gibi tanımlanır. Ulaşılmak istenen şey sabittir. Asıl olan onu uygun bir şekilde “gözleyip” aktarabilmektir (Karasar, 2005). Bu model aracılığıyla ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin sınıf içi disiplini bozan öğrenci davranışlarına yönelik görüşleri alınarak belirlenmeye çalışılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu

Çalışmanın evrenini 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Şanlıurfa ili merkezindeki tüm ilkokul, ortaokul ve lise kurumlarında görev yapan 6600 öğretmen oluşturmaktadır.

Çalışma, Şanlıurfa ili merkezinde evreni temsil niteliğine sahip toplam 26 okulda yapılmıştır. Okulların seçiminde, örnekleme birimi, birden fazla evren biriminden oluşan kümeler olarak tanımlanan ve evrenden örnek alma işinin grup temelinde yapıldığı küme örnekleme tekniği kullanılmıştır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2011).

Evreni oluşturan her okul bir küme kabul edilerek örneklem, oransız küme örnekleme yoluyla seçilmiş olup, 10 ilkokul, 8 ortaokul ve 8 lisedeki 440 öğretmen araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Okulların sosyo-ekonomik düzeylerinin belirlenmesinde Şanlıurfa İli Milli Eğitim Müdürlüğü'nde görevli şube müdürleri bilirkişi olarak belirlenmiş ve okulların sosyo-ekonomik düzeyleri bilirkişilerin yardımı ile alt-orta-üst olmak üzere sınıflandırılmış, Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı'nda görev yapan öğretim üyelerinin önerileri doğrultusunda Şanlıurfa İli merkezinde bulunan okullar araştırma kapsamına alınmıştır. Okulların sosyo-ekonomik düzeyleri ve araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyo-demografik özellikleri Tablo 1.1 ve Tablo 2.1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. 1.
Örneklem Dahilindeki Okulların Sosyo-Ekonomik Düzey Dağılımları

Sosyo-Ekonomik Düzey	n	%
Alt SED	12	46.16
Orta SED	7	26.92
Üst SED	7	26.92
Toplam	26	100

Tablo 2.1.
Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Sosyo-Demografik Değişken		n	%
Cinsiyet	Kadın	183	41.6
	Erkek	257	58.4
	Toplam	440	100
Kurum tipi	İlkokul	220	50
	Ortaokul	119	27
	Lise	101	23
	Toplam	440	100

Tablo 2.1'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin 183'ü kadın (%41.6) ve 257'i erkek (%58.6) öğretmen yer almaktadır. Öğretmenler çalıştıkları

kurum tipine göre incelendiğinde, ilkokulda çalışan 220 (%50), ortaokulda çalışan 119 (%27) ve lisede çalışan 101 (%23) öğretmen çalışmaya katılmışlardır.

3.3. Verilerin Toplanması

Bu çalışmada Aksoy (1999) 'un hazırlamış olduğu 'İlköğretim Okullarında Öğrenci Disiplinine İlişkin Öğretmen Görüşleri Ankara İli Örneği' konulu doktora tez çalışmasında kullanılan anket uygulanmıştır. Aksoy ile telefon ve e-mail aracılığıyla iletişime geçilerek ölçme aracının kullanılması konusunda gerekli izin alınmıştır. Uygulama öncesinde okul yöneticilerine ve öğretmenlere gerekli açıklamalar yapılmıştır. Uygulanan anketlerden elde edilen 440 anket değerlendirmeye alınmıştır.

Aksoy'un anketi beş bölümden oluşmaktadır. Bu çalışmada anketin ikinci ve üçüncü bölümleri uygulanmıştır (Demir, 2013). Anketler, bizzat araştırmacı tarafından katılımcılara dağıtılmış, katılımcıların talep etmesi durumunda gerekli açıklamalar yapılarak doldurulmuş anketler toplanmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, Aksoy (1999) tarafından geliştirilen "İlköğretim Okullarında Öğrenci Disiplinine İlişkin Öğretmen Görüşleri" adlı anket uygulanmıştır. Ölçme aracının adında "İlköğretim" ibaresi geçmesine karşın uzman görüşüne sunulan anketin, ortaokul ve lise kurumlarında da kullanılabilceği yargısına ulaşılmıştır. Ankette birinci bölümünde, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, mezun olunan fakülte, sınıf mevcudu ve okul türü ilgili soruların bulunduğu kişisel bilgi formu yer almaktadır. Anketin ikinci bölümü, 'Öğrencilerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışları' adı altında 23 maddelik; anketin üçüncü bölümü ise 'Öğrencilerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlarının Nedenleri' adı altında 19 maddelik sorulardan oluşmuştur. Kullanılacak anketin ikinci bölümü 'Hiçbir Zaman', 'Nadiren', 'Bazen', 'Sık Sık' ve 'Her Zaman' olarak; anketin üçüncü bölümü ise 'Hiç Katılmıyorum', 'Çok Az Katılıyorum', 'Orta Düzeyde Katılıyorum', 'Büyük Oranda Katılıyorum' ve 'Tamamen Katılıyorum' olarak hazırlanan 5'li Likert tipidir.

Anketin geçerliliği ve güvenilirliği Aksoy (1999) tarafından yapılmasına rağmen ankete ilişkin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması ile faktör analizi Demir (2013) tarafından yeniden test edilmiştir. Faktör analizi sonucunda maddelerin tek faktör altında

toplandıkları bulunmuştur. Ayrıca, Demir (2013) tarafından veri toplama aracının Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı II. bölüm için 0,902, III. bölüm için 0,793 olarak hesaplanmıştır.

Örneklem kapsamına alınan okullarda, nisan-mayıs aylarında araştırmacı tarafında gidilmiştir. Uygulama öncesinde okul yöneticilerine ve öğretmenlere gerekli açıklamalar yapılmıştır. Uygulanan anketlerden elde edilen 440 anket değerlendirmeye alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Çalışmanın ölçme aracının uygulanması sonucunda elde edilen veriler Windows için SPSS 22.0 paket programıyla analiz edilmiş ve bu analiz için grupların dağılımlarına bağlı olarak frekans, yüzde ve ki-kare testleri uygulanmıştır.

Öğretmenlerin kişisel bilgilerine ait değişkenler için frekans (f) ve yüzde (%) kullanılmıştır. 1. ve 2. alt amaca yönelik olarak frekans (f) ve yüzde (%) uygulanmıştır. 3. alt amaca yönelik olarak sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin belirli değişkenlere göre farklılaşma olup olmadığını ortaya çıkarmak amacıyla ki-kare testi kullanılmıştır. Çalışmada anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmıştır. Tablolarda bulunan p değerinin 0.05'den küçük olduğu durumlarda grupların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu, p değerinin 0.05'ten büyük olduğu durumlarda ise grupların görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı belirtilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular

Bu bölümde, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, yaş, mezun olduğu fakülte, sınıftaki öğrenci sayısı ve okul türü değişkenlerine göre dağılımlarına ve bu değişkenlere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.1.1. Öğretmenlerin Cinsiyet Durumlarına Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine ilişkin bulgular Tablo 3.1’de yer almaktadır.

Tablo 3.1.

Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	N	%
Kadın	183	41.6
Erkek	257	58.4
Toplam	440	100

Tablo 3.1’de görüldüğü üzere araştırmaya toplam 440 öğretmen katılmıştır. Bu öğretmenlerin 183’ünün (% 41.6) kadın, 257’sinin (%58.4) erkek olduğu belirlenmiştir.

4.1.2. Öğretmenlerin Yaşa Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlarına ilişkin bulgular Tablo 4.1’de yer almaktadır.

Tablo 4.1
Öğretmenlerin Yaşa Göre Dağılımları

Yaşınız	n	%
30 yaş ve altı	167	38
31-40 yaş arası	175	39.8
41 yaş ve üzeri	98	22.3
Toplam	440	100

Tablo 4’te görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin 167’si (% 38) 30 yaş ve altı, 175’i (%39,8) 31 – 40 yaş aralığında, 98’i (% 22.3) 41 yaş ve üzerinde olduğu belirlenmiştir.

4.1.3. Öğretmenlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim düzeylerine ilişkin bulgular Tablo 5.1’de yer almaktadır.

Tablo 5.1.
Öğretmenlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımları

Eğitim Düzeyi	n	%
Lisans	402	91.4
Lisansüstü	38	8.6
Toplam	440	100

Tablo 5.1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin 402’i (%91.4) lisans ve 38’i (%8.6) lisansüstü eğitim düzeyinde saptanmıştır.

4.1.4. Öğretmenlerin Fakültelerine Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun olduğu fakülteye ilişkin bulgular Tablo 6.1’de yer almaktadır.

Tablo 6.1.
Öğretmenlerin Mezun Olduğu Fakülteye Göre Dağılımları

Mezun Olduğu Fakülte	n	%
Eğitim Fakültesi	325	73.9
Diğer	115	26.1
Toplam	440	100

Tablo 6.1’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin 325’i (% 73.9) eğitim fakültesi, 115’i (% 26.1) ise diğer fakültelerden mezundur.

Araştırmaya katılan öğretmenler büyük oranda eğitim fakültesi mezunudur. Pedagojik eğitim aldıklarından dolayı sınıf içi istenmeyen davranışları azaltma ve ya yok etme konusunda daha donanımlı olmaları beklenir.

4.1.5. Öğretmenlerin Okuttukları Sınıftaki Öğrenci Sayılarına Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin okuttukları sınıftaki öğrenci sayısına ilişkin bulgular Tablo 7.1’de yer almaktadır.

Tablo 7.1.
Öğretmenlerin Okuttukları Sınıftaki Öğrenci Sayısına Göre Dağılımları

Sınıftaki Öğrenci Sayısı	n	%
10-24	52	11.8
25-34	216	49.1
35-44	131	29.8
45 ve üzeri	41	9.3
Toplam	440	100

Tablo 7.1’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin okuttukları sınıftaki öğrenci sayısına göre; öğretmenlerin 52’sinin sınıf mevcudu (% 11.8) 10 – 24

aralığında, 216'sının (% 49.1) 25 – 34 aralığında, 131'inin (% 29.8) 35 – 44 aralığında, 41'inin (% 9.3) 45 ve üzeri olduğu belirlenmiştir.

4.1.6. Öğretmenlerin Okul Türüne Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları kurum tipine ilişkin bulgular Tablo 8.1'de yer almaktadır.

Tablo 8.1.

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okul Türüne Göre Dağılımları

Kurum Tipi	n	%
İlkokul	220	50
Ortaokul	119	27
Lise	101	23
Toplam	440	100

Tablo 8.1'de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin 220'si (% 50) İlkokul, 119'u (% 27) ortaokul, 101'i (% 23) lisede görev yapmaktadır.

4.2. Alt Amaçlara İlişkin Bulgular

Bu bölümde alt problemlere ilişkin bulgular yer almaktadır.

4.2.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin, sınıf içinde sınıf disiplinini bozmaya yönelik öğrenci davranışlarıyla karşılaşma sıklığına ilişkin görüşleri ile ilgili frekans ve yüzde dağılımları Tablo 9.1'de sunulmuştur.

Tablo 9.1.

Öğretmenlerin Sınıf İçinde Karşılaştıkları Sınıf Disiplinini Bozmaya Yönelik Öğrenci Davranışlarına İlişkin Görüşleri

Disiplinsiz Davranışlar	Hiçbir Zaman		Nadiren		Bazen		Sık Sık		Her Zaman		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.İzin istemeden konuşmak	3	0,7	54	12,3	127	28,9	187	42,5	69	15,7	440	100
2.Verilen ödevleri yapmamak	13	3,0	102	23,2	161	36,6	131	29,8	33	7,5	440	100
3.Derslere geç kalmak	17	3,9	113	25,7	180	40,9	104	23,6	26	5,9	440	100
4.Yalan söylemek	20	4,5	118	26,8	187	42,5	86	19,5	29	6,6	440	100
5.Aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak	21	4,8	104	23,6	160	36,4	118	26,8	37	8,4	440	100
6.Öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek	23	5,2	104	23,6	182	41,4	112	25,5	19	4,3	440	100
7.Ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (Örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)	25	5,7	140	31,8	173	39,3	78	17,7	24	5,5	440	100
8.İzin almadan sınıf içinde dolaşmak	31	7,0	130	29,5	169	38,4	85	19,3	25	5,7	440	100
9.Kavga etmek	34	7,7	99	22,5	149	33,9	123	28,0	35	8,0	440	100
10.Ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak (Örneğin gizli not dolaştırmak, gülmek, ıslık çalmak, şaklabanlıklar yapmak vb.)	37	8,4	128	29,1	161	36,6	88	20,0	26	5,9	440	100
11.Sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)	42	9,5	104	23,6	140	31,8	120	27,3	34	7,7	440	100
12.Ders esnasında bir şeyler yiyip içmek	45	10,2	167	38,0	142	32,3	70	15,9	16	3,6	440	100
13.Küfür etmek	56	12,7	129	29,3	139	31,6	82	18,6	34	7,7	440	100
14.İsim takmak	57	13,0	158	35,9	119	27,0	75	17,0	31	7,0	440	100
15.Diğer öğrencilerin eşyalarına zarar Verme	66	15,0	203	46,1	116	26,4	40	9,1	15	3,4	440	100
16.Okula ait eşyalara zarar vermek	68	15,5	191	43,4	109	24,8	57	13,0	15	3,4	440	100
17.Öğretmene karşı kaba ve saygısız Davranmak	80	18,2	137	31,1	146	33,2	61	13,9	16	3,6	440	100
18.Kopya çekmek	84	19,1	157	35,7	134	30,5	46	10,5	19	4,3	440	100
19.Derste uyumak	134	30,5	187	42,5	91	20,7	20	4,5	8	1,8	440	100
20.Hırsızlık yapmak	166	37,7	164	37,3	78	17,7	24	5,5	8	1,8	440	100
21.Öğretmene ait eşyalara zarar vermek	247	56,1	130	29,5	51	11,6	8	1,8	4	0,9	440	100
22.Silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek	271	61,6	107	24,3	37	8,4	16	3,6	9	2,0	440	100
23.Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek	352	80,0	51	11,6	25	5,7	7	1,6	5	1,1	440	100

Tablo 9.1’de görüldüğü üzere, öğretmenlerin en sık karşılaştıkları disiplinsiz davranışın, “*izin istemeden konuşmak*” olduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin % 0.7’si bu davranışı disiplinsiz davranış olarak görmezken, % 12.3’ü bu davranışı nadiren, %28.9’u bazen, %42.5’i sık sık ve % 15.7’si her zaman disiplinsiz davranış olarak gördükleri bulunmuştur.

Öğretmenlerin en sık karşılaştıkları ikinci disiplinsiz davranışın, “*verilen ödevleri yapmamak*” olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin % 3’ü bu davranışı hiç disiplinsiz davranış olarak görmezken, % 23.2’si bu davranışı nadiren, % 36.6’sı bazen, % 29.8’i sık sık ve % 7.5’i her zaman disiplinsiz davranış olarak gördükleri bulunmuştur.

Öğretmenlerin en sık karşılaştıkları üçüncü disiplinsiz davranışın, “*derslere geç kalmak*” olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin % 3.9’u bu davranışı hiç disiplinsiz davranış olarak görmezken, % 25.7’si bu davranışı nadiren, % 40.9’u bazen, % 23.6’sı sık sık ve % 5.9’u her zaman disiplinsiz davranış olarak gördükleri bulunmuştur.

Öğretmenlerin en az karşılaştıkları disiplinsiz davranışın, “*Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek*” olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin % 80’i bu davranışı hiç disiplinsiz davranış olarak görmezken, % 11.6’sı bu davranışı nadiren, % 5.7’si bazen, % 1.6’sı sık sık ve % 1.1’i her zaman disiplinsiz davranış olarak gördükleri bulunmuştur.

Öğretmenlerin en az karşılaştıkları ikinci disiplinsiz davranışın, “*Silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek*” olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin % 61.6’sı bu davranışı hiç disiplinsiz davranış olarak görmezken, % 24.3’ü bu davranışı nadiren, % 8.4’ü bazen, % 3.6’sı sık sık ve % 2’i her zaman disiplinsiz davranış olarak gördükleri bulunmuştur.

Öğretmenlerin en az karşılaştıkları üçüncü disiplinsiz davranışın, “*Öğretmene ait eşyalara zarar vermek*” olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin % 56.1’i bu davranışı hiç disiplinsiz davranış olarak görmezken, % 29.5’i bu davranışı nadiren, % 11.6’sı bazen, % 1.8’i sık sık ve % 0.9’u her zaman disiplinsiz davranış olarak gördükleri bulunmuştur.

4.2.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin, sınıf içinde karşılaştıkları sınıf disiplinini bozmaya yönelik öğrenci davranışlarının nedenlerine ilişkin görüşleri frekans ve yüzde dağılımları Tablo 10.1’de sunulmuştur.

Tablo 10.1.

Öğretmenlerin Sınıf İçinde Karşılaştıkları Sınıf Disiplinini Bozmaya Yönelik Öğrenci Davranışlarının Nedenlerine İlişkin Görüşleri

Disiplinsiz Davranışların Nedenleri	Hiç Katılmıyorum		Çok Az Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Büyük Oranda Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
	1.Ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği	5	1,1	31	7,0	87	19,8	127	28,9	190	43,2	440
2.Aile içi problemler	5	1,1	25	5,7	98	22,3	136	30,9	176	40,0	440	100
3.Televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi	9	2,0	43	9,8	103	23,4	140	31,8	145	33,0	440	100
4.Ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları	14	3,2	39	8,9	93	21,1	143	32,5	151	34,3	440	100
5.Arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi	14	3,2	77	17,5	146	33,2	124	28,2	79	18,0	440	100
6.Arkadaş grubuna olan bağlılığı	21	4,8	85	19,3	168	38,2	103	23,4	63	14,3	440	100
7.Öğrenciler arasındaki kültürel, ekonomik ve sosyal farklılıklar	22	5,0	104	23,6	134	30,5	112	25,5	68	15,5	440	100
8.Öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi (Örnek: Ergenlik dönemi)	24	5,5	54	12,3	128	29,1	135	30,7	99	22,5	440	100
9.Arkadaşlarını iyi tanıyamaması	25	5,7	116	26,4	160	36,4	89	20,2	50	11,4	440	100
10.Sınıfların kalabalık olması	28	6,4	71	16,1	103	23,4	132	30,0	106	24,1	440	100

11.Öğretim araçlarının yetersizliği	42	9,5	112	25,5	139	31,6	84	19,1	63	14,3	440	100
12.Sınıf içindeki düzenlemeler (Örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)	47	10,7	122	27,7	142	32,3	91	20,7	38	8,6	440	100
13.Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmayan öğretim uygulamaları	48	10,9	116	26,4	137	31,1	90	20,5	49	11,1	440	100
14.Öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevler Verilmesi	69	15,7	145	33,0	130	29,5	64	14,5	32	7,3	440	100
15.Derslerin sıkıcı olması	81	18,4	156	35,5	136	30,9	50	11,4	17	3,9	440	100
16.Sınıfta uyulması gereken kural ve yönergelerin açık ve anlaşılır olmaması	89	20,2	142	32,3	121	27,5	62	14,1	26	5,9	440	100
17.Öğretmenin disiplini sağlama yaklaşımlarını bilmemesi	107	24,3	138	31,4	112	25,5	58	13,2	25	5,7	440	100
18.Öğretmenin öğretim yöntemlerindeki Yetersizliği	124	28,2	140	31,8	100	22,7	49	11,1	27	6,1	440	100
19.Öğretmenin tutarlı olmaması	127	28,9	128	29,1	105	23,9	43	9,8	37	8,4	440	100

Tablo 10.1’de görüldüğü üzere öğretmenlerin görüşlerine göre sınıf içinde meydana gelen disiplinsiz davranışların nedeni olarak ilk sırada ‘*Ailelerin çocukların eğitimine olan ilgisizliği*’ yer almaktadır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin % 1,1 i “*Ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği*” ni disiplinsiz davranışların sebebi olarak görmezken, % 7’si çok az, % 19,8’i orta düzeyde, % 28,9’ u büyük oranda ve % 43,2’si tamamen disiplinsiz davranışların nedeni olarak görmektedir.

Öğretmenler, disiplinsiz davranışlara nedenlerine ilişkin olarak ikinci sırada “*aile içi problemler*” i, % 1.1’i hiç disiplinsiz davranışların sebebi olarak görmezken, % 5.7’si çok az, % 22.3’ü orta düzeyde, % 30.9’u büyük oranda, %40’ı tamamen disiplinsiz davranışların nedeni olarak görmektedir.

Öğretmenler, disiplinsiz davranışlara nedenlerine ilişkin olarak üçüncü sırada “Televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi” ni, % 2.0’ı hiç disiplinsiz davranışların sebebi olarak görmezken, % 9.8’i çok az, % 23.4’ü orta düzeyde, % 31.8’i büyük oranda, %33.0’ı tamamen disiplinsiz davranışların nedeni olarak görmektedir.

Öğretmenler tarafından en düşük gösterilen neden ise “öğretmenin tutarlı olmaması” nı % 28.9’u hiç disiplinsiz davranışların sebebi olarak görmezken, % 29.1’i çok az, % 23.9’u orta düzeyde, % 9.8’i büyük oranda, % 8.4’ü tamamen disiplinsiz davranışların nedeni olarak görmektedirler.

Öğretmenler, sınıf içerisinde meydana gelen disiplinsiz davranışların nedenlerine ilişkin en düşük ikinci sırada “öğretmenin öğretim yöntemindeki yetersizliği” ni % 28.2’si hiç disiplinsiz davranışların sebebi olarak görmezken, % 31.8’i çok az, % 22.7’si orta düzeyde, % 11.1’i büyük oranda, %6.1’i tamamen disiplinsiz davranışların nedeni olarak görmektedirler.

Öğretmenler tarafından üçüncü sırada en düşük gösterilen neden ise “öğretmenin disiplini sağlama yaklaşımlarını bilmemesi” ni % 24.3’ü hiç disiplinsiz davranışların sebebi olarak görmezken, % 31.4’ü çok az, % 25.5’i orta düzeyde, % 13.2’i büyük oranda, % 5.7’si tamamen disiplinsiz davranışların nedeni olarak görmektedirler.

4.2.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Ki-Kare testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 11.1’de sunulmuştur.

Tablo 11.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması

Öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	29	59	58	31	6	3.520	0.475
		%	15.80%	32.20%	31.70%	16.90%	3.30%		
	Erkek	n	51	78	88	30	10		
		%	19.80%	30.40%	34.20%	11.70%	3.90%		
Öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	8	45	71	49	10	2.226	0.694
		%	4.40%	24.60%	38.80%	26.80%	5.50%		
	Erkek	n	15	59	111	63	9		
		%	5.80%	23.00%	43.20%	24.50%	3.50%		
Derslere geç kalmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	5	47	62	55	14	11.890	0.018 *
		%	2.70%	25.70%	33.90%	30.10%	7.70%		
	Erkek	n	12	66	118	49	12		
		%	4.70%	25.70%	45.90%	19.10%	4.70%		
Kavga etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	15	29	62	50	27	24.508	0.000 *
		%	8.20%	15.80%	33.90%	27.30%	14.80%		
	Erkek	n	19	70	87	73	8		
		%	7.30%	27.20%	33.90%	28.40%	3.10%		
Sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	15	38	50	57	23	14.907	0.005 *
		%	8.20%	20.80%	27.30%	31.10%	12.60%		
	Erkek	n	27	66	90	63	11		
		%	10.50%	25.70%	35.00%	24.5%	4.30%		

İzin istemeden konuşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	1	18	49	82	33	3.570	0.467
		%	0.50%	9.80%	26.80%	44.80%	18.00%		
	Erkek	n	2	36	78	105	36		
		%	0.80%	14.00%	30.40%	40.90%	14.00%		
Aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	8	38	65	49	23	7.705	0.103
		%	4.40%	20.80%	35.50%	26.80%	12.60%		
	Erkek	n	13	66	95	69	14		
		%	5.10%	25.70%	37.00%	26.80%	5.40%		
Ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak (Örneğin gizli not dolaştırmak, gülmek, ıslık çalmak, şaklabanlık yapmak vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	11	48	69	43	12	5.270	0.261
		%	6.00%	26.20%	37.70%	23.50%	6.60%		
	Erkek	n	26	80	92	45	14		
		%	10.10%	31.10%	35.80%	17.50%	5.40%		
Ders esnasında bir şeyler yiyip içmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	19	65	59	33	7	1.416	0.841
		%	10.40%	35.50%	32.20%	18.00%	3.80%		
	Erkek	n	26	102	83	37	9		
		%	10.10%	39.70%	32.30%	14.40%	3.50%		
Kopya çekmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	29	68	58	21	7	2.565	0.633
		%	15.80%	37.20%	31.70%	11.50%	3.80%		
	Erkek	n	55	89	76	25	12		
		%	21.40%	34.60%	29.60%	9.70%	4.70%		
Yalan söylemek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	4	46	82	38	13	4.925	0.295
		%	2.2%	25.1%	44.8%	20.8%	7.1%		
	Erkek	n	16	72	105	48	16		
		%	6.2%	28.0%	40.9%	18.7%	6.2%		
Küfür etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	21	43	58	43	18	9.783	0.044*
		%	11.50%	23.50%	31.50%	15.20%	6.20%		
	Erkek	n	35	86	81	39	16		
		%	13.60%	33.50%	31.50%	15.20%	6.20%		

Hırsızlık yapmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	72	67	31	11	2	1.448	0.836
		%	39.30%	36.60%	16.90%	6.00%	1.10%		
	Erkek	n	94	97	47	13	6		
		%	36.60%	37.70%	18.30%	5.10%	2.30%		
Verilen ödevleri yapmamak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	4	37	66	60	16	3.439	0.487
		%	2.20%	20.20%	36.10%	32.80%	8.70%		
	Erkek	n	9	65	95	71	17		
		%	3.50%	25.30%	37.00%	27.60%	6.60%		
İzin almadan sınıf içinde dolaşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	9	48	71	45	10	7.725	0.102
		%	4.90%	26.20%	38.80%	24.60%	5.50%		
	Erkek	n	22	82	98	40	15		
		%	8.60%	31.90%	38.10%	15.60%	5.80%		
Ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (Örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	11	49	69	41	13	8.199	0.085
		%	6.00%	26.80%	37.70%	22.40%	7.10%		
	Erkek	n	14	91	104	37	11		
		%	5.40%	35.40%	40.50%	14.40%	4.30%		
Derste uyumak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	54	71	47	11	0	12.068	0.017*
		%	29.50%	38.80%	25.70%	6.00%	0.00%		
	Erkek	n	80	116	44	9	8		
		%	31.10%	45.10%	17.10%	3.50%	3.10%		
İsim takmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	22	54	56	38	13	7.749	0.099
		%	12.00%	29.50%	30.60%	20.80%	7.10%		
	Erkek	n	35	104	63	37	18		
		%	13.60%	40.50%	24.50%	14.40%	7.00%		
Silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	115	45	15	6	2	1.606	0.808
		%	62.80%	24.60%	8.20%	3.30%	1.10%		
	Erkek	n	156	62	22	10	7		
		%	60.70%	24.10%	8.60%	3.90%	2.70%		
Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	153	18	9	2	1	3.111	0.539
		%	83.60%	9.80%	4.90%	1.10%	0.50%		
	Erkek	n	199	33	16	5	4		
		%	77.40%	12.80%	6.20%	1.90%	1.60%		
Diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	24	86	49	20	4	3.352	0.501
		%	13.10%	47.00%	26.80%	10.90%	2.20%		
	Erkek	n	42	117	67	20	11		

		%	16.30%	45.50%	26.10%	7.80%	4.30%		
Öğretmene ait eşyalara zarar vermek			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Cinsiyetiniz	Kadın	n	100	56	24	3	0	3.773	0.438
		%	54.60%	30.60%	13.10%	1.60%	0.00%		
	Erkek	n	147	74	27	5	4		
		%	57.20%	28.80%	10.50%	1.90%	1.60%		
Okula ait eşyalara zarar vermek			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Cinsiyetiniz	Kadın	n	18	84	52	26	3	11.784	0.019*
		%	9.90%	45.90%	28.40%	14.20%	1.60%		
	Erkek	n	50	107	57	31	12		
		%	19.50%	41.60%	22.20%	12.10%	4.70%		

*p<0.05

Tablo 11.1’de de görüldüğü gibi öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşlerinin cinsiyetlerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda, sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşlerinden, derse geç kalmak (%97.4, X²=11.890 p<0.05), sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek) (%91.8, X²=14.907 p<0.05), derste uyumak (%70.5, X²=12.068 p<0.05) ve okula ait eşyalara zarar vermek (%90.1, X²=11.784 p<0.05) maddelerinde kadın öğretmenlerin, kavga etmek (%92.6, X²=24.508 p<0.05) ve küfür etmek (%86.4, X²=9.783 p<0.05), maddelerinde ise erkek öğretmenlerin lehine farklılaştığı anlaşılmıştır. Diğer sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. (p>0.05) .

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin yaşlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Ki-Kare testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 12.1’de sunulmuştur.

Tablo 12.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Yaşlarına Göre Karşılaştırılması

Öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	13	50	71	25	8	38.888	0.000*
		%	7.80%	29.90%	42.50%	15.00%	4.80%		
	31-40	n	33	60	50	30	5		
		%	18.50%	33.70%	28.10%	16.90%	2.80%		
	41 yaş ve üzeri	n	34	29	26	6	3		
		%	34,70%	29,60%	26,50%	6,10%	3,10%		
Öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	10	41	69	39	8	19.015	0.015*
		%	6.00%	24.60%	41.30%	23.40%	4.80%		
	31-40	n	3	34	76	58	7		
		%	1.70%	19.10%	42.70%	32.60%	3.90%		
	41 yaş ve üzeri	n	10	29	39	16	4		
		%	10,20%	29,60%	39,80%	16,30%	4,10%		
Derslere geç kalmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	9	34	66	43	15	19.729	0.011*
		%	5.40%	20.40%	39.50%	25.70%	9.00%		
	31-40	n	3	44	76	45	10		
		%	1.70%	24.70%	42.70%	25.30%	5.60%		
	41 yaş ve üzeri	n	5	36	40	16	1		
		%	5,10%	36,70%	40,80%	16,30%	1,00%		
Kavga etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	13	33	52	47	22	19.872	0.030*
		%	7.80%	19.80%	31.10%	28.10%	13.20%		
	31-40	n	10	43	59	58	8		
		%	5.60%	24.20%	33.10%	32.60%	4.50%		
	41 yaş ve üzeri	n	11	23	39	19	6		
		%	11,20%	23,50%	39,80%	19,40%	6,10%		

Sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	16	28	51	51	21	31.246	0.000*
		%	9.60%	16.80%	30.50%	30.50%	12.60%		
	31-40	n	8	51	56	52	11		
		%	4.50%	28.70%	31.50%	29.20%	6.20%		
	41 yaş ve üzeri	n	18	25	34	19	2		
		%	18,40%	25,50%	34,70%	19,40%	2,00%		
İzin istemeden konuşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	2	14	40	73	38	25.377	0.001*
		%	1.20%	8.40%	24.00%	43.70%	22.80%		
	31-40	n	0	23	47	85	23		
		%	0.00%	12.90%	26.40%	47.80%	12.90%		
	41 yaş ve üzeri	n	1	17	40	32	8		
		%	1,00%	17,30%	40,80%	32,70%	8,20%		
Aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	8	36	63	40	20	16.733	0.033*
		%	4.80%	21.60%	37.70%	24.00%	12.00%		
	31-40	n	6	34	68	58	12		
		%	3.40%	19.10%	38.20%	32.60%	6.70%		
	41 yaş ve üzeri	n	7	34	29	23	5		
		%	7,10%	34,70%	29,60%	23,50%	5,10%		
Ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak (Örneğin gizli not dolaştırmak, gülmek, ıslık çalmak, şaklabanlıklar yapmak vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	7	42	63	45	10	34.766	0.000*
		%	4.20%	25.10%	37.70%	26.90%	6.00%		
	31-40	n	11	50	74	30	13		
		%	6.20%	28.10%	41.60%	16.90%	7.30%		
	41 yaş ve üzeri	n	19	37	26	13	3		
		%	19,40%	37,80%	26,50%	13,30%	3,10%		

Ders esnasında bir şeyler yiyip içmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	16	59	55	30	7	9.337	0.315
		%	9.60%	35.30%	32.90%	18.00%	4.20%		
	31-40	n	13	72	55	30	8		
		%	7.30%	40.40%	30.90%	16.90%	4.50%		
	41 yaş ve üzeri	n	16	37	32	12	1		
		%	16,30%	37,80%	32,70%	12,20%	1,00%		
Kopya çekmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	27	59	52	24	5	26.002	0.001*
		%	16.20%	35.30%	31.10%	14.40%	3.00%		
	31-40	n	26	60	62	18	12		
		%	14.60%	33.70%	34.80%	10.10%	6.70%		
	41 yaş ve üzeri	n	31	40	21	4	2		
		%	31,60%	40,80%	21,40%	4,10%	2,00%		
Yalan söylemek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	6	39	75	36	11	25.041	0.002*
		%	3.60%	23.40%	44.90%	21.60%	6.60%		
	31-40	n	2	46	77	40	13		
		%	1.10%	25.80%	43.30%	22.50%	7.30%		
	41 yaş ve üzeri	n	12	33	36	12	5		
		%	12,20%	33,70%	36,70%	12,20%	5,10%		
Küfür etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	20	39	51	42	15	18.523	0.018*
		%	12.00%	23.40%	30.50%	25.10%	9.00%		
	31-40	n	16	60	58	28	16		
		%	9.00%	33.70%	32.60%	15.70%	9.00%		
	41 yaş ve üzeri	n	20	30	31	13	4		
		%	20,40%	30,60%	31,60%	13,30%	4,10%		
Hırsızlık yapmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	57	69	31	6	4	20.323	0.009*
		%	34.10%	41.30%	18.60%	3.60%	2.40%		
	31-40	n	56	71	34	13	4		
		%	31.50%	39.90%	19.10%	7.30%	2.20%		
	41 yaş ve üzeri	n	54	26	13	5	0		
		%	55,10%	26,50%	13,30%	5,10%	0,00%		

Verilen ödevleri yapmamak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	2	31	57	60	17	31.236	0.000*
		%	1.20%	18.60%	34.10%	35.90%	10.20%		
	31-40	n	5	34	71	56	12		
		%	2.80%	19.10%	39.90%	31.50%	6.70%		
	41 yaş ve üzeri	n	6	38	34	15	5		
		%	6,10%	38,80%	34,70%	15,30%	5,10%		
İzin almadan sınıf içinde dolaşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	5	49	63	43	7	26.115	0.001*
		%	3.00%	29.30%	37.70%	25.70%	4.20%		
	31-40	n	13	45	72	33	15		
		%	7.30%	25.30%	40.40%	18.50%	8.40%		
	41 yaş ve üzeri	n	13	37	36	9	3		
		%	13,30%	37,80%	36,70%	9,20%	3,10%		
Ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (Örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	9	41	64	43	10	22.461	0.004*
		%	5.40%	24.60%	38.30%	25.70%	6.00%		
	31-40	n	9	57	75	25	12		
		%	5.10%	32.00%	42.10%	14.00%	6.70%		
	41 yaş ve üzeri	n	7	44	35	10	2		
		%	7,10%	44,90%	35,70%	10,20%	2,00%		
Derste uyumak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	44	72	35	12	4	20.245	0.009*
		%	26.30%	43.10%	21.00%	7.20%	2.40%		
	31-40	n	48	77	43	7	3		
		%	27.00%	43.30%	24.20%	3.90%	1.70%		
	41 yaş ve üzeri	n	45	38	13	1	1		
		%	45,90%	38,80%	13,30%	1,00%	1,00%		
İsim takmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	19	51	44	37	16	21.102	0.007*
		%	11.40%	30.50%	26.30%	22.20%	9.60%		
	31-40	n	16	68	53	29	12		
		%	9.00%	38.20%	29.80%	16.30%	6.70%		
	41 yaş ve üzeri	n	22	40	22	10	4		
		%	22,40%	40,80%	22,40%	10,20%	4,10%		

Silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	91	43	23	8	2	14.931	0.060
		%	54.50%	25.70%	13.80%	4.80%	1.20%		
	31-40	n	114	44	11	4	5		
		%	64.00%	24.70%	6.20%	2.20%	2.80%		
	41 yaş ve üzeri	n	67	21	4	4	2		
		%	68,40%	21,40%	4,10%	4,10%	2,00%		
Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	129	21	12	4	1	13.351	0.100
		%	77.20%	12.60%	7.20%	2.40%	0.60%		
	31-40	n	138	28	7	2	3		
		%	77.50%	15.70%	3.90%	1.10%	1.70%		
	41 yaş ve üzeri	n	87	3	6	1	1		
		%	88,80%	3,10%	6,10%	1,00%	1,00%		
Diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	18	70	60	13	6	23.957	0.002*
		%	10.80%	41.90%	35.90%	7.80%	3.60%		
	31-40	n	24	86	41	19	8		
		%	13.50%	48.30%	23.00%	10.70%	4.50%		
	41 yaş ve üzeri	n	25	47	16	9	1		
		%	25,50%	48,00%	16,30%	9,20%	1,00%		
Öğretmene ait eşyalara zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	88	52	23	3	1	7.480	0.486
		%	52.70%	31.10%	13.80%	1.80%	0.60%		
	31-40	n	96	56	19	4	3		
		%	53.90%	31.50%	10.70%	2.20%	1.70%		
	41 yaş ve üzeri	n	64	23	10	1	0		
		%	65,30%	23,50%	10,20%	1,00%	0,00%		
Okula ait eşyalara zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	22	70	47	21	7	18.472	0.018*
		%	13.20%	41.90%	28.10%	12.60%	4.20%		
	31-40	n	21	76	43	32	6		
		%	11.80%	42.70%	24.20%	18.00%	3.40%		
	41 yaş ve üzeri	n	25	45	21	5	2		
		%	25,50%	45,90%	21,40%	5,10%	2,00%		

*p<0.05

Tablo 12.1’de de görüldüğü gibi, öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yönelik görüşlerinin yaşlarına göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda; “öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak” (%92.2, $X^2=38.888$ $p<0.05$), “ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak” (örneğin gizli not dolaştırmak, gülmek, ıslık çalmak, şaklabanlıklar yapmak vb.) (%95.8, $X^2=37.766$ $p<0.05$), “verilen ödevleri yapmamak” (%98.8, $X^2=31.236$ $p<0.05$), “izin almadan sınıf içinde dolaşmak” (%97, $X^2=26.115$ $p<0.05$), “derste uyumak” (%73.7, $X^2=20.245$ $p<0.05$), “diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek” (%89.2, $X^2=23.957$ $p<0.05$), maddelerinde 30 yaş ve altındaki öğretmenlerin lehine anlamlı fark bulunmuştur. Diğer taraftan, “öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek” (%98.3, $X^2=19.015$ $p<0.05$), “derslere geç kalmak” (%98.3, $X^2=19.729$ $p<0.05$), “kavga etmek” (%94.4, $X^2=19.872$ $p<0.05$), “sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)” (%95.5, $X^2=31.246$ $p<0.05$), “izin istemeden konuşmak” (%100, $X^2=25.377$ $p<0.05$), “aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak” (%96.6, $X^2=16.733$ $p<0.05$), “kopya çekmek” (%85.4, $X^2=26.002$ $p<0.05$), “yalan söylemek” (%98.9, $X^2=25.041$ $p<0.05$), “küfür etmek” (%91, $X^2=18.523$ $p<0.05$), “hırsızlık yapmak” (%68.5, $X^2=20.323$ $p<0.05$), “ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)” (%94.9, $X^2=22.461$ $p<0.05$), “isim takmak” (%91, $X^2=21.102$ $p<0.05$), “okula ait eşyalara zarar vermek” (%88.2, $X^2=18.472$ $p<0.05$) maddelerinde 31-40 yaş arasındaki öğretmenler lehine anlamlı fark bulunmuştur. Diğer sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin eğitim düzeylerine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için ki-kare testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 13.1’de sunulmuştur.

Tablo 13.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Karşılaştırılması

Öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	76	123	134	54	2.546	0.636	
		%	18,90%	30,60%	33,30%	13,40%			3,70%
	Lisansüstü	n	4	14	12	7			1
		%	10.50%	36.80%	31.60%	18.40%			2.60%
Öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	20	96	167	100	3.128	0.537	
		%	5,00%	23,90%	41,50%	24,90%			4,70%
	Lisansüstü	n	3	8	15	12			0
		%	7.90%	21.10%	39.50%	31.60%			0.00%
Derslere geç kalmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	15	102	172	87	14.684	0.005*	
		%	3,70%	25,40%	42,80%	21,60%			6,50%
	Lisansüstü	n	2	11	8	17			0
		%	5.30%	28.90%	21.10%	44.70%			0.00%
Kavga etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	32	89	133	115	12.684	0.027*	
		%	8,00%	22,10%	33,10%	28,60%			8,20%
	Lisansüstü	n	2	10	16	8			2
		%	5.30%	26.30%	42.10%	21,.%			5.30%
Sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	41	91	127	113	5.742	0.219	
		%	10,20%	22,60%	31,60%	28,10%			7,50%
	Lisansüstü	n	1	13	13	7			4
		%	26.0%	34.20%	34.20%	18.40%			10.50%
İzin istemeden konuşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	2	50	114	173	3.148	0.533	
		%	0,50%	12,40%	28,40%	43,00%			15,70%
	Lisansüstü	n	1	4	13	14			6
		%	2.60%	10.50%	34.20%	36.80%			15.80%

Aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	0	3	2	6	1	8.120	0.422
		%	0.00%	25.00%	16.70%	50.00%	8.30%		
	Lisansüstü	n	4	9	15	8	2		
		%	10.50%	23.70%	39.50%	21.10%	5.30%		
Ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak (Örneğin gizli not dolaştırmak, gülmek, ıslık çalmak, şaklabanlıklar yapmak vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	34	118	143	83	24	2.446	0.654
		%	8,50%	29,40%	35,60%	20,60%	6,00%		
	Lisansüstü	n	3	10	18	5	2		
		%	7.90%	26.30%	47.40%	13.20%	5.30%		
Ders esnasında bir şeyler yiyip içmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	41	152	129	64	16	1.590	0.811
		%	10,20%	37,80%	32,10%	15,90%	4,00%		
	Lisansüstü	n	4	15	13	6	0		
		%	10.50%	39.50%	34.20%	15.80%	0.00%		
Kopya çekmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	41	152	129	64	16	5.821	0.213
		%	10,20%	37,80%	32,10%	15,90%	4,00%		
	Lisansüstü	n	5	9	16	5	3		
		%	13.20%	23.70%	42.10%	13.20%	7.90%		

Yalan söylemek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	19	107	173	77	26	1.191	0.880
		%	4,70%	26,60%	43,00%	19,20%	6,50%		
	Lisansüstü	n	1	11	14	9	3		
		%	2.60%	28.90%	36.80%	23.70%	7.90%		
Küfür etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	54	112	130	75	31	6.019	0.198
		%	13,40%	27,90%	32,30%	18,70%	7,70%		
	Lisansüstü	n	2	17	9	7	3		
		%	5.30%	44.70%	23.70%	18.40%	7.90%		
Hırsızlık yapmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	149	153	70	22	8	2.334	0.675
		%	37,10%	38,10%	17,40%	5,50%	2,00%		
	Lisansüstü	n	17	11	8	2	0		
		%	44.70%	28.90%	21.10%	5.30%	0.00%		
Verilen ödevleri yapmamak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	11	89	152	120	30	4.844	0.304
		%	2,70%	22,10%	37,80%	29,90%	7,50%		
	Lisansüstü	n	2	13	9	11	3		
		%	5.30%	34,20%	23.70%	28.90%	7.90%		
İzin almadan sınıf içinde dolaşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	30	114	155	81	22	5.420	0.247
		%	7,50%	28,40%	38,60%	20,10%	5,50%		
	Lisansüstü	n	1	16	14	4	3		
		%	2,60%	42.10%	36.80%	10.50%	7.90%		

Ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (Örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	21	128	160	71	22	2.009	0.734
		%	5,20%	31,80%	39,80%	17,70%	5,50%		
	Lisansüstü	n	4	12	13	7	2		
		%	10.50%	31.60%	34.20%	18.40%	5.30%		
Derste uyumak			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	127	174	75	18	8	12.683	0.013*
		%	31,60%	43,30%	18,70%	4,50%	2,00%		
	Lisansüstü	n	7	13	16	2	0		
		%	18.40%	34.20%	42.10%	5.30%	0.00%		
İsim takmak			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	55	143	104	71	29	5.646	0.227
		%	13,70%	35,60%	25,90%	17,70%	7,20%		
	Lisansüstü	n	2	15	15	4	2		
		%	5.30%	39.50%	39.50%	10.50%	5.30%		
Silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	251	95	33	15	8	1.851	0.763
		%	62,40%	23,60%	8,20%	3,70%	2,00%		
	Lisansüstü	n	20	12	4	1	1		
		%	52.60%	31.60%	10.50%	2.60%	2.60%		
Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	325	43	23	6	5	4.397	0.355
		%	80,80%	10,70%	5,70%	1,50%	1,20%		
	Lisansüstü	n	27	8	2	1	0		
		%	71.10%	21.10%	5.30%	2.60%	0.00%		

Diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	59	187	105	37	14	0.716	0.946
		%	14,70%	46,50%	26,10%	9,20%	3,50%		
	Lisansüstü	n	7	16	11	3	1		
		%	18.40%	42.10%	28.90%	7.90%	2.60%		
Öğretmene ait eşyalara zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	227	121	44	6	4	5.342	0.254
		%	56,50%	30,10%	10,90%	1,50%	1,00%		
	Lisansüstü	n	20	9	7	2	0		
		%	52.60%	23.70%	18.40%	5.30%	0.00%		
Okula ait eşyalara zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	59	176	101	53	13	2.812	0.590
		%	14,70%	43,80%	25,10%	13,20%	3,20%		
	Lisansüstü	n	9	15	8	4	2		
		%	23.70%	39.50%	21.10%	10.50%	5.30%		

*p<0.05

Tablo 13.1’de de görüldüğü gibi öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşlerinin eğitim düzeylerine göre farklılaşma durumlarını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda; “derslere geç kalmak” (%96.3, X²=14.684 p<0.05) maddesinde lisans mezunu, “kavga etmek” (%94.7, X²=12.684 p<0.05) ve “derste uyumak” (%81.6, X²=12.683 p<0.05) maddelerinde ise lisansüstü eğitim alan öğretmenler lehine anlamlı fark bulunmuştur. Diğer sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. (p>0.05)

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin fakültelerine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için Ki-Kare testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 14.1’de sunulmuştur.

Tablo 14.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Fakültelerine Göre Karşılaştırılması

Öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	98	112	46	11	324	1.554	0.817
		%	30.20%	34.60%	14.20%	3.40%	100.00%		
	Diğer	n	39	34	15	5	116		
		%	33.60%	29.30%	12.90%	4.30%	100.00%		
Öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	17	70	144	79	14	5.521	0.238
		%	5.20%	21.60%	44.40%	24.40%	4.30%		
	Diğer	n	6	34	38	33	5		
		%	5.20%	29.30%	32.80%	28.40%	4.30%		
Derslere geç kalmak			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	12	75	135	81	21	4.974	0.290
		%	3.70%	23.10%	41.70%	25.00%	6.50%		
	Diğer	n	5	38	45	23	5		
		%	4.30%	32.80%	38.80%	19.80%	4.30%		
Kavga etmek			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	22	71	110	98	23	5.029	0.284
		%	6.80%	21.90%	34.00%	30.20%	7.10%		
	Diğer	n	12	28	39	25	12		
		%	10,30%	24,10%	33,60%	21,60%	10,30%		
Sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	31	75	101	95	22	3.573	0.467
		%	9.60%	23.10%	31.20%	29.30%	6.80%		
	Diğer	n	11	29	39	25	12		
		%	9.50%	25.00%	33.60%	21.60%	10.30%		
İzin istemeden konuşmak			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	3	39	90	143	49	2.650	0.618
		%	0,90%	12,00%	27,80%	44,10%	15,10%		
	Diğer	n	0	15	37	44	20		
		%	0.00%	12.90%	31.90%	37.90%	17.20%		

Aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p		
Fakülte	Eğitim	n	14	75	119	91	25	2.133	0.711	
	Fakültesi	%	4.30%	23.10%	36.70%	28.10%	7.70%			
	Diğer	n	7	29	41	27	12			
	%	6.00%	25.00%	35.30%	23.30%	10.30%				
Ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak (Örneğin gizli not dolaştırmak, gülmek, ıslık çalmak, şaklabanlıklar yapmak vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²			p
Fakülte	Eğitim	n	24	96	117	71	16			5.877
	Fakültesi	%	7.40%	29.60%	36.10%	21.90%	4.90%			
	Diğer	n	13	32	44	17	10			
	%	11.20%	27.60%	37.90%	14.70%	8.60%				
Ders esnasında bir şeyler yiyip içmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p		
Fakülte	Eğitim	n	31	118	107	57	11	3.887	0.422	
	Fakültesi	%	9.60%	36.40%	33.00%	17.60%	3.40%			
	Diğer	n	14	49	35	13	5			
	%	12.10%	42.20%	30.20%	11.20%	4.30%				
Kopya çekmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²			p
Fakülte	Eğitim	n	66	119	95	35	9			8.845
	Fakültesi	%	20.40%	36.70%	29.30%	10.80%	2.80%			
	Diğer	n	18	38	39	11	10			
	%	15.50%	32.80%	33.60%	9.50%	8.60%				
Yalan söylemek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p		
Fakülte	Eğitim	n	14	84	137	72	17	8.388	0.078	
	Fakültesi	%	4.30%	25.90%	42.30%	22.20%	5.20%			
	Diğer	n	6	34	50	14	12			
	%	5.20%	29.30%	43.10%	12.10%	10.30%				
Küfür etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²			p
Fakülte	Eğitim	n	39	92	105	66	22			4.456
	Fakültesi	%	12.00%	28.40%	32.40%	20.40%	6.80%			
	Diğer	n	17	37	34	16	12			
	%	14.70%	31.90%	29.30%	13.80%	10.30%				
Hırsızlık yapmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p		
Fakülte	Eğitim	n	117	123	59	19	6	1.555	0.817	
	Fakültesi	%	36.10%	38.00%	18.20%	5.90%	1.90%			
	Diğer	n	49	41	19	5	2			
	%	42.20%	35.30%	16.40%	4.30%	1.70%				
Verilen ödevleri yapmamak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²			p
Fakülte	Eğitim	n	10	69	121	104	20			7.268
	Fakültesi	%	3.10%	21.30%	37.30%	32.10%	6.20%			
	Diğer	n	3	33	40	27	13			
	%	2.60%	28.40%	34.50%	23.30%	11.20%				
İzin almadan sınıf içinde dolaşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p		
Fakülte	Eğitim	n	22	83	133	66	20	9.989	0.041*	
	Fakültesi	%	6.80%	25.60%	41.00%	20.40%	6.20%			
	Diğer	n	9	47	36	19	5			
	%	7.80%	40.50%	31.00%	16.40%	4.30%				

Ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (Örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	18	92	136	63	15	10.345	0.035*
	Fakültesi	%	5.60%	28.40%	42.00%	19.40%	4.60%		
	Diğer	n	7	48	37	15	9		
		%	6.00%	41.40%	31.90%	12.90%	7.80%		
Derste uyumak			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	102	135	64	16	7	2.348	0.672
	Fakültesi	%	31.50%	41.70%	19.80%	4.90%	2.20%		
	Diğer	n	32	52	27	4	1		
		%	27.60%	44.80%	23.30%	3.40%	0.90%		
İsim takmak			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	38	114	90	63	19	8.433	0.077
	Fakültesi	%	11.70%	35.20%	27.80%	19.40%	5.90%		
	Diğer	n	19	44	29	12	12		
		%	16.40%	37.90%	25.00%	10.30%	10.30%		
Silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	200	73	32	14	5	7.865	0.097
	Fakültesi	%	61.70%	22.50%	9.90%	4.30%	1.50%		
	Diğer	n	71	34	5	2	4		
		%	61.20%	29.30%	4.30%	1.70%	3.40%		
Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	261	34	20	6	3	2.850	0.583
	Fakültesi	%	80.60%	10.50%	6.20%	1.90%	0.90%		
	Diğer	n	91	17	5	1	2		
		%	78.40%	14.70%	4.30%	0.90%	1.70%		
Diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	51	143	92	27	11	4.216	0.378
	Fakültesi	%	15.70%	44.10%	28.40%	8.30%	3.40%		
	Diğer	n	15	60	24	13	4		
		%	12.90%	51.70%	20.70%	11.20%	3.40%		

Öğretmene ait eşyalara zarar vermek			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	176	103	36	6	3	3.073	0.546
	Fakültesi	%	54.30%	31.80%	11.10%	1.90%	0.90%		
	Diğer	n	71	27	15	2	1		
		%	61.20%	23.30%	12.90%	1.70%	0.90%		
Okula ait eşyalara zarar vermek			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	48	139	85	44	8	5.015	0.286
	Fakültesi	%	14.80%	42.90%	26.20%	13.60%	2.50%		
	Diğer	n	20	52	24	13	7		
		%	17.20%	44.80%	20.70%	11.20%	6.00%		

*p<0.05

Tablo 14.1’de de görüldüğü gibi öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşlerinin fakültelerine göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda; “izin almadan sınıf içinde dolaşmak” (%92.2, X²=9.989 p<0.05) maddesinde eğitim fakültesi dışındaki fakültelerden mezun olan öğretmenler lehine, “ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek” (Örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.) (%94.4, X²=10.345 p<0.05) maddesinde eğitim fakültesi mezunları lehine anlamlı fark bulunmuştur. Diğer sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile fakülteleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. (p>0.05)

Öğretmenlerin Sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin sınıftaki öğrenci sayısına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için Ki-Kare testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 15.1’de sunulmuştur.

Tablo 15.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Sınıftaki Öğrenci Sayısına Göre Karşılaştırılması

Öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	P	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	17	15	14	5	1	29,216	0.004*
		%	32.70%	28.80%	26.90%	9.60%	1.90%		
	25-34	n	44	60	81	24	7		
		%	20.40%	27.80%	37.50%	11.10%	3.20%		
	35-44	n	17	47	34	28	5		
		%	13.00%	35.90%	26.00%	21.40%	3.80%		
	45 ve üzeri	n	2	15	17	4	3		
		%	4,90%	36,60%	41,50%	9,80%	7,30%		
Öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	5	9	21	13	4	13.734	0.318
		%	9.60%	17.30%	40.40%	25.00%	7.70%		
	25-34	n	10	55	90	55	6		
		%	4.60%	25.50%	41.70%	25.50%	2.80%		
	35-44	n	7	33	54	33	4		
		%	5.30%	25.20%	41.20%	25.20%	3.10%		
	45 ve üzeri	n	1	7	17	11	5		
		%	2,40%	17,10%	41,50%	26,80%	12,20%		
Derslere geç kalmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	3	13	19	15	2	53.024	0.000*
		%	5.80%	25.00%	36.50%	28.80%	3.80%		
	25-34	n	10	61	95	43	7		
		%	4.60%	28.20%	44.00%	19.90%	3.20%		
	35-44	n	4	34	58	29	6		
		%	3.10%	26.00%	44.30%	22.10%	4.60%		
	45 ve üzeri	n	0	5	8	17	11		
		%	0,00%	12,20%	19,50%	41,50%	26,80%		
Kavga etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	7	9	21	9	6	32.856	0.008*
		%	13.50%	17.30%	40.40%	17.30%	11.50%		
	25-34	n	18	52	79	54	13		
		%	8.30%	24.10%	36.60%	25.00%	6.00%		
	35-44	n	8	35	40	37	11		
		%	6.10%	26.70%	30.50%	28.20%	8.40%		
	45 ve üzeri	n	0	2	5	13	4		
		%	0.00%	8.30%	20.80%	54.20%	16.70%		

Sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	7	18	20	5	2	22.536	0.032*
		%	13.50%	34.60%	38.50%	9.60%	3.80%		
	25-34	n	20	55	64	58	19		
		%	9.30%	25.50%	29.60%	26.90%	8.80%		
	35-44	n	10	28	44	39	10		
		%	7.60%	21.40%	33.60%	29.80%	7.60%		
	45 ve üzeri	n	5	3	12	18	3		
		%	12,20%	7,30%	29,30%	43,90%	7,30%		
İzin istemeden konuşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	1	9	14	22	6	11.169	0.514
		%	1.90%	17.30%	26.90%	42.30%	11.50%		
	25-34	n	1	30	63	82	40		
		%	0.50%	13.90%	29.20%	38.00%	18.50%		
	35-44	n	1	12	39	64	15		
		%	0.80%	9.20%	29.80%	48.90%	11.50%		
	45 ve üzeri	n	0	3	11	19	8		
		%	0,00%	7,30%	26,80%	46,30%	19,50%		

Aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	3	21	14	12	2	17.316	0.138
		%	5.80%	40.40%	26.90%	23.10%	3.80%		
	25-34	n	12	53	79	52	20		
		%	5.60%	24.50%	36.60%	24.10%	9.30%		
	35-44	n	6	21	52	41	11		
		%	4.60%	16.00%	39.70%	31.30%	8.40%		
	45 ve üzeri	n	0	9	15	13	4		
		%	0,00%	22,00%	36,60%	31,70%	9,80%		
Ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak (Örneğin gizli not dolaştırmak, gülmek, ıslık çalmak, şaklabanlılık yapmak vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	8	19	14	10	1	22.050	0.051
		%	15.40%	36.50%	26.90%	19.20%	1.90%		
	25-34	n	19	64	81	43	9		
		%	8.80%	29.60%	37.50%	19.90%	4.20%		
	35-44	n	10	38	43	27	13		
		%	7.60%	29.00%	32.80%	20.60%	9.90%		
	45 ve üzeri	n	0	7	23	8	3		
		%	0,00%	17,10%	56,10%	19,50%	7,30%		
Ders esnasında bir şeyler yiyip içmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	9	22	15	4	2	20.643	0.056
		%	17.30%	42.30%	28.80%	7.70%	3.80%		
	25-34	n	25	79	69	33	10		
		%	11.60%	36.60%	31.90%	15.30%	4.60%		
	35-44	n	10	56	42	22	1		
		%	7.60%	42.70%	32.10%	16.80%	0.80%		
	45 ve üzeri	n	1	10	16	11	3		
		%	2,40%	24,40%	39,00%	26,80%	7,30%		

Kopya çekmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	16	17	16	2	1	21.358	0.045*
		%	30.80%	32.70%	30.80%	3.80%	1.90%		
	25-34	n	43	78	64	23	8		
		%	19.90%	36.10%	29.60%	10.60%	3.70%		
	35-44	n	20	51	34	16	10		
		%	15.30%	38.90%	26.00%	12.20%	7.60%		
	45 ve üzeri	n	5	11	20	5	0		
		%	12,20%	26,80%	48,80%	12,20%	0,00%		
Yalan söylemek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	6	16	22	6	2	30.365	0.002*
		%	11.50%	30.80%	42.30%	11.50%	3.80%		
	25-34	n	12	67	83	42	12		
		%	5.60%	31.00%	38.40%	19.40%	5.60%		
	35-44	n	2	33	61	24	11		
		%	1.50%	25.20%	46.60%	18.30%	8.40%		
	45 ve üzeri	n	0	2	21	14	4		
		%	0,00%	4,90%	51,20%	34,10%	9,80%		
Küfür etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	14	15	16	4	3	27.386	0.007*
		%	26.90%	28.80%	30.80%	7.70%	5.80%		
	25-34	n	27	70	58	46	15		
		%	12.50%	32.40%	26.90%	21.30%	6.90%		
	35-44	n	14	38	46	22	11		
		%	10.70%	29.00%	35.10%	16.80%	8.40%		
	45 ve üzeri	n	1	6	19	10	5		
		%	2,40%	14,60%	46,30%	24,40%	12,20%		

Hırsızlık yapmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	22	20	4	3	42.188	0.000*	
		%	42.30%	38.50%	7.70%	5.80%			5.80%
	25-34	n	99	74	32	8			3
		%	45.80%	34.30%	14.80%	3.70%			1.40%
	35-44	n	41	54	29	6			1
		%	31.30%	41.20%	22.10%	4.60%			0.80%
	45 ve üzeri	n	4	16	13	7			1
		%	9,80%	39,00%	31,70%	17,10%			2,40%
Verilen ödevleri yapmamak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	2	13	19	15	3	10.720	0.553
		%	3.80%	25.00%	36.50%	28.80%	5.80%		
	25-34	n	7	50	81	61	17		
		%	3.20%	23.10%	37.50%	28.20%	7.90%		
	35-44	n	4	34	49	36	8		
		%	3.10%	26.00%	37.40%	27.50%	6.10%		
	45 ve üzeri	n	0	5	12	19	5		
		%	0,00%	12,20%	29,30%	46,30%	12,20%		
İzin almadan sınıf içinde dolaşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	3	12	22	12	3	10.992	0.536
		%	5.80%	23.10%	42.30%	23.10%	5.80%		
	25-34	n	15	74	72	43	12		
		%	6.90%	34.30%	33.30%	19.90%	5.60%		
	35-44	n	12	30	59	23	7		
		%	9.20%	22.90%	45.00%	17.60%	5.30%		
	45 ve üzeri	n	1	14	16	7	3		
		%	2,40%	34,10%	39,00%	17,10%	7,30%		

Ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (Örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	5	17	23	4	3	24.532	0.017*
		%	9.60%	32.70%	44.20%	7.70%	5.80%		
	25-34	n	13	76	77	36	14		
		%	6.00%	35.20%	35.60%	16.70%	6.50%		
	35-44	n	7	39	56	22	7		
		%	5.30%	29.80%	42.70%	16.80%	5.30%		
	45 ve üzeri	n	0	8	17	16	0		
		%	0,00%	19,50%	41,50%	39,00%	0,00%		
Derste uyumak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	23	20	6	3	0	20.392	0.060
		%	44.20%	3.50%	11.50%	5.80%	0.00%		
	25-34	n	73	88	40	10	5		
		%	33.80%	40.70%	18.50%	4.60%	2.30%		
	35-44	n	34	59	32	4	2		
		%	26.00%	45.00%	24.40%	3.10%	1.50%		
	45 ve üzeri	n	4	20	13	3	1		
		%	9,80%	48,80%	31,70%	7,30%	2,40%		
İsim takmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	13	17	11	9	2	10.861	0.541
		%	25.00%	32.70%	21.20%	17.30%	3.80%		
	25-34	n	27	79	56	38	16		
		%	12.50%	36.60%	25.90%	17.60%	7.40%		
	35-44	n	14	47	39	20	11		
		%	10.70%	35.90%	29.80%	15.30%	8.40%		
	45 ve üzeri	n	3	15	13	8	2		
		%	7,30%	36,60%	31,70%	19,50%	4,90%		

Silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	37	9	3	3	0	16.764	0.159
		%	71.20%	17.30%	5.80%	5.80%	0.00%		
	25-34	n	138	51	18	5	4		
		%	63.90%	23.60%	8.30%	2.30%	1.90%		
	35-44	n	79	31	11	5	5		
		%	60.30%	23.70%	8.40%	3.80%	3.80%		
	45 ve üzeri	n	17	16	5	3	0		
		%	41,50%	39,00%	12,20%	7,30%	0,00%		
Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	44	3	4	1	0	12.487	0.407
		%	84.60%	5.80%	7.70%	1.90%	0.00%		
	25-34	n	176	28	6	4	2		
		%	81.50%	13.00%	2.80%	1.90%	0.90%		
	35-44	n	99	16	11	2	3		
		%	75.60%	12.20%	8.40%	1.50%	2.30%		
	45 ve üzeri	n	33	4	4	0	0		
		%	80,50%	9,80%	9,80%	0,00%	0,00%		
Diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	12	23	11	3	3	22.480	0.032
		%	23.10%	44.20%	21.20%	5.80%	5.80%		
	25-34	n	37	103	50	20	6		
		%	17.10%	47.70%	23.10%	9.30%	2.80%		
	35-44	n	16	63	34	13	5		
		%	12.20%	48.10%	26.00%	9.90%	3.80%		
	45 ve üzeri	n	1	14	21	4	1		
		%	2,40%	34,10%	51,20%	9,80%	2,40%		

Öğretmene ait eşyalara zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	34	16	2	0	28.429	0.005*	
		%	65.40%	30.80%	3.80%	0.00%			0.00%
	25-34	n	135	55	20	4			2
		%	62.50%	25.50%	9.30%	1.90%			0.90%
	35-44	n	66	37	23	3			2
		%	50.40%	28.20%	17.60%	2.30%			1.50%
	45 ve üzeri	n	12	22	6	1			0
		%	29,30%	53,70%	14,60%	2,40%			0,00%
Okula ait eşyalara zarar vermek		Hiçbir zaman	%	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-24	n	9	31	7	3	2	19.510	0.077
		%	17.30%	59.60%	13.50%	5.80%	3.80%		
	25-34	n	40	89	53	29	5		
		%	18.50%	41.20%	24.50%	13.40%	2.30%		
	35-44	n	17	54	33	21	6		
		%	13.00%	41.20%	25.20%	16.00%	4.60%		
	45 ve üzeri	n	2	17	16	4	2		
		%	4,90%	41,50%	39,00%	9,80%	4,90%		

*p<0.05

Tablo 15.1’de de görüldüğü gibi öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşlerinin sınıftaki öğrenci sayısına göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda; “öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak” (%95.1, X²=29.216 p<0.05), “derslere geç gelmek” (%100 X²=53.024 p<0.05), “kavga etmek” (%100, X²=32.856 p<0.05), “kopya çekmek” (%87.8, X²=21.358 p<0.05), “yalan söylemek” (%100 X²=30.365 p<0.05), “küfür etmek” (%97.6, X²=27.386 p<0.05), “hırsızlık yapmak” (%90.2, X²=42.188 p<0.05), “ders esnasında ders dışı şeylerle ilgilenmek (örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)” (%100, X²=24.532 p<0.05) ve “öğretmene ait eşyalara zarar vermek” (%70.7, X²=28.429 p<0.05) davranışlarında 45 ve üzeri öğrenci sayısına sahip sınıflardaki öğretmen görüşleri lehine farklılaşma görülmüştür. “Sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)” (%92.4, X²=22.536 p<0.05) ise 35-45 arası öğrenci sayısına sahip sınıflardaki öğretmen görüşlerinin diğer öğretmenlerden farklılaştığı anlaşılmıştır. Diğer sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile sınıftaki öğrenci sayısı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. (p>0.05)

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin çalıştıkları okul türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Ki-Kare testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 16.1’de sunulmuştur.

Tablo 16.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Karşılaştırılması

Öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	64	77	53	17	9	58.249	0.000*
		%	29.10%	35.00%	24.10%	7.70%	4.10%		
	Ortaokul	n	5	29	54	26	5		
		%	4.20%	24.40%	45.40%	21.80%	4.20%		
	Lise	n	11	31	39	18	2		
		%	10.90%	30.70%	38.60%	17.80%	2.00%		
Öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	17	59	85	51	8	12.085	0.147
		%	7.70%	26.80%	38.60%	23.20%	3.60%		
	Ortaokul	n	5	21	56	31	6		
		%	4.20%	17.60%	47.10%	26.10%	5.00%		
	Lise	n	1	24	41	30	5		
		%	1.00%	23.80%	40.60%	29.70%	5.00%		
Derslere geç kalmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	9	63	83	49	16	14.842	0.062
		%	4.10%	28.60%	37.70%	22.30%	7.30%		
	Ortaokul	n	6	31	56	20	6		
		%	5.00%	26.10%	47.10%	16.80%	5.00%		
	Lise	n	2	19	41	35	4		
		%	2.00%	18.80%	40.60%	34.70%	4.00%		
Kavga etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	14	36	79	68	23	27.878	0.000*
		%	6.40%	16.40%	35.90%	30.90%	10.50%		
	Ortaokul	n	7	29	36	41	6		
		%	5.90%	24.40%	30.30%	34.50%	5.00%		
	Lise	n	13	34	34	14	6		
		%	12.90%	33.70%	33.70%	13.90%	5.90%		
Sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	24	46	69	64	17	9.618	0.293
		%	10.90%	20.90%	31.40%	29.10%	7.70%		
	Ortaokul	n	9	26	36	38	10		
		%	7.60%	21.80%	30.30%	31.90%	8.40%		
	Lise	n	9	32	35	18	7		
		%	8.90%	31.70%	34.70%	17.80%	6.90%		

İzin istemeden konuşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	1	34	67	91	27	11.647	0.168
		%	0.50%	15.50%	30.50%	41.40%	12.30%		
	Ortaokul	n	2	11	28	54	24		
		%	1.70%	9.20%	23.50%	45.40%	20.20%		
	Lise	n	0	9	32	42	18		
		%	0.00%	8.90%	31.70%	41.60%	17.80%		
Aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	11	60	73	61	15	7.547	0.476
		%	5.00%	27.30%	33.20%	27.70%	6.80%		
	Ortaokul	n	7	22	44	34	12		
		%	5.90%	18.50%	37.00%	28.60%	10.10%		
	Lise	n	3	22	43	23	10		
		%	3.00%	21.80%	42.60%	22.80%	9.90%		
Ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak (Örneğin gizli not dolaştırmak, gülmek, ıslık çalmak, şaklabanlık yapmak vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	23	71	83	35	8	14.639	0.067
		%	10.50%	32.30%	37.70%	15.90%	3.60%		
	Ortaokul	n	5	30	42	30	12		
		%	4.20%	25.20%	35.30%	25.20%	10.10%		
	Lise	n	9	27	36	23	6		
		%	8.90%	26.70%	35.60%	22.80%	5.90%		
Ders esnasında bir şeyler yiyip içmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	25	75	76	38	6	27.206	0.001*
		%	11.40%	34.10%	34.50%	17.30%	2.70%		
	Ortaokul	n	5	40	43	22	9		
		%	4.20%	33.60%	36.10%	18.50%	7.60%		
	Lise	n	15	52	23	10	1		
		%	14.90%	51.50%	22.80%	9.90%	1.00%		
Kopya çekmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	65	85	54	13	3	69.100	0.000*
		%	29.50%	38.60%	24.50%	5.90%	1.40%		
	Ortaokul	n	15	49	38	11	6		
		%	12.60%	41.20%	31.90%	9.20%	5.00%		
	Lise	n	4	23	42	22	10		
		%	4.00%	22.80%	41.60%	21.80%	9.90%		

Yalan söylemek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	13	67	89	43	8	15.001	0.059
		%	5.90%	30.50%	40.50%	19.50%	3.60%		
	Ortaokul	n	3	33	49	25	9		
		%	2.50%	27.70%	41.20%	21.00%	7.60%		
	Lise	n	4	18	49	18	12		
		%	4.00%	17.80%	48.50%	17.80%	11.90%		
Küfür etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	29	65	74	38	14	10.699	0.219
		%	13.20%	29.50%	33.60%	17.30%	6.40%		
	Ortaokul	n	12	28	44	25	10		
		%	10.10%	23.50%	37.00%	21.00%	8.40%		
	Lise	n	15	36	21	19	10		
		%	14.90%	35.60%	20.80%	18.80%	9.90%		
Hırsızlık yapmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	87	82	39	9	3	6.144	0.631
		%	39.50%	37.30%	17.70%	4.10%	1.40%		
	Ortaokul	n	43	44	19	11	2		
		%	36.10%	37.00%	16.00%	9.20%	1.70%		
	Lise	n	36	38	20	4	3		
		%	35.60%	37.60%	19.80%	4.00%	3.00%		
Verilen ödevleri yapmamak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	6	58	80	67	9	13.520	0.095
		%	2.70%	26.40%	36.40%	30.50%	4.10%		
	Ortaokul	n	2	20	47	35	15		
		%	1.70%	16.80%	39.50%	29.40%	12.60%		
	Lise	n	5	24	34	29	9		
		%	5.00%	23.80%	33.70%	28.70%	8.90%		
İzin almadan sınıf içinde dolaşmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	21	63	81	42	13	12.239	0.141
		%	9.50%	28.60%	36.80%	19.10%	5.90%		
	Ortaokul	n	3	30	49	29	8		
		%	2.50%	25.20%	41.20%	24.40%	6.70%		
	Lise	n	7	37	39	14	4		
		%	6.90%	36.60%	38.60%	13.90%	4.00%		

		Ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (Örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Okul Türü	İlkokul	n	17	69	92	34	8	10.625	0.224	
		%	7.70%	31.40%	41.80%	15.50%	3.60%			
	Ortaokul	n	5	36	41	28	9			
		%	4.20%	30.30%	34.50%	23.50%	7.60%			
	Lise	n	3	35	40	16	7			
		%	3.00%	34.70%	39.60%	15.80%	6.90%			
		Derste uyumak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Okul Türü	İlkokul	n	89	91	31	8	1	41.573	0.000*	
		%	40.50%	41.40%	14.10%	3.60%	0.50%			
	Ortaokul	n	33	51	24	6	5			
		%	27.70%	42.90%	20.20%	5.00%	4.20%			
	Lise	n	12	45	36	6	2			
		%	11.90%	44.60%	35.60%	5.90%	2.00%			
		İsim takmak		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Okul Türü	İlkokul	n	41	92	50	31	6	38.178	0.000*	
		%	18.60%	41.80%	22.70%	14.10%	2.70%			
	Ortaokul	n	8	29	44	23	15			
		%	6.70%	24.40%	37.00%	19.30%	12.60%			
	Lise	n	8	37	25	21	10			
		%	7.90%	36.60%	24.80%	20.80%	9.90%			
		Silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Okul Türü	İlkokul	n	160	41	12	5	2	28.427	0.000*	
		%	72.70%	18.60%	5.50%	2.30%	0.90%			
	Ortaokul	n	61	34	15	7	2			
		%	51.30%	28.60%	12.60%	5.90%	1.70%			
	Lise	n	50	32	10	4	5			
		%	49.50%	31.70%	9.90%	4.00%	5.00%			
		Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Okul Türü	İlkokul	n	198	9	9	3	1	34.238	0.000*	
		%	90.00%	4.10%	4.10%	1.40%	0.50%			
	Ortaokul	n	87	19	8	3	2			
		%	73.10%	16.00%	6.70%	2.50%	1.70%			
	Lise	n	67	23	8	1	2			
		%	66.30%	22.80%	7.90%	1.00%	2.00%			

Diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	41	106	54	17	17.349	0.027*	
		%	18.60%	48.20%	24.50%	7.70%			0.90%
	Ortaokul	n	9	54	36	12			8
		%	7.60%	45.40%	30.30%	10.10%			6.70%
	Lise	n	16	43	26	11			5
		%	15.80%	42.60%	25.70%	10.90%			5.00%
Öğretmene ait eşyalara zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	136	59	22	2	8.478	0.388	
		%	61.80%	26.80%	10.00%	0.90%			0.50%
	Ortaokul	n	60	39	16	3			1
		%	50.40%	32.80%	13.40%	2.50%			0.80%
	Lise	n	51	32	13	3			2
		%	50.50%	31.70%	12.90%	3.00%			2.00%
Okula ait eşyalara zarar vermek		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	46	117	41	15	51.607	0.000*	
		%	20.90%	53.20%	18.60%	6.80%			0.50%
	Ortaokul	n	13	35	41	23			7
		%	10.90%	29.40%	34.50%	19.30%			5.90%
	Lise	n	9	39	27	19			7
		%	8.91%	38.61%	26.73%	18.81%			6.93%

*p<0.05

Tablo 16.1’de de görüldüğü gibi, ‘öğretmene kaba ve saygısız davranmak’ (%95.8, X²=58.249 p<0.05), ‘kavga etmek’ (%94.8, X²=27.878 p<0.05), ‘ders esnasında bir şeyler yiyip içmek’ (%95.8, X²=27.206 p<0.05), ‘isim takmak’ (%93.3, X²=38.178 p<0.05) ve ‘diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek’ (%92.5 X²=17.349 p<0.05) maddelerinde daha çok ortaokullarda, ‘silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek’ (%50.6, X²=28.427 p<0.05), ‘silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek’ (%33.7, X²=34.238 p<0.05), ve ‘okula ait eşyalara zarar vermek’ (X²=51.607 p<0.05) ‘kopya çekmek’ (%96.1, X²=69.100 p<0.05), ‘derste uyumak’ (%88.1, X²=41.573 p<0.05), maddelerinde ise daha çok liselerde görev yapan öğretmenlerin görüşleri diğer öğretmenlerden anlamlı derecede farklılaşmıştır. Diğer sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile çalışılan okul türü arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. (p>0.05).

Öğrencilerin sınıfta disiplini bozan davranışlarının nedenlerine ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyetlerine göre değişip değişmediğine yönelik olarak yapılan Ki-Kare testi sonuçları Tablo 17.1’de sunulmuştur.

Tablo 17.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	3	13	33	64	70	10.052	0.040*
		%	1.60%	7.10%	18.00%	35.00%	38.30%		
	Erkek	n	6	30	70	76	75		
		%	2.30%	11.70%	27.20%	29.60%	29.20%		
Sınıfların kalabalık olması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	10	17	41	63	52	14.113	0.007*
		%	5.50%	9.30%	22.40%	34.40%	28.40%		
	Erkek	n	18	54	62	69	54		
		%	7.00%	21.00%	24.10%	26.80%	21.00%		
Sınıf içindeki düzenlemeler (Örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	10	40	72	43	18	18.454	0.001*
		%	5.50%	21.90%	39.30%	23.50%	9.80%		
	Erkek	n	37	82	70	48	20		
		%	14.40%	31.90%	27.20%	18.70%	7.80%		
Sınıfta uyulması gereken kural ve yönergelerin açık ve anlaşılır olmaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	36	50	52	31	14	5.923	0.204
		%	19.70%	27.30%	28.40%	16.90%	7.70%		
	Erkek	n	53	92	69	31	12		
		%	20.60%	35.80%	26.80%	12.10%	4.70%		
Derslerin sıkıcı olması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	37	56	60	21	9	3.901	0.420
		%	20.20%	30.60%	32.80%	11.50%	4.90%		
	Erkek	n	44	100	76	29	8		
		%	17.10%	38.90%	29.60%	11.30%	3.10%		

Öğretim araçlarının yetersizliği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Cinsiyetiniz	Kadın	n 19	33	55	42	34	13.662	0.008*
	%	10.40%	18.00%	30.10%	23.00%	18.60%		
Cinsiyetiniz	Erkek	n 23	79	84	42	29	13.662	0.008*
	%	8.90%	30.70%	32.70%	16.30%	11.30%		
Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmayan öğretim uygulamaları		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Cinsiyetiniz	Kadın	n 20	42	56	41	24	3.097	0.542
	%	10.90%	23.00%	30.60%	22.40%	13.10%		
Cinsiyetiniz	Erkek	n 28	74	81	49	25	3.097	0.542
	%	10.90%	28.80%	31.50%	19.10%	9.70%		
Ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Cinsiyetiniz	Kadın	n 5	10	25	57	86	27.413	0.000*
	%	2.70%	5.50%	13.70%	31.10%	47.00%		
Cinsiyetiniz	Erkek	n 9	29	68	86	65	27.413	0.000*
	%	3.50%	11.30%	26.50%	33.50%	25.30%		
Ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Cinsiyetiniz	Kadın	n 2	8	19	47	107	35.213	0.000*
	%	1.10%	4.40%	10.40%	25.70%	58.50%		
Cinsiyetiniz	Erkek	n 3	23	68	80	83	35.213	0.000*
	%	1.20%	8.90%	26.50%	31.10%	32.30%		
Aile içi problemler		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Cinsiyetiniz	Kadın	n 3	5	25	53	97	29.559	0.000*
	%	1.60%	2.70%	13.70%	29.00%	53.00%		
Cinsiyetiniz	Erkek	n 2	20	73	83	79	29.559	0.000*
	%	0.80%	7.80%	28.40%	32.30%	30.70%		
Öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi (Örnek: Ergenlik dönemi)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Cinsiyetiniz	Kadın	n 9	19	43	65	47	8.248	0.083
	%	4.90%	10.40%	23.50%	35.50%	25.70%		
Cinsiyetiniz	Erkek	n 15	35	85	70	52	8.248	0.083
	%	5.80%	13.60%	33.10%	27.20%	20.20%		
Öğrenciler arasındaki kültürel, ekonomik ve sosyal ilişkiler		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Cinsiyetiniz	Kadın	n 7	37	54	50	35	5.667	0.225
	%	3.80%	20.20%	29.50%	27.30%	19.10%		
Cinsiyetiniz	Erkek	n 15	67	80	62	33	5.667	0.225
	%	5.80%	26.10%	31.10%	24.10%	12.80%		
Öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevler verilmesi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Cinsiyetiniz	Kadın	n 38	46	58	27	14	11.534	0.021*
	%	20.80%	25.10%	31.70%	14.80%	7.70%		
Cinsiyetiniz	Erkek	n 31	99	72	37	18	11.534	0.021*
	%	12.10%	38.50%	28.00%	14.40%	7.00%		

Öğretmenin disiplini sağlama yaklaşımlarını bilmemesi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	52	47	49	25	5.682	0.224	
		%	28.40%	25.70%	26.80%	13.70%			5.50%
	Erkek	n	55	91	63	33			15
		%	21.40%	35.40%	24.50%	12.80%			5.80%
Öğretmenin öğretme yöntemlerindeki yetersizliği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	58	53	42	21	2.972	0.563	
		%	31.70%	29.00%	23.00%	11.50%			4.90%
	Erkek	n	66	87	58	28			18
		%	25.70%	33.90%	22.60%	10.90%			7.00%
Öğretmenin tutarlı olmaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	50	54	41	22	2.220	0.695	
		%	27.30%	29.50%	22.40%	12.00%			8.70%
	Erkek	n	77	74	64	21			21
		%	30.00%	28.80%	24.90%	8.20%			8.20%
Arkadaş grubuna olan bağlılığı		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	7	35	65	47	2.381	0.666	
		%	3.80%	19.10%	35.50%	25.70%			15.80%
	Erkek	n	14	50	103	56			34
		%	5.40%	19.50%	40.10%	21.80%			13.20%
Arkadaşlarını iyi tanıyamaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	6	43	70	38	6.743	0.150	
		%	3.30%	23.50%	38.30%	20.80%			14.20%
	Erkek	n	19	73	90	51			24
		%	7.40%	28.40%	35.00%	19.80%			9.30%
Arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Cinsiyetiniz	Kadın	n	3	27	56	57	7.958	0.093	
		%	1.60%	14.80%	30.60%	31.10%			21.90%
	Erkek	n	11	50	90	67			39
		%	4.30%	19.50%	35.00%	26.10%			15.20%

*p<0.05

Tablo 17.1’de de görüldüğü gibi öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşlerinin cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda; ‘televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi’ (%98.4, X²=10.052 p<0.05), ‘sınıfların kalabalık olması’ (%94.5, X²=14.113 p<0.05), ‘sınıf içindeki düzenlemeler (Örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)’ (%94.5, X²=18.454 p<0.05), ‘öğretim araçlarının yetersizliği’ (%91, X²=13.662

$p < 0.05$), ‘ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları’ (%97.3, $X^2=27.413$ $p < 0.05$), ‘ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği’ (%99, $X^2=35.213$ $p < 0.05$), maddelerinde kadın öğretmenler lehine, ‘aile ile içi problemler’ (%99.2, $X^2=29.559$ $p < 0.05$) ve ‘öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevler verilmesi’ (%87.9, $X^2=11.534$ $p < 0.05$) maddelerinde erkek öğretmenler lehine anlamlı fark bulunmuştur. Diğer sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. ($p > 0.05$)

Öğretmenlerin Sınıfta disiplini bozan davranışların nedenlerine ilişkin görüşlerinin yaşa göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için Ki-Kare testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 18.1’de sunulmuştur.

Tablo 18.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Karşılaştırılması

Televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X^2	p
Yaş	30 yaş altı	n: 6 %: 3,60%	n: 14 %: 8,40%	n: 35 %: 21,00%	n: 56 %: 33,50%	n: 56 %: 33,50%	16,070	0,041*
	31-40	n: 0 %: 0,00%	n: 14 %: 7,90%	n: 40 %: 22,50%	n: 64 %: 36,00%	n: 60 %: 33,70%		
	41 yaş ve üzeri	n: 3 %: 3,10%	n: 15 %: 15,30%	n: 28 %: 28,60%	n: 21 %: 21,40%	n: 31 %: 31,60%		
Sınıfların kalabalık olması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X^2	p
Yaş	30 yaş altı	n: 10 %: 6,00%	n: 19 %: 11,40%	n: 38 %: 22,80%	n: 52 %: 31,10%	n: 48 %: 28,70%	10,054	0,261
	31-40	n: 9 %: 5,10%	n: 32 %: 18,00%	n: 42 %: 23,60%	n: 54 %: 30,30%	n: 41 %: 23,00%		
	41 yaş ve üzeri	n: 9 %: 9,20%	n: 22 %: 22,40%	n: 23 %: 23,50%	n: 26 %: 26,50%	n: 18 %: 18,40%		
Sınıf içindeki düzenlemeler (Örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X^2	p
Yaş	30 yaş altı	n: 13 %: 7,80%	n: 39 %: 23,40%	n: 54 %: 32,30%	n: 41 %: 24,60%	n: 20 %: 12,00%	14,551	0,068
	31-40	n: 17 %: 9,60%	n: 56 %: 31,50%	n: 55 %: 30,90%	n: 37 %: 20,80%	n: 13 %: 7,30%		
	41 yaş ve üzeri	n: 17 %: 17,30%	n: 29 %: 29,60%	n: 33 %: 33,70%	n: 14 %: 14,30%	n: 5 %: 5,10%		

Sınıfta uyulması gereken kural ve yönergelerin açık ve anlaşılır olmaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	31	51	49	29	7	10.224	0.250
		%	18.60%	30.50%	29.30%	17.40%	4.20%		
	31-40	n	34	67	45	19	13		
		%	19.10%	37.60%	25.30%	10.70%	7.30%		
	41 yaş ve üzeri	n	25	24	28	14	7		
		%	25,50%	24,50%	28,60%	14,30%	7,10%		
Derslerin sıkıcı olması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	27	63	50	20	7	7.744	0.459
		%	16.20%	37.70%	29.90%	12.00%	4.20%		
	31-40	n	29	64	58	22	5		
		%	16.30%	36.00%	32.60%	12.40%	2.80%		
	41 yaş ve üzeri	n	26	30	29	8	5		
		%	26,50%	30,60%	29,60%	8,20%	5,10%		
Öğretim araçlarının yetersizliği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	16	26	50	41	34	23.127	0.003*
		%	9.60%	15.60%	29.90%	24.60%	20.40%		
	31-40	n	18	55	56	31	18		
		%	10.10%	30.90%	31.50%	17.40%	10.10%		
	41 yaş ve üzeri	n	9	31	34	12	12		
		%	9,20%	31,60%	34,70%	12,20%	12,20%		
Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmayan öğretim uygulamaları		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	21	37	53	41	15	7.477	0.486
		%	12.60%	22.20%	31.70%	24.60%	9.00%		
	31-40	n	20	51	55	33	19		
		%	11.20%	28.70%	30.90%	18.50%	10.70%		
	41 yaş ve üzeri	n	8	28	29	18	15		
		%	8,20%	28,60%	29,60%	18,40%	15,30%		

Ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p				
Yaş	30 yaş altı	n %	8 4.80%	17 10.20%	22 13.20%	50 29.90%	70 41.90%	15.910	0.044*			
	31-40	n %	4 2.20%	14 7.90%	46 25.80%	60 33.70%	54 30.30%					
	41 yaş ve üzeri	n %	2 2,00%	8 8,20%	25 25,50%	34 34,70%	29 29,60%					
	Ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman			X ²	p	
	Yaş	30 yaş altı	n %	3 1.80%	6 3.60%	25 15.00%	41 24.60%			92 55.10%	20.868	0.008*
		31-40	n %	1 0.60%	16 9.00%	37 20.80%	60 33.70%			64 36.00%		
41 yaş ve üzeri		n %	1 1,00%	9 9,20%	25 25,50%	27 27,60%	36 36,70%					
Aile içi problemler		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p				
Yaş		30 yaş altı	n %	3 1.80%	10 6.00%	31 18.60%	38 22.80%	85 50.90%	20.732	0.008*		
		31-40	n %	2 1.10%	10 5.60%	37 20.80%	67 37.60%	62 34.80%				
	41 yaş ve üzeri	n %	0 0,00%	5 5,10%	30 30,60%	31 31,60%	32 32,70%					
	Öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi (Örnek: Ergenlik dönemi)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²			p	
	Yaş	30 yaş altı	n %	13 7.80%	16 9.60%	45 26.90%	50 29.90%	43 25.70%			10.818	0.212
		31-40	n %	9 5.10%	22 12.40%	52 29.20%	54 30.30%	41 23.00%				
41 yaş ve üzeri		n %	2 2,00%	17 17,30%	31 31,60%	33 33,70%	15 15,30%					
Öğrenciler arasındaki kültürel, ekonomik ve sosyal ilişkiler		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p				
Yaş		30 yaş altı	n %	10 6.00%	32 19.20%	50 29.90%	42 25.10%	33 19.80%	11.730	0.164		
		31-40	n %	8 4.50%	52 29.20%	47 26.40%	48 27.00%	23 12.90%				
	41 yaş ve üzeri	n %	4 4,10%	20 20,40%	38 38,80%	24 24,50%	12 12,20%					

Öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevler verilmesi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	29	50	53	23	12	3.986	0.858
		%	17.40%	29.90%	31.70%	13.80%	7.20%		
	31-40	n	24	61	56	26	11		
		%	13.50%	34.30%	31.50%	14.60%	6.20%		
	41 yaş ve üzeri	n	16	35	23	15	9		
		%	16,30%	35,70%	23,50%	15,30%	9,20%		
Öğretmenin disiplini sağlama yaklaşımlarını bilmemesi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	41	44	56	17	9	14.655	0.066
		%	24.60%	26.30%	33.50%	10.20%	5.40%		
	31-40	n	43	57	37	31	10		
		%	24.20%	32.00%	20.80%	17.40%	5.60%		
	41 yaş ve üzeri	n	23	38	21	10	6		
		%	23,50%	38,80%	21,40%	10,20%	6,10%		
Öğretmenin öğretme yöntemlerindeki yetersizliği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	51	49	39	16	12	4.218	0.837
		%	30.50%	29.30%	23.40%	9.60%	7.20%		
	31-40	n	49	57	41	23	8		
		%	27.50%	32.00%	23.00%	12.90%	4.50%		
	41 yaş ve üzeri	n	25	36	20	10	7		
		%	25,50%	36,70%	20,40%	10,20%	7,10%		
Öğretmenin tutarlı olmaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	52	42	44	15	14	6.134	0.632
		%	31.10%	25.10%	26.30%	9.00%	8.40%		
	31-40	n	50	56	41	19	12		
		%	28.10%	31.50%	23.00%	10.70%	6.70%		
	41 yaş ve üzeri	n	25	32	20	9	12		
		%	25,50%	32,70%	20,40%	9,20%	12,20%		
Arkadaş grubuna olan bağlılığı		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	12	29	59	41	26	7.992	0.434
		%	7.20%	17.40%	35.30%	24.60%	15.60%		
	31-40	n	4	33	73	41	27		
		%	2.20%	18.50%	41.00%	23.00%	15.20%		
	41 yaş ve üzeri	n	5	23	37	23	10		
		%	5,10%	23,50%	37,80%	23,50%	10,20%		

Arkadaşlarını iyi tanıyamaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	14	41	60	33	19	5.798	0.670
		%	8.40%	24.60%	35.90%	19.80%	11.40%		
	31-40	n	5	48	65	38	22		
		%	2.80%	27.00%	36.50%	21.30%	12.40%		
	41 yaş ve üzeri	n	6	27	37	19	9		
		%	6,10%	27,60%	37,80%	19,40%	9,20%		
Arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Yaş	30 yaş altı	n	9	23	59	44	32	10.224	0.250
		%	5.40%	13.80%	35.30%	26.30%	19.20%		
	31-40	n	3	37	52	51	35		
		%	1.70%	20.80%	29.20%	28.70%	19.70%		
	41 yaş ve üzeri	n	2	17	36	30	13		
		%	2,00%	17,30%	36,70%	30,60%	13,30%		

*p<0.05

Tablo 18.1’de de görüldüğü gibi öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşleri yaşlarına göre farklılaşmaktadır. Bu farklılaşmanın; ‘televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi’ (%100, X²=16.070 p<0.05) ve ‘ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği’ (%99.4, X²=20.868 p<0.05) 31-40 yaş arası öğretmenler lehine; ‘öğretim araçlarının yetersizliği’ (%90.8, X²=23.127 p<0.05), ‘ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları’ (%98, X²=15.910 p<0.05) ve ‘aile ile içi problemler’ (%100, X²=20.732 p<0.05) 41 yaş ve üzeri öğretmenler lehine olduğu anlaşılmaktadır. Diğer sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. (p>0.05)

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışların nedenlerine ilişkin görüşlerinin eğitim düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Ki-Kare testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 19.1’de sunulmuştur.

Tablo 19.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Karşılaştırılması

Televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n 7 % 1,70%	37 9,20%	96 23,90%	131 32,60%	131 32,60%	5.144	0.273
	Lisansüstü	n 2 % 5.30%	6 15.80%	7 18.40%	9 23.70%	14 36.80%		
Sınıfların kalabalık olması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n 26 % 6,50%	64 15,90%	94 23,40%	119 29,60%	99 24,60%	1.016	0.907
	Lisansüstü	n 2 % 5.30%	7 18.40%	9 23.70%	13 34.20%	7 18.40%		
Sınıf içindeki düzenlemeler (Örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n 42 % 10,40%	112 27,90%	127 31,60%	86 21,40%	35 8,70%	2.102	0.717
	Lisansüstü	n 5 % 13.20%	10 26.30%	15 39.50%	5 13.20%	3 7.90%		
Sınıfta uyulması gereken kural ve yönergelerin açık ve anlaşılır olmaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n 81 % 20,10%	127 31,60%	110 27,40%	60 14,90%	24 6,00%	3.044	0.551
	Lisansüstü	n 8 % 21.10%	15 39.50%	11 28.90%	2 5.30%	2 5.30%		
Derslerin sıkıcı olması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n 70 % 17,40%	141 35,10%	127 31,60%	48 11,90%	16 4,00%	4.927	0.295
	Lisansüstü	n 11 % 28.90%	15 39.50%	9 23.70%	2 5.30%	1 2.60%		
Öğretim araçlarının yetersizliği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n 40 % 10,00%	96 23,90%	127 31,60%	80 19,90%	59 14,70%	7.345	0.119
	Lisansüstü	n 2 % 5.30%	16 42.10%	12 31.60%	4 10.50%	4 10.50%		
Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmayan öğretim uygulamaları		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n 43 % 10,70%	105 26,10%	123 30,60%	87 21,60%	44 10,90%	4.093	0.394

	Lisansüstü	n	5	11	14	3	5		
		%	13.20%	28.90%	36.80%	7.90%	13.20%		
Ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	13	31	85	134	139	8.097	0.088
		%	3,20%	7,70%	21,10%	33,30%	34,60%		
	Lisansüstü	n	1	8	8	9	12		
		%	2.60%	21.10%	21.10%	23.70%	31.60%		
Ailelerin çocuklarının eğitime olan ilgisizliği			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	4	27	81	114	176	2.666	0.615
		%	1,00%	6,70%	20,10%	28,40%	43,80%		
	Lisansüstü	n	1	4	6	13	14		
		%	2.60%	10.50%	15.80%	34.20%	36.80%		
Aile içi problemler			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	4	21	89	126	162	2.961	0.564
		%	1,00%	5,20%	22,10%	31,30%	40,30%		
	Lisansüstü	n	1	4	9	10	14		
		%	2.60%	10.50%	23.70%	26.30%	36.80%		
Öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi (Örnek: Ergenlik dönemi)			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	23	50	116	119	94	4.182	0.382
		%	5,70%	12,40%	28,90%	29,60%	23,40%		
	Lisansüstü	n	1	4	12	16	5		
		%	2.60%	10.50%	31.60%	42.10%	13.20%		
Öğrenciler arasındaki kültürel, ekonomik ve sosyal ilişkiler			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	21	100	119	99	63	5.997	0.199
		%	5,20%	24,90%	29,60%	24,60%	15,70%		
	Lisansüstü	n	1	4	15	13	5		
		%	2.60%	10.50%	39.50%	34.20%	13.20%		
Öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevler verilmesi			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	61	130	122	59	30	2.603	0.626
		%	15,20%	32,30%	30,30%	14,70%	7,50%		
	Lisansüstü	n	8	15	8	5	2		
		%	21.10%	39.50%	21.10%	13.20%	5.30%		
Öğretmenin disiplini sağlama yaklaşımlarını bilmemesi			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Eğitim	Lisans	n	96	123	107	52	24	6.605	0.330
		%	23,90%	30,60%	26,60%	12,90%	6,00%		
	Lisansüstü	n	11	15	5	6	1		
		%	28.90%	39.50%	13.20%	15.80%	2.60%		

Öğretmenin öğretme yöntemlerindeki yetersizliği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	111	128	90	46	27	3.718	0.446
		%	27,60%	31,80%	22,40%	11,40%	6,70%		
	Lisansüstü	n	13	12	10	3	0		
		%	34.20%	31.60%	26.30%	7.90%	0.00%		
Öğretmenin tutarlı olmaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	111	121	96	38	36	6.294	0.178
		%	27,60%	30,10%	23,90%	9,50%	9,00%		
	Lisansüstü	n	16	7	9	5	1		
		%	42.10%	18.40%	23.70%	13.20%	2.60%		
Arkadaş grubuna olan bağlılığı		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	18	79	156	92	57	2.200	0.699
		%	4,50%	19,70%	38,80%	22,90%	14,20%		
	Lisansüstü	n	3	6	12	11	6		
		%	7.90%	15.80%	31.60%	28.90%	15.80%		
Arkadaşlarını iyi tanıyamaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	20	109	150	77	46	8.917	0.063
		%	5,00%	27,10%	37,30%	19,20%	11,40%		
	Lisansüstü	n	5	7	10	12	4		
		%	13.20%	18.40%	26.30%	31.60%	10.50%		
Arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Eğitim	Lisans	n	12	72	135	113	70	2.008	0.734
		%	3,00%	17,90%	33,60%	28,10%	17,40%		
	Lisansüstü	n	2	5	11	11	9		
		%	5.30%	13.20%	28.90%	28.90%	23.70%		

Tablo 19.1’de de görüldüğü gibi öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşleri ile eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. ($p>0.05$)

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışların nedenlerine ilişkin görüşlerinin fakülteye göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Ki-Kare testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 20.1’de sunulmuştur.

Tablo 20.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Fakültelerine Göre Karşılaştırılması

Televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	32	68	107	109	324	4.909	0.297
		%	9.90%	21.00%	33.00%	33.60%	100.00%		
	Diğer	n	11	35	33	36	116		
		%	9.50%	30.20%	28.40%	31.00%	100.00%		
Sınıfların kalabalık olması			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	24	51	74	95	80	2.766	0.598
		%	7.40%	15.70%	22.80%	29.30%	24.70%		
	Diğer	n	4	20	29	37	26		
		%	3.40%	17.20%	25.00%	31.90%	22.40%		
Sınıf içindeki düzenlemeler (Örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	31	90	106	67	30	2.056	0.726
		%	9.60%	27.80%	32.70%	20.70%	9.30%		
	Diğer	n	16	32	36	24	8		
		%	13.80%	27.60%	31.00%	20.70%	6.90%		
Sınıfta uyulması gereken kural ve yönergelerin açık ve anlaşılır olmaması			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	65	109	88	46	16	2.752	0.600
		%	20.10%	33.60%	27.20%	14.20%	4.90%		
	Diğer	n	24	33	33	16	10		
		%	20.70%	28.40%	28.40%	13.80%	8.60%		
Derslerin sıkıcı olması			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	50	119	102	38	15	8.619	0.071
		%	15.40%	36.70%	31.50%	11.70%	4.60%		
	Diğer	n	31	37	34	12	2		
		%	26.70%	31.90%	29.30%	10.30%	1.70%		
Öğretim araçlarının yetersizliği			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	27	80	101	68	48	4.768	0.312
		%	8.30%	24.70%	31.20%	21.00%	14.80%		
	Diğer	n	15	32	38	16	15		
		%	12.90%	27.60%	32.80%	13.80%	12.90%		
Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmayan öğretim uygulamaları			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	32	83	102	72	35	3.508	0.477
		%	9.90%	25.60%	31.50%	22.20%	10.80%		
	Diğer	n	16	33	35	18	14		
		%	13.80%	28.40%	30.20%	15.50%	12.10%		

Ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	12	34	63	99	116	8.620	0.071
		Fakültesi	%	3.70%	10.50%	19.40%	30.60%		
	Diğer	n	2	5	30	44	35		
		Fakültesi	%	1.70%	4.30%	25.90%	37.90%		
Ailelerin çocuklarının eğitime olan ilgisizliği			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	5	21	64	91	143	2.861	0.581
		Fakültesi	%	1.50%	6.50%	19.80%	28.10%		
	Diğer	n	0	10	23	36	47		
		Fakültesi	%	0.00%	8.60%	19.80%	31.00%		
Aile içi problemler			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	5	19	68	100	132	2.943	0.567
		Fakültesi	%	1.50%	5.90%	21.00%	30.90%		
	Diğer	n	0	6	30	36	44		
		Fakültesi	%	0.00%	5.20%	25.90%	31.00%		
Öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi (Örnek: Ergenlik dönemi)			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	17	43	96	93	75	3.016	0.555
		Fakültesi	%	5.20%	13.30%	29.60%	28.70%		
	Diğer	n	7	11	32	42	24		
		Fakültesi	%	6.00%	9.50%	27.60%	36.20%		
Öğrenciler arasındaki kültürel, ekonomik ve sosyal ilişkiler			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	20	71	95	82	56	8.114	0.087
		Fakültesi	%	6.20%	21.90%	29.30%	25.30%		
	Diğer	n	2	33	39	30	12		
		Fakültesi	%	1.70%	28.40%	33.60%	25.90%		
Öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevler verilmesi			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	48	100	101	50	25	4.317	0.365
		Fakültesi	%	14.80%	30.90%	31.20%	15.40%		
	Diğer	n	21	45	29	14	7		
		Fakültesi	%	18.10%	38.80%	25.00%	12.10%		
Öğretmenin disiplini sağlama yaklaşımlarını bilmemesi			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	73	99	89	43	20	4.359	0.360
		Fakültesi	%	22.50%	30.60%	27.50%	13.30%		
	Diğer	n	34	39	23	15	5		
		Fakültesi	%	29.30%	33.60%	19.80%	12.90%		
Öğretmenin öğretme yöntemlerindeki yetersizliği			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim	n	91	99	74	40	20	2.243	0.691
		Fakültesi	%	28.10%	30.60%	22.80%	12.30%		
	Diğer	n	33	41	26	9	7		
		Fakültesi	%	28.40%	35.30%	22.40%	7.80%		

Öğretmenin tutarlı olmaması			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	97	93	74	34	26	1.965	0.742
		%	29.90%	28.70%	22.80%	10.50%	8.00%		
	Diğer	n	30	35	31	9	11		
		%	25.90%	30.20%	26.70%	7.80%	9.50%		
Arkadaş grubuna olan bağlılığı			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	17	65	120	78	44	2.052	0.726
		%	5.20%	20.10%	37.00%	24.10%	13.60%		
	Diğer	n	4	20	48	25	19		
		%	3.40%	17.20%	41.40%	21.60%	16.40%		
Arkadaşlarını iyi tanıyamaması			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	17	91	115	64	37	2.188	0.701
		%	5.20%	28.10%	35.50%	19.80%	11.40%		
	Diğer	n	8	25	45	25	13		
		%	6.90%	21.60%	38.80%	21.60%	11.20%		
Arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Fakülte	Eğitim Fakültesi	n	13	65	100	89	57	9.573	0.048*
		%	4.00%	20.10%	30.90%	27.50%	17.60%		
	Diğer	n	1	12	46	35	22		
		%	0.90%	10.30%	39.70%	30.20%	19.00%		

*p<0.05

Tablo 20.1’de de görüldüğü gibi öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşlerinin mezun oldukları fakültele göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda; ‘arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi’ (%99.2, X²=9.573 p<0.05) maddesinde eğitim fakültesi dışındaki fakültelerden mezun olan öğretmen görüşlerinin farklılaştığı anlaşılmıştır. Diğer sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile mezun oldukları fakülte arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. (p>0.05).

Öğretmenlerin Sınıfta disiplini bozan davranışların nedenlerine ilişkin görüşlerinin sınıftaki öğrenci sayısına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Ki-Kare testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 21.1’de sunulmuştur.

Tablo 21.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Sınıflarındaki Öğrenci Sayılarına Göre Karşılaştırılması

Televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	2	5	8	20	17	6,961	0,860
		%	3.80%	9.60%	15.40%	38.50%	32.70%		
	25-34	n	5	20	58	66	67		
		%	2.30%	9.30%	26.90%	30.60%	31.00%		
	35-44	n	1	14	30	40	46		
		%	0.80%	10.70%	22.90%	30.50%	35.10%		
	45 ve üzeri	n	1	4	7	14	15		
		%	2,40%	9,80%	17,10%	34,10%	36,60%		
Sınıfların kalabalık olması			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	8	12	12	13	7	72,471	0.000*
		%	15.40%	23.10%	23.10%	25.00%	13.50%		
	25-34	n	18	44	63	56	35		
		%	8.30%	20.40%	29.20%	25.90%	16.20%		
	35-44	n	1	14	27	49	40		
		%	0.80%	10.70%	20.60%	37.40%	30.50%		
	45 ve üzeri	n	1	1	1	14	24		
		%	2,40%	2,40%	2,40%	34,10%	58,50%		
Sınıf içindeki düzenlemeler (Örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	10	17	9	11	5	34.904	0.000*
		%	19.20%	32.70%	17.30%	21.20%	9.60%		
	25-34	n	30	68	58	41	19		
		%	13.90%	31.50%	26.90%	19.00%	8.80%		
	35-44	n	6	30	60	27	8		
		%	4.60%	22.90%	45.80%	20.60%	6.10%		
	45 ve üzeri	n	1	7	15	12	6		
		%	2,40%	17,10%	36,60%	29,30%	14,60%		

Sınıfta uyulması gereken kural ve yönergelerin açık ve anlaşılır olmaması			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	9	18	14	8	3	8,138	0,774
		%	17.30%	34.60%	26.90%	15.40%	5.80%		
	25-34	n	52	68	55	29	12		
		%	24.10%	31.50%	25.50%	13.40%	5.60%		
	35-44	n	23	44	36	18	10		
		%	17.60%	33.60%	27.50%	13.70%	7.60%		
	45 ve üzeri	n	5	12	16	7	1		
		%	12,20%	29,30%	39,00%	17,10%	2,40%		
Derslerin sıkıcı olması			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	7	17	19	6	3	13.133	0.359
		%	13.50%	32.70%	36.50%	11.50%	5.80%		
	25-34	n	49	75	59	22	11		
		%	22.70%	34.70%	27.30%	10.20%	5.10%		
	35-44	n	21	47	46	16	1		
		%	16.00%	35.90%	35.10%	12.20%	0.80%		
	45 ve üzeri	n	4	17	12	6	2		
		%	9,80%	41,50%	29,30%	14,60%	4,90%		
Öğretim araçlarının yetersizliği			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	3	8	22	13	6	16.550	0.167
		%	5.80%	15.40%	42.30%	25.00%	11.50%		
	25-34	n	27	51	63	41	34		
		%	12.50%	23.60%	29.20%	19.00%	15.70%		
	35-44	n	9	43	43	22	14		
		%	6.90%	32.80%	32.80%	16.80%	10.70%		
	45 ve üzeri	n	3	10	11	8	9		
		%	7,30%	24,40%	26,80%	19,50%	22,00%		
Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmayan öğretim uygulamaları			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	6	6	21	12	7	31.475	0.002*
		%	11.50%	11.50%	40.40%	23.10%	13.50%		
	25-34	n	30	58	49	52	27		
		%	13.90%	26.90%	22.70%	24.10%	12.50%		
	35-44	n	12	40	53	18	8		
		%	9.20%	30.50%	40.50%	13.70%	6.10%		
	45 ve üzeri	n	0	12	14	8	7		
		%	0,00%	29,30%	34,10%	19,50%	17,10%		

Ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	1	5	9	14	23	14.103	0.294
		%	1.90%	9.60%	17.30%	26.90%	44.20%		
	25-34	n	9	17	43	76	71		
		%	4.20%	7.90%	19.90%	35.20%	32.90%		
	35-44	n	4	13	37	36	41		
		%	3.10%	9.90%	28.20%	27.50%	31.30%		
	45 ve üzeri	n	0	4	4	17	16		
		%	0,00%	9,80%	9,80%	41,50%	39,00%		
Ailelerin çocuklarının eğitime olan ilgisizliği			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	0	5	10	13	24	15.867	0.197
		%	0.00%	9.60%	19.20%	25.00%	46.20%		
	25-34	n	3	13	38	69	93		
		%	1.40%	6.00%	17.60%	31.90%	43.10%		
	35-44	n	2	12	35	34	48		
		%	1.50%	9.20%	26.70%	26.00%	36.60%		
	45 ve üzeri	n	0	1	4	11	25		
		%	0,00%	2,40%	9,80%	26,80%	61,00%		
Aile içi problemler			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	1	4	10	15	22	14.347	0.279
		%	1.90%	7.70%	19.20%	28.80%	42.30%		
	25-34	n	2	13	45	68	88		
		%	0.90%	6.00%	20.80%	31.50%	40.70%		
	35-44	n	2	7	37	44	41		
		%	1.50%	5.30%	28.20%	33.60%	31.30%		
	45 ve üzeri	n	0	1	6	9	25		
		%	0,00%	2,40%	14,60%	22,00%	61,00%		
Öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi (Örnek: Ergenlik dönemi)			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	5	6	15	14	12	10.069	0.610
		%	9.60%	11.50%	28.80%	26.90%	23.10%		
	25-34	n	13	26	58	70	49		
		%	6.00%	12.00%	26.90%	32.40%	22.70%		
	35-44	n	6	13	44	38	30		
		%	4.60%	9.90%	33.60%	29.00%	22.90%		
	45 ve üzeri	n	0	9	11	13	8		
		%	0,00%	22,00%	26,80%	31,70%	19,50%		

Öğrenciler arasındaki kültürel, ekonomik ve sosyal ilişkiler			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	4	18	15	9	6	15.489	0.216
		%	7.70%	34.60%	28.80%	17.30%	11.50%		
	25-34	n	13	51	64	49	39		
		%	6.00%	23.60%	29.60%	22.70%	18.10%		
	35-44	n	3	25	46	40	17		
		%	2.30%	19.10%	35.10%	30.50%	13.00%		
	45 ve üzeri	n	2	10	9	14	6		
		%	4,90%	24,40%	22,00%	34,10%	14,60%		
Öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevler verilmesi			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	8	15	17	6	6	12.411	0.413
		%	15.40%	28.80%	32.70%	11.50%	11.50%		
	25-34	n	37	67	63	31	18		
		%	17.10%	31.00%	29.20%	14.40%	8.30%		
	35-44	n	21	50	36	21	3		
		%	16.00%	38.20%	27.50%	16.00%	2.30%		
	45 ve üzeri	n	3	13	14	6	5		
		%	7,30%	31,70%	34,10%	14,60%	12,20%		
Öğretmenin disiplini sağlama yaklaşımlarını bilmemesi			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	11	16	15	7	3	11.052	0.524
		%	21.20%	30.80%	28.80%	13.50%	5.80%		
	25-34	n	58	66	46	34	12		
		%	26.90%	30.60%	21.30%	15.70%	5.60%		
	35-44	n	28	47	35	14	7		
		%	21.40%	35.90%	26.70%	10.70%	5.30%		
	45 ve üzeri	n	10	9	16	3	3		
		%	24,40%	22,00%	39,00%	7,30%	7,30%		
Öğretmenin öğretme yöntemlerindeki yetersizliği			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	13	15	10	10	4	11.356	0.499
		%	25.00%	28.80%	19.20%	19.20%	7.70%		
	25-34	n	59	72	45	25	15		
		%	27.30%	33.30%	20.80%	11.60%	6.90%		
	35-44	n	36	42	37	11	5		
		%	27.50%	32.10%	28.20%	8.40%	3.80%		
	45 ve üzeri	n	16	11	8	3	3		
		%	39,00%	26,80%	19,50%	7,30%	7,30%		

Öğretmenin tutarlı olmaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	14	14	13	7	6.510	0.888	
		%	26.90%	26.90%	25.00%	13.50%			7.70%
	25-34	n	65	58	50	24			19
		%	30.10%	26.90%	23.10%	11.10%			8.80%
	35-44	n	34	46	32	8			11
		%	26.00%	35.10%	24.40%	6.10%			8.40%
	45 ve üzeri	n	14	10	10	4			3
		%	34,10%	24,40%	24,40%	9,80%			7,30%
Arkadaş grubuna olan bağlılığı		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	5	13	16	13	9.919	0.623	
		%	9.60%	25.00%	30.80%	25.00%			9.60%
	25-34	n	11	37	86	53			29
		%	5.10%	17.10%	39.80%	24.50%			13.40%
	35-44	n	3	25	53	28			22
		%	2.30%	19.10%	40.50%	21.40%			16.80%
	45 ve üzeri	n	2	10	13	9			7
		%	4,90%	24,40%	31,70%	22,00%			17,10%
Arkadaşlarını iyi tanıyamaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	2	22	18	6	16.257	0.180	
		%	3.80%	42.30%	34.60%	11.50%			7.70%
	25-34	n	16	49	78	50			23
		%	7.40%	22.70%	36.10%	23.10%			10.60%
	35-44	n	6	33	46	29			17
		%	4.60%	25.20%	35.10%	22.10%			13.00%
	45 ve üzeri	n	1	12	18	4			6
		%	2,40%	29,30%	43,90%	9,80%			14,60%
Arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Sınıflarındaki Öğrenci Sayıları	10-24	n	2	14	19	12	13.327	0.346	
		%	3.80%	26.90%	36.50%	23.10%			9.60%
	25-34	n	7	35	61	71			42
		%	3.20%	16.20%	28.20%	32.90%			19.40%
	35-44	n	3	23	49	32			24
		%	2.30%	17.60%	37.40%	24.40%			18.30%
	45 ve üzeri	n	2	5	17	9			8
		%	4,90%	12,20%	41,50%	22,00%			19,50%

*p<0.05

Tablo 21.1'de de görüldüğü gibi öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşlerinin sınıflarındaki öğrenci sayılarına göre

değişip değişmediğini belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda; ‘sınıfların kalabalık olması’ (%99.2, $X^2=72.471p<0.05$) maddesinde 35-44 arasındaki; ‘sınıf içindeki düzenlemeler (Örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)’ (%97.6, $X^2=34.904 p<0.05$) ve ‘öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmayan öğretim uygulamaları’ (%100, $X^2=31.475 p<0.05$) maddesinde 45 ve üzeri öğrenci sayısına sahip öğretmenler lehine anlamlı fark bulunmuştur. Diğer sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile aylık sınıftaki öğrenci sayısı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. ($p>0.05$)

Öğretmenlerin Sınıfta disiplini bozan davranışların nedenlerine ilişkin görüşlerinin okul türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Ki-Kare testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 22.1’de sunulmuştur.

Tablo 22.1.

Öğretmenlerin Sınıfta Disiplini Bozan Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Okul Türüne Göre Karşılaştırılması

Televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X^2	p	
Okul Türü	İlkokul	n	1	24	53	70	72	13.355	0.100
		%	0.50%	10.90%	24.10%	31.80%	32.70%		
	Ortaokul	n	7	11	25	39	37		
		%	5.90%	9.20%	21.00%	32.80%	31.10%		
	Lise	n	1	8	25	31	36		
		%	1.00%	7.90%	24.80%	30.70%	35.60%		
Sınıfların kalabalık olması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X^2	p	
Okul Türü	İlkokul	n	15	42	54	60	49	11.455	0.177
		%	6.80%	19.10%	24.50%	27.30%	22.30%		
	Ortaokul	n	9	19	26	31	34		
		%	7.60%	16.00%	21.80%	26.10%	28.60%		
	Lise	n	4	10	23	41	23		
		%	4.00%	9.90%	22.80%	40.60%	22.80%		
Sınıf içindeki düzenlemeler (Örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X^2	p	
Okul Türü	İlkokul	n	28	66	66	47	13	11.816	0.160
		%	12.70%	30.00%	30.00%	21.40%	5.90%		
	Ortaokul	n	10	29	39	23	18		
		%	8.40%	24.40%	32.80%	19.30%	15.10%		
	Lise	n	9	27	37	21	7		
		%	8.90%	26.70%	36.60%	20.80%	6.90%		

Sınıfta uyulması gereken kural ve yönergelerin açık ve anlaşılır olmaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	47	71	62	30	10	5.342	0.720
		%	21.40%	32.30%	28.20%	13.60%	4.50%		
	Ortaokul	n	28	35	32	16	8		
		%	23.50%	29.40%	26.90%	13.40%	6.70%		
	Lise	n	14	36	27	16	8		
		%	13.90%	35.60%	26.70%	15.80%	7.90%		
Derslerin sıkıcı olması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	45	75	68	24	8	7.782	0.455
		%	20.50%	34.10%	30.90%	10.90%	3.60%		
	Ortaokul	n	22	41	36	12	8		
		%	18.50%	34.50%	30.30%	10.10%	6.70%		
	Lise	n	14	40	32	14	1		
		%	13.90%	39.60%	31.70%	13.90%	1.00%		
Öğretim araçlarının yetersizliği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	16	51	76	47	30	12.692	0.123
		%	7.30%	23.20%	34.50%	21.40%	13.60%		
	Ortaokul	n	10	30	34	23	22		
		%	8.40%	25.20%	28.60%	19.30%	18.50%		
	Lise	n	16	31	29	14	11		
		%	15.80%	30.70%	28.70%	13.90%	10.90%		
Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmayan öğretim uygulamaları		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	22	46	80	48	24	10.656	0.222
		%	10.00%	20.90%	36.40%	21.80%	10.90%		
	Ortaokul	n	13	40	30	24	12		
		%	10.90%	33.60%	25.20%	20.20%	10.10%		
	Lise	n	13	30	27	18	13		
		%	12.90%	29.70%	26.70%	17.80%	12.90%		
Ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	5	20	39	76	80	19.313	0.013*
		%	2.30%	9.10%	17.70%	34.50%	36.40%		
	Ortaokul	n	9	12	29	28	41		
		%	7.60%	10.10%	24.40%	23.50%	34.50%		
	Lise	n	0	7	25	39	30		
		%	0.00%	6.90%	24.80%	38.60%	29.70%		
Ailelerin çocuklarının eğitime olan ilgisizliği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	2	14	49	49	106	31.461	0.000*
		%	0.90%	6.40%	22.30%	22.30%	48.20%		
	Ortaokul	n	3	14	25	30	47		

		%	2.50%	11.80%	21.00%	25.20%	39.50%		
	Lise	n	0	3	13	48	37		
		%	0.00%	3.00%	12.90%	47.50%	36.60%		
Aile içi problemler			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Okul Türü	İlkokul	n	3	12	50	60	95	14.190	0.077
		%	1.40%	5.50%	22.70%	27.30%	43.20%		
	Ortaokul	n	2	11	30	34	42		
		%	1.70%	9.20%	25.20%	28.60%	35.30%		
	Lise	n	0	2	18	42	39		
		%	0.00%	2.00%	17.80%	41.60%	38.60%		
Öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi (Örnek: Ergenlik dönemi)			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Okul Türü	İlkokul	n	19	38	69	58	36	34.536	0.000*
		%	8.60%	17.30%	31.40%	26.40%	16.40%		
	Ortaokul	n	4	10	38	39	28		
		%	3.40%	8.40%	31.90%	32.80%	23.50%		
	Lise	n	1	6	21	38	35		
		%	1.00%	5.90%	20.80%	37.60%	34.70%		
Öğrenciler arasındaki kültürel, ekonomik ve sosyal ilişkiler			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Okul Türü	İlkokul	n	15	56	67	50	32	7.323	0.502
		%	6.80%	25.50%	30.50%	22.70%	14.50%		
	Ortaokul	n	5	29	35	30	20		
		%	4.20%	24.40%	29.40%	25.20%	16.80%		
	Lise	n	2	19	32	32	16		
		%	2.00%	18.80%	31.70%	31.70%	15.80%		
Öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevler verilmesi			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Okul Türü	İlkokul	n	39	65	68	31	17	4.991	0.759
		%	17.70%	29.50%	30.90%	14.10%	7.70%		
	Ortaokul	n	15	44	36	15	9		
		%	12.60%	37.00%	30.30%	12.60%	7.60%		
	Lise	n	15	36	26	18	6		
		%	14.90%	35.60%	25.70%	17.80%	5.90%		
Öğretmenin disiplini sağlama yaklaşımlarını bilmemesi			Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p
Okul Türü	İlkokul	n	65	59	54	29	13	9.864	0.275
		%	29.50%	26.80%	24.50%	13.20%	5.90%		
	Ortaokul	n	22	41	34	14	8		
		%	18.50%	34.50%	28.60%	11.80%	6.70%		
	Lise	n	20	38	24	15	4		
		%	19.80%	37.60%	23.80%	14.90%	4.00%		

Öğretmenin öğretme yöntemlerindeki yetersizliği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	71	61	50	25	13	6.137	0.632
		%	32.30%	27.70%	22.70%	11.40%	5.90%		
	Ortaokul	n	30	40	27	13	9		
		%	25.20%	33.60%	22.70%	10.90%	7.60%		
	Lise	n	23	39	23	11	5		
		%	22.80%	38.60%	22.80%	10.90%	5.00%		
Öğretmenin tutarlı olmaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	72	60	46	19	23	9.650	0.290
		%	32.70%	27.30%	20.90%	8.60%	10.50%		
	Ortaokul	n	31	39	27	14	8		
		%	26.10%	32.80%	22.70%	11.80%	6.70%		
	Lise	n	24	29	32	10	6		
		%	23.80%	28.70%	31.70%	9.90%	5.90%		
Arkadaş grubuna olan bağlılığı		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	13	55	93	43	16	51.926	0.000*
		%	5.90%	25.00%	42.30%	19.50%	7.30%		
	Ortaokul	n	8	21	48	25	17		
		%	6.70%	17.60%	40.30%	21.00%	14.30%		
	Lise	n	0	9	27	35	30		
		%	0.00%	8.90%	26.70%	34.70%	29.70%		
Arkadaşlarını iyi tanıyamaması		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	13	70	90	30	17	46.743	0.000*
		%	5.90%	31.80%	40.90%	13.60%	7.70%		
	Ortaokul	n	9	29	48	21	12		
		%	7.60%	24.40%	40.30%	17.60%	10.10%		
	Lise	n	3	17	22	38	21		
		%	3.00%	16.80%	21.80%	37.60%	20.80%		
Arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	X ²	p	
Okul Türü	İlkokul	n	11	50	84	54	21	42.314	0.000*
		%	5.00%	22.70%	38.20%	24.50%	9.50%		
	Ortaokul	n	3	18	39	31	28		
		%	2.50%	15.10%	32.80%	26.10%	23.50%		
	Lise	n	0	9	23	39	30		
		%	0.00%	8.90%	22.80%	38.60%	29.70%		

Tablo 22.1’de de görüldüğü gibi öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik görüşlerinin çalıştıkları okul türüne göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda; ‘ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları’ (%100, $X^2=19.313$ $p<0.05$), ‘ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği’ (%100, $X^2=31.461$ $p<0.05$) ‘öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi (örnek: ergenlik dönemi)’ (%99, $X^2=34.536$ $p<0.05$), ‘arkadaş grubuna olan bağlılığı’ ($X^2=51.926$ $p<0.05$), ‘arkadaşlarını iyi tanıyamaması’ (%99, $X^2=46.743$ $p<0.05$), ‘arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi’ (%100, $X^2=42.314$ $p<0.05$) maddelerinde lise öğretmenleri lehine anlamlı fark bulunmuştur. Diğer sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile okul türü arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. ($p>0.05$)

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde araştırma bulgularına dayalı olarak tartışma, sonuçlar ve bu sonuçlara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

5.1. Tartışma

Sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, sınıf içinde sınıf disiplinini bozmaya yönelik öğrenci davranışlarıyla karşılaşma sıklığına yönelik öğretmen görüşleriyle araştırma sonuçları değerlendirildiğinde; öğretmenlerin en sık karşılaştıkları disiplinsiz davranışın, “*izin istemeden konuşmak*” olduğu belirlenmiştir.

Aksoy (1999), Baysal (2009), Sert (2007) ve Tolunay (2008) da araştırmalarında ‘izin istemeden konuşmak’ davranışını birinci sırada görülen disiplin sorunu olarak saptamışlardır. Çetin (2002) tarafından yapılan çalışmada ‘izin istemeden konuşmak’ davranışına ilişkin olarak sorunun "sıklıkla ve her zaman" görüldüğünü belirten öğretmenlerin sayısı 89 (% 47.4), sorunun "hiçbir zaman ve nadiren" görüldüğünü belirten öğretmenlerin sayısı 36 (% 18.6) ve sorunun "bazen" görüldüğünü belirten öğretmenlerin sayısı 85 (% 37.0) olarak bulunmuştur. Bal (2005), yaptığı çalışmada ‘izin istemeden konuşmak’ davranışını en sık karşılaşılan disiplin problemleri arasında ilk sırada bulmuştur. Boyraz (2007) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenler, “izin istemeden konuşmak” davranışını “sık sık” düzeyinde disiplinsiz davranış olarak

bulmuştur. Çapri, Balcı ve Çelikkaleli (2010) çalışmalarında sınıf öğretmenleri tarafından sınıf içinde sıklıkla görülen istenmeyen öğrenci davranışlarından birinin “söz verilmeden konuşma” olduğunu ifade etmiştir.

Demir (2013) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin karşılaştıkları birinci derecedeki davranış, 2,66 ortalama değer ile ‘izin istemeden konuşmak’ olduğunu bulmuştur. Bulgular araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Bu ‘izin istemeden konuşmak’ davranışının altında yatan sebepler, sınıfların kalabalık olması, sınıf kurallarının belirsizliği, sınıf oturuş düzeni, öğretmenlerin sınıf kurallarının uygulanmasında benzer hareket etmedikleri ya da kuralların uygulanmasında istikrarlı olmadıklarından kaynaklanabilir.

Bu çalışmada öğretmenlerin en az sıklıkla karşılaştıkları disiplinsiz davranış ise “*Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek*” olarak bulunmuştur.

Demir (2013) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin en az sıklıkla karşılaştıkları disiplinsiz davranış 1,04 ortalama değer ile “*Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek*” olarak bulunmuştur. Bu davranışlar, öğretmenler tarafından en az sıklıkla karşılaştıkları disiplinsiz davranış olarak görülmektedir.

Bu çalışmaya göre öğretmenlerin girdikleri sınıflarda bu tür davranışlarla karşılaşma oranı %20 olarak bulunmuştur. Her ne kadar bu davranış en az karşılaşılan disiplinsiz davranış olsa da “*Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek*” davranışının bir kez bile görülmesi kabul edilemeyecek bir durumdur. Böyle bir davranış durumu sınıflarda hiç karşılaşılmaması gerekir. Bu sonuç eğitim ortamlarında ciddi bir sorun olduğunun göstergesi olarak düşünülmelidir.

Araştırmada, öğretmenler sınıf disiplinini bozmaya yönelik öğrenci davranışlarının temelinde birinci neden olarak ‘*Ailelerin çocukların eğitimine olan ilgisizliği*’ni görmektedirler.

Bilir, Kuru ve Tezcan (2007) yaptıkları çalışmada öğretmenler, öğrencilerin disiplinsiz davranışlarının nedenleri arasında, aileden kaynaklanan nedenleri ilk sırada gördükleri bulunmuştur. Boyraz (2007) ve Baysal (2009) tarafından yapılan çalışmalarda “ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği”, disiplin sorunlarının birinci sıradaki nedeni olarak belirlenirken, Aksoy (1999) ve Bal (2005) tarafından yapılan çalışmalarda, öğretmenlerin disiplin problemlerinin nedenlerine yönelik görüşlerine göre “ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği” sebebinin ikinci sırada olduğu anlaşılmıştır.

Araştırma bulgularına bakıldığında öğretmenler, disiplini bozan davranışların nedenlerinin çoğunlukla kendileri dışındaki unsurlardan kaynaklandığını, sınıf içi disiplini bozan davranışların nedenini daha çok ailelere bağladıkları görülmektedir. Bunun nedeni öğretmenlerin ailelerden beklentilerinin yüksek olmasından kaynaklanabileceği gibi, ailelerin çocuklarının eğitimi için gerekli sorumlulukları yerine getirmediğine inanmalarından da kaynaklanabilir (Demir, 2013).

Bu çalışmada, disiplinsiz davranışların nedenleri arasında en az sıklıkla üç neden ortaya çıkmaktadır. Öğretmenlerin görüşlerine göre en düşük neden, “*öğretmenin tutarlı olmaması*”; ikinci sırada yer alan neden “*öğretmenin öğretim yöntemindeki yetersizliği*”, üçüncü sırada ise “*öğretmenin disiplini sağlama yaklaşımlarını bilmemesi*” olarak tespit edilmiştir.

Çetin (2002) tarafından yapılan çalışmada sınıf içerisinde meydana gelen disiplinsiz davranışların en düşük gelen nedeni, “*öğretmenin tutarlı olmaması*” olarak bulunmuştur. Çalışmada öğretmenlerin tutarlı olmamasının disiplini bozan davranışın nedeni olduğuna öğretmenlerin %25.2 si ‘hiç katılmıyorum’ şikkını işaretleyerek belirtmişlerdir. Bu durum çalışma sonucunu da desteklemektedir.

Bu bulgular öğretmenlerin kendilerini sınıf içindeki davranışlarında, kullandıkları yöntem ve tekniklerde yeterli gördüklerini ortaya çıkarmaktadır. Sınıf içi disiplini bozan davranışların kendileriyle ve kullandıkları yöntem ve tekniklerle ilgisinin olmadığını düşündüklerini göstermektedir. Ayrıca öğretmenler kendilerini disiplin konusunda tutarlı görüp, öğrencilerin sergiledikleri disiplinsiz davranışların aile, öğrencinin kendisi gibi sebeplerden kaynaklandığını ifade etmektedir. Bununla birlikte çalışmaya katılan öğretmenler disiplin sağlama yaklaşımlarına hakim olduklarını belirtmektedirler. Ancak bu çalışmada ve Aksoy (1999), Karakaş (2005), Bal (2005), Boyraz (2007), Sert (2007), Tolunay (2008), Baysal (2009), Çapri, Balcı ve Çelikkaleli (2010) ve Demir (2013) tarafından yapılan çalışmalarda da öğretmen görüşlerine göre ‘izin istemeden konuşmak’, ‘aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak’ ve ‘ verilen ödevleri yapmamak’ en sık karşılaşılan disiplinsiz davranışlar olarak ortaya çıkmıştır. Bu durum öğretmenlerin sınıf içi disiplinsiz davranışların kendileri ve yaptıklarıyla ilgisinin olmadığını düşündüklerini ortaya çıkarmaktadır. Fakat bu disiplini bozan davranışların nedeni sadece aileye ya da çevreye bağlanmamalıdır. Her ne kadar öğretmenler, öğretmenin tutarlı olduğunu ve öğretim yöntemlerinde yetersiz olmadığını belirtmişlerse de bu durum birinci alt amaçta en sık karşılaşılan izin istemeden

konuşmak davranışıyla tutarsızlık göstermektedir (Demir, 2013). Nitekim disiplin konuları karşısında tutarlılığa, etkili öğretim yöntem ve tekniklerine ve disiplin sağlama yaklaşımlarına sahip olan öğretmenlerin sınıf ortamlarında en sık olarak görülen disiplinsiz davranışlarla çok daha az sıklıkla karşılaşması gerektiği söylenebilir. Bu durumda araştırmaya katılan öğretmenler disiplinsiz davranışların nedenleri konusunda öz savunmaya geçmiş olabilirler. Bu bağlamda öğretmenlerin sınıf içinde sorumluluk alması gerekmektedir. Disiplini bozan davranışlarla baş etme konusunda tutarlı davranmayan ve etkili yöntem teknikleri bilmeyen ya da uygulamayan öğretmenler öğretim etkinlikleri için ayrılan zamanının büyük bölümünü istenmeyen davranışları önlemek için harcamak zorunda kalabilirler. (Öztürk, 2002).

Sınıf içinde disiplini bozan davranışların neler olduğuna, karşılaşılma sıklığına ve nedenlerine ilişkin görüşleri; cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, mezun olduğu fakültesi, sınıftaki öğrenci sayısı ve okul türü değişkenlerine göre farklılaşma olup olmadığına yönelik öğretmen görüşleriyle ilgili araştırma sonuçları değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla ki-kare testi yapılmıştır. Yapılan ki-kare testi sonucunda sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşlerinden, ‘derse geç kalmak’, ‘kavga etmek’, ‘sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)’, ‘küfür etmek’, ‘derste uyumak)’ ve ‘okula ait eşyalara zarar vermek’ ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma vardır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında kadın öğretmenler erkek öğretmenlere göre öğrencilerin daha fazla derse geç kaldığını, sözlü saldırıda bulunduğunu, okula ait eşyalara zarar verdiğini düşünmektedir. Erkek öğretmenler ise kadın öğretmenlere nazaran öğrencilerin daha çok kavga ettiğini ve küfür ettiklerini düşünmektedir.

Martin ve Yin (1997)’in araştırmalarında erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere oranla daha müdahaleci ve otoriter disiplin yaklaşımlarından faydalandığı sonucuna varılmıştır. Bal (2005) araştırmasında “izin istemeden konuşmak” sorunuyla kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha fazla karşılaştıkları sonucuna ulaşmıştır. Özbekit (2007) yaptığı çalışmada, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere oranla daha uzun süreli etkili müdahale yaklaşımlarını kullandıkları saptanmıştır. Vatansever (2008) de yaptığı çalışmada kadın öğretmenlerin öğrenci devamsızlığı ve derste söz almadan konuşma davranışlarıyla daha çok karşılaştıklarını saptamıştır. Baysal (2009), yaptığı

araştırmada öğrencilerin ders sırasında arkadaşlarıyla kavga etmesi, birbirlerine sözlü saldırıda bulunması ve izin almadan sınıfta dolaşması davranışlarının kadın öğretmenlerin sınıflarında daha çok meydana geldiğini bulmuştur. Çapri, Balcı ve Çelikkaleli (2010) de ilkökul öğretmenlerinin sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının görülme sıklığı ile ilgili görüşleri cinsiyetlerine göre değerlendirildiğinde, sınıf öğretmenlerinin görüşlerinde anlamlı farklılaşma olduğu ve bu farklılaşmaların tamamının da kadın öğretmenler lehine olduğunu bulmuştur. Demir (2013)'in bulguları da benzer sonuçlar göstermiştir. Demir (2013)'in yaptığı araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin sınıf içinde “öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak”, “kavga etmek”, “dersin akışını bozacak davranışlarda bulunmak” ve “izin almadan sınıf içinde dolaşmak” disiplinsiz davranışlarını kadın öğretmenlerin derslerinde daha çok gösterdiği görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin otorite olarak daha çok erkek öğretmenleri yetkin görmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Bu disiplinsiz davranışların sebebi, öğrencilerin erkek öğretmenlerden daha çok çekinmesi ya da kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha az müdahale etmesi olabilir. Ek olarak erkek öğretmenler, sınıf içinde kadın öğretmenlerden daha fazla otoriter davranıp sınıf yönetiminde daha yetkili bir davranış göstermiş olabilir. Kadın öğretmenler ise erkek öğretmenlere göre daha fazla duygusal davranıyor olabilir (Demir, 2013).

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri yaşlarına göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri alt boyutlarından; ‘öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak’, ‘ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak (örneğin gizli not dolaştırmak, gülmek, ıslık çalmak, şaklabanlıklar yapmak vb.)’, ‘verilen ödevleri yapmamak’, ‘izin almadan sınıf içinde dolaşmak’, ‘derste uyumak’, ‘diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek’ davranışları ile ilgili görüşlerde 30 yaş ve altı öğretmenlerde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Diğer taraftan ‘öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek’, ‘derslere geç kalmak’, ‘kavga etmek’, ‘sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)’, ‘izin istemeden konuşmak’, ‘aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak’, ‘kopya çekmek’, ‘yalan söylemek’, ‘küfür etmek’, ‘hırsızlık yapmak’, ‘ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)’, ‘isim takmak’, ‘okula ait eşyalara zarar vermek’ davranışları ile ilgili görüşlerde 31-40 yaş arası öğretmenlerde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Buna göre, genç öğretmenlerin, yaşı orta ya da daha ileride olan öğretmenlere nazaran öğrencilerin disiplini bozan davranışlarına karşı daha hassas oldukları, hatta bu davranışlara daha fazla tepki gösterdikleri bulunmuştur. Genç öğretmenler, bu gibi disiplinsiz davranışları görmezden gelirlirse zayıf öğretmen olarak nitelendirilecekleri korkusuyla hareket etmektedirler (Smith ve Laslett 1996).

Nitekim Demir (2013)'in yaptığı araştırmada ise, yaşlarına göre öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplinsiz davranışlara ilişkin görüşleri, öğrencilerin “öğretmene ait eşyalara zarar vermek” davranışında, $p < 0.05$ düzeyinde, anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. Diğer davranışlarda ise $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Yani, benzer şekilde farklı yaşlardaki öğretmenlerin “öğretmene ait eşyalara zarar vermek” davranışına ilişkin görüşlerinin farklı olduğu saptanmıştır.

Çapri, Balcı ve Çelikkaleli (2010)'nin yaptığı araştırmada ise sınıf öğretmenlerinin yaşları arttıkça sınıf içi disiplini bozan öğrenci davranışlarının görülme sıklığında bir azalmanın yaşandığı, branş öğretmenleri için ise öğretmenlerin yaşları arttıkça sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının görülme sıklığında bir artmanın yaşandığı tespit bulunmuştur.

Araştırma bulgusuna göre 31-40 yaş arası öğretmenlerin 30 yaş altı öğretmenlere göre sınıf içinde disiplini bozan davranışlarla daha sık karşılaşmakta olduğu bulunmuştur. Bunun nedeni 31-40 yaş aralığındaki öğretmenler ile daha genç öğretmenler arasındaki eğitim inançları farkı olabilir. Yaş arttıkça mesleki kıdeminde arttığı kabul edilirse, kıdemi fazla olan öğretmenlerin daha çok öğretmen merkezli olan geleneksel eğitim felsefelerini benimsedikleri tespit edilmiştir. Bunun nedeni olarak, kıdem arttıkça öğretmenlerin enerjileri düşmekte ve daha çok sınıf ortamında öğretmen merkezli yöntem ve teknikleri kullandıkları söylenebilir. Bu da, kıdemi ve yaşı fazla olan öğretmenlerin geleneksel eğitim felsefelerini benimsemelerine neden olduğunu düşündürmektedir. Hizmet süresi az olan öğretmenlerin çağdaş eğitim felsefelerini benimsemeleri, öğretmen yetiştiren fakültelerin bu eğitim felsefelerine dayalı olarak düzenlenmiş olmasından kaynakladığını düşündürmektedir (Aslan, 2016).

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yönelik görüşleri eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri alt boyutlarından; ‘derslere geç kalmak’, ‘kavga etmek’ ve ‘derste uyumak’ davranışları ile ilgili görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına

bakıldığında lisans mezunu olan öğretmenlerin öğrencilerin derse geç kaldığına; lisansüstü eğitim seviyesine sahip öğretmenlerde ise öğrencilerin kavga ettiğine ve derste uyduğuna ilişkin görüşlerin çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri mezun olunan fakültelerine göre farklılaşma durumlarının belirleme amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri alt boyutlarından; ‘izin almadan sınıf içinde dolaşmak’ ve ‘ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (Örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)’ davranışları ile ilgili görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğrencilerin ders esnasında ders dışı şeylerle ilgilendiğine dair görüşler eğitim fakültesi mezunu olan öğretmenlerde; izin almadan sınıfta dolaştığı dair görüşler ise, diğer fakülte mezunu öğretmenlerde daha çok görülmektedir.

Araştırmada elde edilen bu farklı görüşün araştırmaya katılan öğretmenlerin yüksek öğretimde aldığı farklı eğitim programlarından kaynaklandığı söylenebilir. Alınan eğitim programlarına göre sınıf içinde kullanılan öğretim yöntem tekniklerinin uygun olmaması da istenmeyen davranışın nedenlerinden olabilir. Bu durum, derse katılmama ve öğrenmeye karşı isteksizlik şeklinde istenmeyen davranışlara sebep olmaktadır (Türnüklü, 1999). Sonuçta eğitim fakültesi mezunu öğrencilerin mesleki alan ile ilgili aldığı ders ve kredi sayıları, formasyon eğitimi alan diğer fakülte mezunlarından daha fazladır. Bu program değişikliği araştırma sonucundaki farklılığa neden olmuş olabilir.

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşlerinin sınıftaki öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri alt boyutlarından; ‘öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak’, ‘derse geç gelmek’, ‘kavga etmek’, ‘sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)’, ‘kopya çekmek’, ‘yalan söylemek’, ‘küfür etmek’, ‘hırsızlık yapmak’, ‘ders esnasında ders dışı şeylerle ilgilenmek (örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)’ ve ‘öğretmene ait eşyalarına zarar vermek’ davranışları ile ilgili görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlere göre en çok sözlü saldırıda bulunan sınıflar 35-44 arası öğrencisi olan sınıflar olarak görülmektedir. Diğer taraftan öğretmene karşı kaba ve saygısız davranan, derse geç gelen, kavga eden, kopya çeken, yalan söyleyen, küfür eden, hırsızlık yapan, ders esnasında ders dışı şeylerle ilgilenen (örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak

vb.) ve öğretmene ait eşyalarına zarar veren sınıflar ise mevcudu 45 ve üzeri olan sınıflar olarak tespit edilmiştir. Bu durum, sınıfta artan öğrenci sayısının öğretmende yarattığı baskı ve bu nedenle öğretmenin sınıf yönetiminde yaşadığı zorluklar şeklinde açıklanabilir. Bunun yanında Çınar, Temel, Beden ve Göçgen, (2004) yaptıkları çalışma sonucunda da benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Kalabalık sınıflar öğretmenlerin motivasyonunu azaltmakta, sınıf yönetimini ve sınıfı derse hazır hale getirmeyi güçleştirmekte, öğretmen öğrenci ilişkilerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bunun sonucunda sınıflarda ders yapmak öğretmene zor ve sıkıcı gelmekte, zaman ve emek kaybına neden olmakta, ders dışı faaliyetlere zaman ayırmayı engellemekte, öğrencilerin derse katılım oranını azaltmakta, öğrenci başarısını düşürmekte, öğretmenlerin sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Seyfullahoğulları (2010) yaptığı araştırma sonuçlarına göre ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin kalabalık sınıf yönetiminde en çok karşılaştıkları sınıf içi problemleri; yanındakilerle konuşmak, izin almadan konuşmak, derse hazırlıksız gelmek, dersi dinlememek, arkadaşlarının dikkatini dağıtmak, arkadaşlarıyla tartışmak, arkadaşlarıyla kavga etmek olarak bulmuştur. Bal (2005), sınıf mevcuduna göre öğretmenlerin disiplin sorunlarına ilişkin görüşlerinin, “öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak”, “aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak”, “ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak”, “ders esnasında bir şeyler yapmak”, “kopya çekmek” ve “okula ait eşyalara zarar vermek” davranışlarında kalabalık sınıflarda olan öğretmenlerin lehinde anlamlı bir şekilde farklılaştığını saptamıştır. Karaçalı (2006), yaptığı çalışmada sınıftaki öğrenci sayısının 30’un üzerinde olmasının istenmeyen bir durum olduğu sonucuna varmıştır. Bu durumda, sınıftaki öğrenci sayısına göre öğretmenlerin, sınıfta karşılaştıkları disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin “öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak”, “derslere geç kalmak”, “kavga etmek”, “izin istemeden konuşmak”, “aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak” ve “ders esnasında bir şeyler yiyip içmek” davranışlarında farklılaştığı sonucuna varılmıştır (Demir, 2013).

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşlerinin çalışılan okul türüne göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda sınıf içinde disiplini bozan davranışlara yönelik öğretmen görüşleri alt boyutlarından; ‘öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak’, ‘kavga etmek’, ‘ders esnasında bir şeyler yiyip içmek’, ‘kopya çekmek’, ‘derste uyumak’, ‘isim takmak’, ‘silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek’,

‘silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek’, ‘diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek’ ve ‘okula ait eşyalara zarar vermek’ davranışları ile ilgili görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Okul türüne göre sınıfta disiplini bozan davranışlar incelendiğinde öğretmene karşı kaba ve saygısız davranan, kavga eden, ders esnasında bir şeyler yiyip içen, isim takan ve diğer öğrencilerin eşyalarına zarar veren çoğunluğun ortaokul kademesi öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir. Kopya çeken, derste uyuyan, silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz eden, silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz eden ve okula ait eşyalara zarar veren çoğunluğun ise lise kademesindeki öğrencilerde görüldüğü söylenebilir.

Saygısızlık ve öğretmene karşı kaba davranışların, derste bir şeyler yeme, isim takma ve diğer öğrencilerin eşyalarına zarar verme durumlarının çoğunlukla ortaokul kademesinde görülmesi beklenen bir durum olabilir. Başar (2001)’a göre, bu yaşlarda öğrenci, nasıl davranacağını bilmediği için istenmeyen davranışlar sergileyebilir. Öğrenci davranışı bilir, fakat ne zaman yapacağını bilmediği için istenmeyen davranışlar gösterebilir. Bu durumların çoğunda öğrenci, disiplinsiz davranışı iradesi dışında tekrarlıyor olabilir. ‘Kopya çekmek’, ‘derste uyumak’, ‘silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek’, ‘silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek’ ve ‘okula ait eşyalara zarar vermek’ gibi olumsuz davranışların çoğunlukla lise kademesinde görülmüştür. Buradan hareketle ergenlik döneminde yaşadıkları çok yönlü değişim ve gelişim nedeniyle sıkıntılı bir dönem geçiren ergenlerin, bu dönemde sıklıkla çeşitli problem durumlarıyla karşı karşıya geldikleri ve bu gelişimsel zorlukların saldırganlığa neden olabileceği söylenebilir (Yavuzer, 2011).

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşlerinin cinsiyetlerine göre bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşleri alt boyutlarından; ‘televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi’, ‘sınıfların kalabalık olması’, ‘sınıf içindeki düzenlemeler (Örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)’, ‘öğretim araçlarının yetersizliği’, ‘ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları’, ‘ailelerin çocuklarının eğitime olan ilgisizliği’, ‘aile ile içi problemler’ ve ‘öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevler verilmesi’ davranışları ile ilgili görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğrencilerin sınıf disiplinini bozan davranışlarının nedeni olarak televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen

şiddet olaylarının etkisinin baskın olduğunu söyleyen öğretmenlerin çoğunluğu kadın öğretmenlerden oluşmaktadır. Ayrıca ‘sınıfların kalabalık olması’, ‘sınıf içindeki düzenlemeler’, ‘ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları’ ile ‘ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği’ kadın öğretmenler için; ‘öğretim araçlarının yetersizliği’, ‘aile içi problemler’ ve ‘öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevlerin verilmesi’ ise erkek öğretmenler için daha yüksek oranda sınıf disiplinini bozan davranışlar olarak saptanmıştır.

Baysal (2009), öğretmenlerin cinsiyetlerine göre disiplin sorunlarının nedenlerine ilişkin görüşlerini araştırdığı çalışmada; ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları, aile içi problemler, öğrencinin bulunduğu yaşın ve gelişim özelliklerinin etkisi, şiddet içerikli bilgisayar oyunlarının etkisi maddelerinde kadınlar lehinde anlamlı bir farklılaşma bulmuştur. Aksoy (1999) da kadın öğretmenlerin, erkek öğretmenlere göre toplumu ve aileyi disiplin problemlerinin kaynağı olarak daha fazla gördüklerini belirlemiştir.

Demir (2013)’e göre de kadın öğretmenler, sınıf içindeki düzenlemelerin, çocuğun çevresinin ve ailesinin, erkek öğretmenlere göre daha çok disiplinsiz davranışlara neden olduğunu düşünmektedirler. Cinsiyet, disiplini bozan davranışların önlenmesi konusunda belirleyici bir faktör olarak görülmektedir. Bir başka deyişle kadın öğretmenler disiplin sorunlarını daha önemli görmektedirler. Genel olarak kadınların erkeklerden daha titiz olmaları, daha sert bir değerlendirme yapmalarına sebep oluyor olabilir (Boyraz, 2007).

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşlerinin yaşlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşleri alt boyutlarından; ‘televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi’, ‘öğretim araçlarının yetersizliği’, ‘ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları’, ‘ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği’ ve ‘aile ile içi problemler’ davranışları ile ilgili görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre sınıf içi disiplini bozan davranışların nedeni olarak 31-40 yaş arası öğretmenler, televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisini ve ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliğini; 41 yaş ve üzerindeki öğretmenler ise, öğretim araçlarının

yetersizliğini, ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışlarını ve aile içi problemlerini ifade etmektedirler.

Sadık ve Aslan (2015)'in çalışmalarında, öğretmenlerin yaşadıkları disiplin problemlerinin genellikle aile ve çocuktan kaynaklandığını düşündükleri sonucu bulunmuştur. Ailelerin okula ve çocuğuna karşı ilgisiz olduğunu belirten öğretmenler; çocukların da derslere karşı isteksiz ve ilgisiz olduklarını ifade etmişlerdir. Aile ile ilgili özellikler (gelir düzeyi, eğitim seviyesi, büyüklüğü, aile içi ilişkiler ve iletişimin niteliği, vb.) çocuğun okuldaki davranışını olumlu ya da olumsuz şekilde etkilemekte ve genellikle öğretmenler disiplin sorunlarının kaynağını ailede ve çocukta aramaktadırlar. Çocuklar zamanlarının büyük çoğunluğunu ailesiyle birlikte geçirmesi sebebiyle, çocuğun değer, tutum ve davranışlarının oluşumunda aile birinci derecede öneme sahiptir.

Öğretmenlerde yaş artış gösterdikçe sınıf içi disiplini bozan davranışların aile kaynaklı olduğu görüşünde iken genç ve orta yaşta (30 yaş altı ve 31-40 yaş arası) olan öğretmenlerde sorunların daha çok sınıf içi düzenlemeleri ve televizyon gibi dış etkenlerden kaynaklandığı görüşündedirler. 41-50 ve 51 yaş üstü yaş aralığında olan öğretmenler, öğrencilerin sınıf içindeki disiplini bozan davranışlarından büyük oranda aileyi sorumlu görmektedirler. Sınıf içinde düzeni bozan, disiplini bozan davranışın anlaşılması ve tanımlanması doğru bir yöntemle çözülmesinin ön şartıdır. Davranışı anlamak, sorunun nedenlerini tanımanın yanı sıra gelecekte tekrarlanmasını önlemek amacıyla nedenleri ortadan kaldırmak ve ortaya çıkabilecek disiplini bozan davranışların tahmin edilmesi yönünden önemlidir. Disiplini bozan davranışların temel nedenleri olarak aileyi ve toplumu göstermek, disiplini bozan davranışlarla mücadele sorumluluğunun çoğunlukla ailede ve toplumun üzerinde görülmesine sebep olabilir (Sadık, 2002). Bunun nedeni ise aile ve öğrenci arasındaki kaçınılmaz etki ve sorumluluk ilişkisi olarak düşünülebilir.

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşlerinin eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşleri mezun olduğu fakültelerine göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda; 'arkadaşları tarafından yanlış

yönlendirilmesi' davranışları ile ilgili görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Diğer fakülte mezunu öğretmenler, eğitim fakültesi mezunlarından daha yüksek oranda öğrencilerin arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesinin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açtığını vurgulamaktadır. Bunun nedeni eğitim fakültesinden mezun öğretmenlerin sınıf disiplinini sağlama konusunda daha yetkin olması sonucuna varılabilir. Çünkü eğitim fakültesinden mezun olan ve eğitim enstitüsü veya öğretmen okulundan mezun olan öğretmenler, eğitim yaşamları süresince tamamen öğretmen olma yönünde ve öğretmenlik formasyonu üzerine kurulu bir eğitim programından geçerek öğretmen olurken, diğer programlardan mezun olan öğretmenler ise uzmanlaşma amacı esas alınan bir eğitim görerek öğretmen olmaktadır (Çapri, Balcı ve Çelikkaleli, 2010). Dolayısıyla eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlerin, gelişim ve öğrenme psikolojisi derslerini aldıkları için öğrencilerin arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilip yönlendirilmediğini daha iyi fark edebildiği sonucuna varılabilir.

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik görüşlerinde okutulan öğrenci sayılarına göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda; 'sınıfların kalabalık olması', 'sınıf içindeki düzenlemeler (örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)' ve 'öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmayan öğretim uygulamaları' davranışları ile ilgili görüşlerindeki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre 35-44 arası öğrenci mevcudu olan sınıflarda, 'sınıfların kalabalık olması' sınıf disiplinini bozan davranışların nedenleri arasında daha yüksek oranda görülmektedir. Sınıftaki öğrenci sayısı 45 ve üzerinde olan sınıflarda, 'sınıf içindeki düzenlemeler' ve 'öğrencilerin gelişim düzeyine uygun olmayan öğretim uygulamaları' daha yüksek oranda sınıf disiplinini bozan davranış nedenleri olarak bulunmuştur. Benzer bulguları, Demir (2013) ve Bal (2005) da yaptığı araştırmalarında saptamıştır.

Yukarıdaki bulgulara göre, sınıftaki öğrenci sayısı arttıkça öğretmenler sınıf mevcudunu sınıf içi disiplinsiz davranışların nedeni olarak daha fazla görmektedirler. Bu durum, öğretmenlerin sınıftaki öğrenci sayısı arttıkça sınıfı etkili bir şekilde yönetmede zorlanmalarından ve sınıf içi etkinlikleri beklenen düzeyde gerçekleştirilememelerinden kaynaklanabilir.

Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşlerinde çalıştıkları okul türüne göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda; ‘ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları’, ‘ailelerin çocuklarının eğitime olan ilgisizliği’, ‘öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi (örnek: ergenlik dönemi)’, ‘arkadaş grubuna olan bağlılığı’, ‘arkadaşlarını iyi tanıyamaması’ ve ‘arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi’ davranışları ile ilgili görüşlerdeki farklılık lisede çalışan öğretmenlerin lehine istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Araştırma sonucuna göre, ‘ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları’, ‘ailelerin çocuklarının eğitime olan ilgisizliği’, ‘öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi’, ‘arkadaş grubuna olan bağlılık’, ‘arkadaşlarını iyi tanıyamama’ ve ‘arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi’ lise düzeyinde sınıf disiplini bozan davranışlar arasında en baskın olarak görülen öğretmen görüşlerini oluşturmaktadır. Özellikle bu dönemde öğrencilerin ilgi çekme ve fark edilme adına olumsuz davranış kalıpları geliştirdiği de görülebilmektedir (Demir, 2013). Bu doğrultuda çocuklarının eğitimine yeterince ilgi göstermeyen ailelerin de lise kademesinde bulunan öğrencilerin sınıf içi disiplini bozan davranışlarda bulunmasına neden olduğu görülebilmektedir.

5.2. Sonuçlar

1. Öğretmen görüşlerine göre öğretmenlerin sınıf içinde en sık karşılaştıkları ilk üç disiplinsiz davranış: ‘*İzin istemeden konuşmak*’, ‘*verilen ödevleri yapmamak*’ ve ‘*derslere geç kalmak*’ olarak bulunmuştur.
2. Öğretmen görüşlerine göre öğretmenlerin sınıf içinde en az karşılaştıkları disiplinsiz davranış: ‘*Silah, bıçak vb. araçlarla öğretmeni taciz etmek*’ olarak bulunmuştur.
3. Öğretmen görüşlerine göre öğretmenlerin sınıf içinde karşılaştıkları disiplinsiz davranışların ilk üç sebebi: ‘*ailelerin çocuklarının eğitime olan ilgisizliği*’, ‘*aile içi problemler*’ ve ‘*televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi*’ olarak bulunmuştur.

4. Öğretmen görüşlerine göre öğretmenlerin sınıf içinde karşılaştıkları disiplinsiz davranışların sebebi olarak görülmeyen davranış: *'öğretmenin tutarlı olmaması'* olarak bulunmuştur.
5. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine göre, *'derslere geç kalmak'*, *'sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)'*, *'derste uyumak'* ile *'okula ait eşyalara zarar vermek'* davranışlarında kadın öğretmenlerin; *'kavga etmek'* ve *'küfür etmek'* davranışlarında ise erkek öğretmenlerin sınıflarında bu davranışlarla daha sık karşılaştıkları bulunmuştur.
6. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin yaşlarına göre; *'öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak'*, *'ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak (örneğin gizli not dolaştırmak, gülmek, ıslık çalmak, şaklabanlık yapmak vb.)'*, *'verilen ödevleri yapmamak'*, *'izin almadan sınıf içinde dolaşmak'*, *'derste uyumak'*, *'diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek'* davranışları 30 yaş ve altı öğretmenlerde; *'öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek'*, *'derslere geç kalmak'*, *'kavga etmek'*, *'sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)'*, *'izin istemeden konuşmak'*, *'aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak'*, *'kopya çekmek'*, *'yalan söylemek'*, *'küfür etmek'*, *'hırsızlık yapmak'*, *'ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)'*, *'isim takmak'*, *'okula ait eşyalara zarar vermek'* davranışlarının 31-40 yaş arası öğretmenlerde daha çok görüldüğü belirlenmiştir.
7. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin eğitim düzeylerine göre, lisans mezunu öğretmenlerde; *'derslere geç kalmak'*, lisans üstü mezunu öğretmenlerde ise; *'kavga etmek'* ile *'derste uyumak'* davranışlarında farklılaştığı bulunmuştur.
8. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin mezun olduğu fakültelerine göre, eğitim fakültesi dışındaki fakültelerden mezun olan öğretmenlerde; *'izin almadan sınıf içinde dolaşmak'*, eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerde; *'ders esnasında ders dışı şeylerle ilgilenmek (örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)'* davranışlarının daha çok görüldüğü bulunmuştur.
9. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin sınıflarındaki öğrenci sayılarına göre, *'sözlü saldırıda bulunmak(münakaşa*

etmek)' davranışı 35-44 arası öğrencisi olan sınıflarda; 'öğretmene kaba ve saygısız davranmak', 'derslere geç kalmak', 'kavga etmek', 'kopya çekmek', 'yalan söylemek', 'küfür etmek', 'hırsızlık yapmak', 'ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)' ve 'öğretmene ait eşyalara zarar vermek' davranışlarının ise 45 ve üzeri öğrencisi olan sınıflarda sınıflarda görüldüğü bulunmuştur.

10. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışlara ilişkin görüşlerinin çalıştıkları okul türlerine göre, 'öğretmene karşı kaba ve saygısız davranmak', 'kavga etmek', 'ders esnasında bir şeyler yiyip içmek', 'isim takmak', 'diğer öğrencilerin eşyalarına zarar vermek' davranışlarının ortaokullarda; 'kopya çekmek', 'derste uyumak', 'silah, bıçak vb. araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek', 'silah, bıçak vb. araçlarla öğretmeni taciz etmek' ile 'okula ait eşyalara zarar vermek' davranışlarının liselerde daha çok görüldüğü tespit edilmiştir.
11. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışların nedenlerine ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine göre kadın öğretmenlerin; 'televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi', 'sınıfların kalabalık olması', 'sınıf içindeki düzenlemeler (örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)', ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları', 'ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği', erkek öğretmenlerin ise; 'öğretim araçlarının yetersizliği', 'aile içi problemler' ile 'öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevler verilmesi' davranışlarında farklılaştığı bulunmuştur.
12. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışların nedenlerine ilişkin görüşlerinin yaşlarına göre, 31-40 yaş arasındaki öğretmenlerin, 'televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi' ve 'ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği'; 41 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin, 'öğretim araçlarının yetersizliği', 'ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları' ve 'aile içi problemler' davranışlarında farklılaştığı bulunmuştur.
13. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışların nedenlerine ilişkin görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır.
14. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışların nedenlerine ilişkin görüşlerinin mezun olduğu fakültelerine göre, eğitim fakültesi dışındaki

fakültelerden mezun olan öğretmenler sınıf içinde *'arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi'* davranışıyla daha çok karşılaştığı tespit edilmiştir.

15. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışların nedenlerine ilişkin görüşlerinin sınıflarındaki öğrenci sayılarına göre, mevcudu 35-44 arası olan sınıflarda görev yapan öğretmenler; *'sınıfların kalabalık olması'*; mevcudu 45 ve üzeri olan sınıflarda görev yapan öğretmenler; *'sınıf içindeki düzenlemeler (örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)'* ile *'öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmayan öğretim uygulamaları'* davranışlarıyla daha çok karşılaştıkları tespit edilmiştir.
16. Öğretmenlerin sınıfta disiplini bozan davranışların nedenlerine ilişkin görüşlerinin okul türlerine göre, lisede görev yapan öğretmenlerin; *'ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları'*, *'ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği'*, *'öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi (örnek: ergenlik dönemi), arkadaş grubuna olan bağlılığı'*, *'arkadaşlarını iyi tanıyamaması'* ile *'arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi'* davranışlarıyla daha çok karşılaştıkları tespit edilmiştir.

5.3. Öneriler

1. Dersliklerin çoğaltılarak sınıf mevcutlarının azaltılması, her sınıf için gerekli araç-gereç ve materyalin sağlanması sınıf içi disiplinsiz davranışları azaltmaya yönelik bir önlem olabilir.
2. Öğretmenler, öğrencilerin aileleriyle sürekli fikir alış verişi yaparak onları iyi tanımalı, iyi ilişkiler kurmalı, sınıf içinde disiplini bozan davranışların çözümünde onlarla işbirliği yapmalıdır. Aileler, çocuk eğitimi ile ilgili düzenlenen seminerlerle bilgilendirilmelidir. Okul rehberlik servisiyle görüşülerek aile içi problemleri olan öğrenciler tespit edilmeli ve işbirliği ile sorunların çözümü sağlanmalıdır.
3. Her kademedен, her yaştan ve her branştan öğretmenlerin deneyimli öğretmenlerle işbirliği yapabileceği ortamlar oluşturulmalıdır.
4. Okullarda yapılan idari ve zümre toplantılarında öğretmenler, disiplini bozan davranışların engellenmesi konusunda görüş alış verişi yapmalıdır.

5. Öğrencilerin, sınıf öğretmeni ile geçirdiği belirli bir zaman sonrasında branş öğretmenleri ile eğitimine devam ederken, adaptasyon sorunu yaşayıp yaşamadıkları konusunda izleme çalışmaları yapılmalıdır.
6. Özellikle liselerde, öğretmenlere yönelik psikoloji temelli eğitiminin verilmesi öğrencilerin topluma kazandırılmasını sağlayacak ve eğitimin verimliliğini arttıracaktır. Bunun yanında stres yönetimi ve sınav kaygısının önlenmesi için gerekli eğitimlerin verilerek telkinlerde bulunulması, meslek seçimi için öğrencilerin yönlendirilerek toplumsal yaşama kazandırılmaya çalışılması rehberlik merkezli ve öğrenci odaklı ilerleyecek bir süreç olarak ele alınmalıdır.
7. Disiplini bozan davranışları arttıran televizyon programlarına düzenlemeler getirilmeli, öğrenci ve veliler bu konuda bilinçlendirilmelidir.
8. Öğrencilerin davranışlarında olumlu gelişim sağlayabilmek için, ailenin öğrenciye karşı tutumunun yanında, öğretmenlere ve öğrenme-öğretme sürecine yönelik sürekli eğitimlerin verilmesi gereklidir.
9. Öğrencilerin, olumlu sosyalleşmeleri için çeşitli spor faaliyetlerinin ve kültürel aktivitelerin içinde yer almasının ve kendini tanıması için gerekli rehberlik hizmetlerinin sağlanması, doğru arkadaşlar edinme ve diğer bireyleri iyi tanıma adına yol gösterici olabilir.
10. Milli Eğitim Müdürlükleri ve okul yönetimleri tarafından, alana yönelik uzmanların katılımıyla disiplini bozan davranışların önlenmesi konusunda öğretmenlere, velilere ve öğrencilere seminerler düzenlenebilir.
11. Araştırma sonuçları genel olarak sınıf içi disiplini bozan davranışların oldukça fazla olduğunu ve bazı davranışlarda yoğunlaştığını göstermektedir. Bu durumda öğretmenlerden sürekli görüş alınarak yoğun olarak karşılaştıkları disiplini bozan davranışları önleyici eğitim programları düzenlenmelidir.
12. Bu araştırma Şanlıurfa İli merkezinde yapılan nicel bir çalışmadır. Bunun yanında sınıf içi disiplini bozan öğrenci davranışlarına yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin derinlemesine inceleme yapmak için nitel çalışmalar yapılabilir.
13. Bu araştırma Şanlıurfa İli merkezinde yapılmış olup konuyla ilgili Türkiye genelinde yapılacak araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılabilir. Ayrıca bu çalışmada öğrencilerin sınıfta disiplini bozan davranışları ve öğrencilerin bu davranışlarının nedenlerine ilişkin öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Aynı

konuda öğrenci ve veli görüşleri karşılaştırılarak araştırmalar yapılabilir. Bunun yanında aday öğretmenler ile deneyimli öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplini bozan davranışlar ve bu davranışların nedenleri üzerindeki görüşleri karşılaştırılabilir.

14. Araştırma bulgularına göre öğretmen eğitiminde hem geleneksel hem de güncel sorunların var olduğu tespit edilmiştir. Fakat bunlar eğitime gereken önem verildikten sonra çözülemeyecek sorunlar değildir. Yapılması gereken asıl görev misyonumuzu ve vizyonumuzu ülke olarak öğretmen eğitimi için düzenlemek ve buna dayalı milli politikalar oluşturmaktır. Günümüzde öğretmen yetiştirmede ülkemizin temel misyonu çağdaş, demokrat, üretken, iletişim becerisi yüksek, çözüm odaklı, iyi bir lider ve rehber, uyumlu, kendini her daim yenileyebilen, eğitim teknolojilerini uygun şekilde kullanabilen, kültürlü, öğrenmeye açık ve çeşitliliği bir zenginlik olarak algılayan, mesleğine gönül vermiş, özgüveni yüksek ve merhametli, Atatürk İlke ve İnkılâpları ile milli ve manevi değerlere sahip çıkan, önceliği ülke çıkarları olan öğretmenler yetiştirmek olmalıdır. Ülkemizin eğitim fakülteleri bu özelliklere sahip öğretmenler yetiştiren özellikte ve nitelikte olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akgün, E., Yarar, M. ve Dinçer, Ç. (2011). Okul öncesi öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerde kullandıkları sınıf yönetimi stratejilerinin incelenmesi, *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(3), 1-9. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/pegegog/issue/22593/241329>
- Aksoy, N. (1999). *Classroom management and student discipline in elementary schools of Ankara (İlköğretim okullarında öğrenci disiplinine ilişkin öğretmen görüşleri Ankara ili örneği)*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Cincinnati Üniversitesi: Ohio, USA.
- Aksoy, N. (2000). Sınıf içi disiplin sorunlarını azaltmada izlenebilecek temel yaklaşımlar, *Eğitim Araştırmaları*, 2, 5-9. Erişim adresi: <http://www.ejer.com.tr/0DOWNLOAD/pdfler/eng/1001496011.pdf>
- Aksoy, N. (2001). Sınıf yönetimi ve disiplin modellerinin dayandığı temel yaklaşımlar, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 7(1), 9-20. Erişim adresi: <http://www.kuey.net/index.php/kuey/article/view/524>
- Aktaş, Y. (1994). Çalışan anne ve çocuğu. *Yaşadıkça Eğitim*, 36, 7-11. Erişim adresi: <http://www.nuveforum.net>
- Alaylıoğlu, R. ve Oğuzkan, A. F. (1976). *Ansiklopedik eğitim sözlüğü*. Ankara: İnkılap ve Aka Yayınları.
- Altinel, Z. (2006). *Student misbehaviour in efl classes: teachers' and students' perspectives*, (Unpublished Master Thesis). Cukurova University, Institute of Social: Adana, Turkey.
- Altinkurt, Y. (2008). Öğrenci devamsızlıklarının nedenleri ve devamsızlığın akademik başarıya olan etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 129-142. Erişim adresi: <https://scholar.google.com.tr/scholar?cluster>

- Altun, S. A. (2009). İlköğretim öğrencilerinin akademik başarısızlıklarına ilişkin veli, öğretmen ve öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 8(2), 567-586. Erişim adresi: <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Aslan, S. (2017). Sınıf öğretmenlerinin eğitim inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(4), 1453-1468.
- Atıcı, M. (2001). Yüksek ve düşük yetkinlik düzeyine sahip öğretmenlerin sınıf yönetimi stratejileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 7(4), 483-499. Erişim adresi: <http://www.kuey.net/index.php/kuey/article/view/547>
- Aydın, A. (1998). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aydın, B. (2002). *Genç Yetişkinlik. Gelişim Psikolojisi*. İstanbul: SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık.
- Bal, T. (2005). *İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin disiplin anlayışları ve kullandıkları disiplin yöntemleri*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Konya.
- Balay, R. ve Sağlam, M. (2008). Sınıf içi olumsuz davranışlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 1-24. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/yyuefd/article/viewFile/5000055592/500005289>
6
- Balcı, F. A. ve Yelken, T. Y. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin “değer” kavramına yükledikleri anlamlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 81-90. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr>
- Barton, P. E., Coley, R. J., & Wenglinisky, H. (1998). *Order in the classroom: violence, discipline, and student achievement*, Educational Testing Service.
- Başal, H. (2007). *Nasıl Bir Çocuk Yetiştirebilirim*, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Başar, H. (1999). *Sınıf Yönetimi*, İstanbul: MEB Yayınları.
- Başaran, İ. E. (1992). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Baysal, N. (2009). *İlköğretim II. kademedeki görevli öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplin sorunlarına, bunların nedenlerine ve çözüm yollarına ilişkin görüşleri*

- (*Diyarbakır ili örneği*), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Diyarbakır.
- Bear, G. G., Cavalier, A. R., & Manning, M. A. (2005). *Developing self-discipline and preventing and correcting misbehavior*. Allyn & Bacon.
- Berndt, T. J. (1999). Friends' influence on students' adjustment to school. *Educational Psychologist*, 34(1), 15-28. Computer addiction: https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1207/s15326985ep3401_2?journalCode=hedp20
- Bilir, A., Kuru, S. ve Tezcan, F. (2007). Muğla ili ortaöğretim okullarında disiplin uygulamalarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19.
- Boz, H. (2003). *Sınıf yönetme sanatı*. İstanbul: Zambak Yayınları.
- Bulucu, Ö. (2003). *İlköğretim I. kademe öğretmenlerinin sınıf davranış yönetiminde yetkinlik algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Adana.
- Büyükbaykal, G. (2007). Televizyonun çocuklar üzerindeki etkileri. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 28, 31-44. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/iuifd/article/view/1019010386>
- Büyükkaragöz, S., Çivi, S., Çivi, C. (1996). *Genel öğretim metodları*. İstanbul: Öz Eğitim Basım Yayın Dağıtım Limited Şirketi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Akademi Yayınları.
- Celep, C. (2002). *Sınıf yönetimi ve disiplini*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Cemaloğlu, N, ve Kayabaşı, Y. (2007). Öğretmenlerin tükenmişlik düzeyi ile sınıf yönetiminde kullandıkları disiplin modelleri arasındaki ilişki. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(2), 123-155. Erişim adresi: <http://www.gefad.gazi.edu.tr/issue/6750/90761>
- Cothran, D. J., Kulinna, P. H., & Garrahy, D. A. (2009). Attributions for and consequences of student misbehavior. *Physical Education And Sport*

Pedagogy, 14(2), 155-167. Computer addiction:
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17408980701712148>

- Çakmak, M., Kayabaşı, Y. ve Ercan, L. (2008). Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi stratejilerine yönelik görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(35), 53-64. Erişim adresi: <https://dergipark.ulakbim.gov.tr>
- Çalık, C. (2007). Okul çevre ilişkisinin okul geliştirmedeki rolü: kavramsal bir çözümleme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(3), 123-139. Erişim adresi: <https://www.gazi.edu.tr>
- Çapri, B. Balcı, A. ve Çelikkaleli, Ö. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin sınıf içi istenmeyen davranışlara ilişkin görüşlerinin karşılaştırılması, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 89-102. Erişim adresi: <https://dergipark.ulakbim.gov.tr>
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: okul aile dayanışması. *İlköğretim Online*, 2(2), 28-34. Erişim adresi: <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Çetin, Y. (2002). İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin sınıfta karşılaştıkları disiplin problemleri ile ilgili görüşleri, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Adana.
- Çetin, B. (2013). Sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarıyla ilgili sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 255-269. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/aeukefd/article/view/5000086801>
- Çınar, O., Temel, A., Beden, N. ve Göçgen, N. (2004). Kalabalık sınıfların öğretmen ve öğrenciye etkisi. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. İnönü Üniversitesi. Malatya. <http://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/455.pdf>
- Dağdelen, O. (1999). İlköğretim öğrencilerinin sınıf içi olumsuz davranışlarının öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre karşılaştırılması, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Dam, H. (2008). Öğrencinin okul başarısında aile faktörü. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7(14), 75-99. Erişim adresi:

<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/hititilahiyyat/article/viewFile/5000093264/5000086720>

- Demir, F. (2013). *Ortaokullarda öğrencilerin disiplinsiz davranışları ve bu davranışların sebepleri (Batman ili merkez ilçesi örneği)*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Malatya.
- Dilekmen, M., Ada, Ş. ve Alver, B. (2011). İlköğretim II. kademe öğrencilerinin saldırganlık özellikleri. *University Of Gaziantep Journal Of Social Sciences*, 10(2), 927-944. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/jss/issue/24242/256998>
- Durmuş, E. ve Gürkan, U. (2005). Lise öğrencilerinin şiddet ve saldırganlık eğilimleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(3), 253-269. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/tebd/issue/26123/275183>
- Ekici, G. (2008). Sınıf yönetimi dersinin öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik algı düzeyine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(35), 98-110. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr>
- Eleser, G. (2007). *İlköğretim birinci kademedeki görev yapan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları disiplin problemleri ve bunlarla baş etme yolları*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İstanbul.
- Ercan, L. (2010). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Erçiktı, U. G. (2009). *İlköğretim okulları 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları disiplin sorunları*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.
- Erden, M.; Akman, Y. (1996). *Eğitim psikolojisi: gelişim-öğrenme-öğretme*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Evertson, C. M. (1994). *Classroom management for elementary teachers*. USA: Allyn & Bacon.
- Giancola, S. P. And Banicky, L. (1998). Discipline. *Education Policy Brief*, 3, 1-5. Computer addition: <http://udspace.udel.edu/bitstream/handle/19716/2450/di..?sequence=1>

- Gordon, D. G. (2001). Classroom management problems and solutions. *Music Educators Journal*, 88(2), 1-7. Computer addition: <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.2307/3399737?journalCode=mej>
- Gözütok, F. D. (1991). Ortaöğretim öğretmenlerinin öğretmenlik formasyonu açısından eğitim ihtiyaçlarının saptanması. *İstanbul Eğitimde Nitelik Geliştirme Eğitimde Arayışlar 1. Sempozyumu Bildiri Metinleri*, 214- 217. Erişim adresi: https://scholar.google.com.tr/scholar?cluster=8113512248801882218&hl=tr&as_sdt=2005&scioldt=0,5
- Hinduja, S. & Patchin, J. W. (2013). Social influences on cyberbullying behaviors among middle and high school students. *Journal Of Youth and Adolescence*, 42(5), 711-722. Computer addition: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10964-012-9902-4>
- Hyman, I. A. & Perone, D. C. (1998). The other side of school violence: educator policies and practices that may contribute to student misbehavior. *Journal of School Psychology*, 36(1), 7-27. Computer addition: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022440597870070>
- Jones, V. F. & Jones, L. S. (1981). *Responsible classroom discipline: creating positive learning environments and solving problems*. USA: Allyn & Bacon.
- Karaçalı, A. (2006). Sınıf yönetimini etkileyen fiziksel değişkenlerin değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 145-155. Erişim adresi: : <http://dergipark.ulakbim.gov.tr>
- Karadağ, E. ve Öney, A. (2006). İlköğretim birinci kademe öğrencilerinin sınıf-içi olumsuz davranışlarının değerlendirilmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 119-134. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/iuayefd/article/view/1023015365>
- Karakaş, B. N. (2005). *İlköğretim birinci kademe öğrencilerinde gözlenen istenmeyen davranışlar ve öğretmenlerin bunlarla basa çıkma yöntemleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Manisa.

- Kartal, S. (2013). Öğretmen adaylarının görüşlerine göre eğitim sistemimizde değiştirilmesi gereken noktalar. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14, 248-262. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr>
- Kauffman, J. M., Mostert, M. P., Trent, S. C., & Hallahan, D. P. (1998). *Managing classroom behavior*. USA: Allan & Bacon.
- Kılbaş, Ş. K. (2003). *Sınıf yönetimi*. Adana: Nobel Kitabevi.
- Kim, Y. Leventhal, B. L. Koh, Y. J. Hubbard, A., & Boyce, W. T. (2006). School bullying and youth violence: causes or consequences of psychopathologic behavior? *Archives Of General Psychiatry*, 63(9), 1035-1041. Computer addition: <https://jamanetwork.com/journals/jamapsychiatry/fullarticle/668207>
- King, N. J. Gullone, E. & Dadds, M. R. (1990). Student perceptions of permissiveness and teacher-instigated disciplinary strategies. *British Journal Of Educational Psychology*, 60(3), 322-329. Computer addition: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.2044-8279.1990.tb00948.x>
- Koç, M., Dutar, M. ve Ayhan, E. (1977). *Konya liselerinde disiplin nedenleri ve çözüm öneriler*. Konya: Konya Rehberlik ve Araştırma Merkezi Yayınları.
- Korkmaz, İ. (2007). Öğretim ilke ve yöntemleri. (Ed. Ahmet Doğanay) *Eğitim programı: tasarımı ve geliştirilmesi*, (s.1-36), Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kuş, Z. ve Karatekin, K. (2009). Öğrencilerin okul ortamında kurallara uygun davranma yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 183-196. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/aeukefd/article/viewFile/5000086430/500008038>
- 4
- Küçükahmet, L. (2001). *Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Lemlech, J. K. (1999). *Classroom management: methods and techniques for elementary and secondary teachers*. Newyork: Longman.
- Lewis, T. J., Scott, T. M., & Sugai, G. (1994). The problem behavior questionnaire: a teacher-based instrument to develop functional hypotheses of problem behavior in general education classrooms. *Assessment For Effective Intervention*, 19(2-3), 103-115. Computer addition: <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/073724779401900207>

- Lewis, R. (2001). *Classroom discipline and student responsibility: the student's view*. Australia: Teaching and Teacher Education, 17(3), 307-319.
- Lewis, R., Romi, S. Qui, X., & Katz, Y. J. (2005). Teachers' classroom discipline and student misbehavior in Australia, China and Israel. *Teaching and Teacher Education*, 21(6), 729-741.
- Martin, N. D. & Yin, Z. (1997). Attitudes and beliefs regarding classroom management style: Differences between male and female teachers. *Paper presented at the annual meeting of the Southwest Educational Research Association*. USA: Austin. Computer addition: <http://eric.ed.gov/PDFS/ED404738.pdf>
- Mcmanus, M. (1994). *Managing classes, teaching and learning in the secondary school*. London: Routledge.
- Okutan, (2011). Disiplin problemlerinin sürekliliği. (Ed. E. Karip) *Sınıf yönetimi* (ss. 1-10), Ankara: Pegem Akademi.
- Onur, B. (1979). Disiplin kavramı. *Eğitim ve Bilim*, 3(17), 7-12.
- Orr, B., Thompson, C., & Thompson, D. E. (1999). Pre-service teachers perceived success of classroom management strategies. *Journal of Family and Consumer Sciences Education*, 17(1), 38-49. Computer addition: <http://www.natefacs.org/JFCSE/v17no1/v17no1Orr.pdf>
- Ök, M., Göde, O. ve Alkan, V. (2000) İlköğretimde öğretmen-öğrenci etkileşimine sınıf yönetimi kurallarının etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 145, 20-24. Erişim adresi: <https://yayim.meb.gov.tr/dergiler/145/ok-gode-alkan.htm>
- Özbay, Y. ve Eren, A. (1997). Televizyon ve çocuklardaki şiddet eğilimleri, *Milli Eğitim Dergisi*, 135, 27-31.
- Özbebit, G. (2007). *İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları, kullandıkları sınıf yönetim teknikleri ve kullanım sıklıkları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Kayseri.
- Özgün-Koca, S. A. ve Şen, A. İ. (2006). Orta öğretim öğrencilerinin matematik ve fen derslerine yönelik olumsuz tutumlarının nedenleri. *Eurasian Journal of Educational Research*, 23, 137-147.

- Özsoy, O. (2003). *Etkin öğretmen, etkin öğrenci etkin eğitim*. İstanbul: Hayat Yayınları.
- Öztürk, B. (2002). Sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesi ve giderilmesi. Ed. E. Karip, *Sınıf Yönetimi* (137-183), Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özyürek, M. (2008). Nitelikli öğretmen yetiştirmede sorunlar ve çözümler: özel eğitim örneği, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 189-226. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/tebd/issue/26112/275107>
- Pişkin, M. (2002). Okul zorbalığı: tanımı, türleri, ilişkili olduğu faktörler ve alınabilecek önlemler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2(2), 531-562.
- Riley, P. L. & Mcdaniel, J. (2000). School violence prevention, intervention, and crisis response. *Professional School Counseling*, 4(2), 120-125.
- Sadık, F. (2002). İlköğretim I aşama sınıf öğretmenlerinin sınıfta gözlemledikleri problem davranışlar. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(10), 1-23. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/cusosbil/article/view/5000000937>
- Sadık, F. (2006). *Öğrencilerin istenmeyen davranışları ve bu davranışlarla baş edilme stratejilerinin öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine göre incelenmesi ve güvengen disiplin modeli temele alınarak uygulanan eğitim programının öğretmenlerin baş etme stratejilerine etkisi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Adana.
- Sadık, F. ve Aslan, S. (2015). İlkokul sınıf öğretmenlerinin disiplin problemleri ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 10(3), 115-138. Erişim adresi: <https://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents>
- Sağlam, M., Adıgüzel, A. ve Güngör, Ö. (2008). İlköğretim sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışları ve öğretmenlerin bu davranışlarla baş etme yaklaşımları. *Proceedings of International Conference On Educational Sciences*, 3, 1626-1635.
- Sarıtaş, M. (2006). Öğretmen adaylarının değerlendirmelerine göre sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarını değiştirmek ve düzeltmek amacıyla yararlanılan stratejiler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XIX (1), 167-187.

- Sarpkaya, P. (2007). Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilere göre resmi liselerdeki öğrenci disiplin sorunlarının nedenleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 110-121.
- Sayın, N. (2001). *Sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışların nedenlerine ilişkin görüşleri ile istenmeyen davranışları önleme yöntemleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi: Eskisehir.
- Sert, N. (2007). İngilizce eğitim programında sınıf disiplini. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 49, 93–127.
- Seyfullahoğulları, A. (2010). İlköğretim okullarında büyü sınıfların büyük sınıfların yönetiminde karşılaşılan sınıf içi sorunlara öğretmen yaklaşımı üzerine bir araştırma. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 21 – 40.
- Sezgin, F. ve Duran, E. (2010). İlköğretim okulu öğretmenlerinin öğrencilerin istenmeyen davranışlarına yönelik önleme ve müdahale yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 147-168.
- Siyez, D. M. (2009). Liselerde görev yapan öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik algıları ve tepkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(25), 67-80.
- Smith, C. J., & Laslett, R. (1996). *Effective classroom management: a teacher guide*. London and Newyork: Routledge.
- Stevens, G. W., Pels, T., Bengi-Arslan, L., Verhulst, F. C., Vollebergh, W. A., & Crijnen, A. A. (2003). Parent, teacher and self-reported problem behavior in the netherlands. *Social Psychiatry And Psychiatric Epidemiology*, 38(10), 576-585.
- Sun, R. C. & Shek, D. T. (2012). Student classroom misbehavior: an exploratory study based on teachers' perceptions. *The Scientific World Journal*, 2012, 1-8. doi: 10.1100/2012/208907
- Terzi, A. R. (2002). Sınıf yönetimi açısından etkili öğretmen davranışları, *Milli Eğitim Dergisi*, Yaz Güz 2002, 155-156.

- Terzi, Ç. (2001). *Öğretmenlerin sınıf yönetimi anlayışlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Eskişehir.
- Tolunay, A. K. (2008). *Sınıf öğretmenlerinin sınıfta karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlara karşı kullandıkları baş etme yöntemleri*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Bursa.
- Tsouloupas, C. N., Carson, R. L., Matthews, R., Grawitch, M. J., & Barber, L. K. (2010). Exploring the association between teachers' perceived student misbehaviour and emotional exhaustion: the importance of teacher efficacy beliefs and emotion regulation. *Educational Psychology*, 30(2), 173-189.
- Tulley, M. & Chiu, L. H. (1998). Children's perceptions of the effectiveness of classroom discipline techniques. *Journal Of Instructional Psychology*, 25, 189-197.
- Tümekaya, S.9 (2005). Öğretmenlerin sınıf içi disiplin anlayışları ve tükenmişlikle ilişkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 11(4), 549-568. Erişim adresi: <http://kuvey.net/index.php/kuvey/article/view/400>
- Türnüklü, A, (1999). İlköğretimde sınıf içi istenmeyen davranışlar ve nedenleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 64, 30-34.
- Türnüklü, A. (2000). Türk ve ingiliz ilköğretim öğretmenlerinin sınıf içi davranış yönetim stratejilerinin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 6(3), 449-466.
- Variş, F. (1981). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Vatansever, S. (2008). *İlköğretim ikinci kademedeki disiplin sorunlarının farklı branş derslerinde görülme sıklığı ve baş etme yolları ile ilgili öğretmen ve öğrenci görüşleri*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.
- Wragg, E. C. & Dooley, P. A. (1996). *Class management during teaching practice, classroom teaching skills*. London: Routledge.

- Yaman, E. (2006). Eğitim sistemindeki sorunlardan bir boyut: büyük sınıflar ve sınıf yönetimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(3), 261-274. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/tebd/issue/26119/275157>
- Yavuzer, Y. (2011). Okullarda saldırganlık/şiddet: okul ve öğretmenle ilgili risk faktörleri ve önleme stratejileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 192 (4), 43-61.
- Yıldız, N. (2009). *İlköğretim ikinci kademe sınıf-şube rehber öğretmenlerinin sınıf disiplinini sağlamada kullandıkları yöntemler ve öğrenciler üzerindeki etkileri*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.
- Yılman, M. (1992). İlköğretim okullarına öğretmen yetiştirme sorunu. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8), 263-267. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/hunefd/article/viewFile/5000049247/500004656>

EKLER

Ek: 1.1

Değerli Öğretmen Arkadaşlarım;

'Sınıf İçinde İstenmeyen Davranışlara Yönelik Öğretmen Görüşleri (Şanlıurfa İli Örneği)' konulu anket çalışması toplam üç bölümden oluşmaktadır. Ankette doğru veya yanlış cevaplar söz konusu değildir. Vereceğiniz cevaplar, sadece bilimsel amaçlı kullanılacağından, isim alınmayacak, bilgilerinizin gizliliği korunacaktır.

Şimdiden çalışmaya yapacağınız katkı için teşekkür ederim. Saygılarımla...

BÖLÜM I KİMLİK BİLGİLERİ

Lütfen size uygun olan parantezin içine çarpı işareti (X) koyunuz.

1. Cinsiyetiniz

Kadın Erkek

2. Yaşınız

30 yaş ve altı 31-40 yaş arası 41 yaş ve üzeri

3. Eğitim düzeyiniz:

Lisans Lisansüstü

4. Mezun olduğunuz fakülte:

Eğitim Fakültesi Diğer, Lütfen Belirtiniz.....

5. Sınıfınızdaki Öğrenci Sayısı

10 – 24 25 – 34 35 – 44 45 ve üzeri

6. Okul Türü

İlkokul Ortaokul Lise

BÖLÜM II

ÖĞRENCİLERİN SINIFTA DİSİPLİNİ BOZAN DAVRANIŞLARI

Bu bölümde öğrencilerin sınıf içinde disiplini bozan davranışları ele alınmaktadır. **Aşağıda verilen davranışlar ile kendi sınıfınızda ya da sınıflarınızda ne sıklıkla karşılaşmaktasınız?**

Lütfen disiplini bozan bir davranış için verilen sıklık düzeylerinin size en uygun gelen seçeneğin altında ki parantezin içine çarpı işareti (X) koyunuz.

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her zaman
1 Öğretmene karşı kaba ve saygısız Davranmak	()	()	()	()	()
2 Öğretmenin derse ilişkin isteklerini yerine getirmemek	()	()	()	()	()
3 Derslere geç kalmak	()	()	()	()	()
4 Kavga etmek	()	()	()	()	()
5 Sözlü saldırıda bulunmak (münakaşa etmek)	()	()	()	()	()
6 İzin istemeden konuşmak	()	()	()	()	()
7 Aşırı ve rahatsız edici biçimde konuşmak	()	()	()	()	()
8 Ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak (Örneğin gizli not dolaştırmak, gülmek, ıslık çalmak, şaklabanlık yapmak vb.)	()	()	()	()	()
9 Ders esnasında bir şeyler yiyip içmek	()	()	()	()	()
10 Kopya çekmek	()	()	()	()	()
11 Yalan söylemek	()	()	()	()	()
12 Küfür etmek	()	()	()	()	()
13 Hırsızlık yapmak	()	()	()	()	()
14 Verilen ödevleri yapmamak	()	()	()	()	()
15 İzin almadan sınıf içinde dolaşmak	()	()	()	()	()
16 Ders esnasında ders dışı şeyler ile ilgilenmek (Örneğin ders dışı kitaplar okumak, resim yapmak vb.)	()	()	()	()	()
17 Derste uyumak	()	()	()	()	()
18 İsim takmak	()	()	()	()	()
19 Silah, bıçak ve benzeri araçlarla diğer öğrencileri taciz etmek	()	()	()	()	()
20 Silah, bıçak ve benzeri araçlarla öğretmeni taciz etmek	()	()	()	()	()
21 Diğer öğrencilerin eşyalarına zarar Verme	()	()	()	()	()
22 Öğretmene ait eşyalara zarar vermek	()	()	()	()	()
23 Okula ait eşyalara zarar vermek	()	()	()	()	()

BÖLÜM III
ÖĞRENCİLERİN SINIFTA DİSİPLİNİ BOZAN DAVRANIŞLARININ
NEDENLERİ

Aşağıda sınıfta öğrencilerin disiplini bozan davranışlarının olası nedenleri verilmiştir.

Verilen her bir nedeninin disiplini bozan davranışa yol açtığına ne düzeyde katılmaktasınız ?

Lütfen her bir nedene ne düzeyde katıldığınızı gösteren seçeneğin altındaki parantezin içine çarpı işareti (X) koyunuz.

	Hiç Katılmıyorum	Çok az Katılıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Büyük Oranda Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1 Televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarında sergilenen şiddet olaylarının etkisi	()	()	()	()	()
2 Sınıfların kalabalık olması	()	()	()	()	()
3 Sınıf içindeki düzenlemeler (Örnek: öğrencilerin yerleşim düzeni, öğretim araçlarının düzeni vb.)	()	()	()	()	()
4 Sınıfta uyulması gereken kural ve yönergelerin açık ve anlaşılır olmaması	()	()	()	()	()
5 Derslerin sıkıcı olması	()	()	()	()	()
6 Öğretim araçlarının yetersizliği	()	()	()	()	()
7 Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmayan öğretim uygulamaları	()	()	()	()	()
8 Ailelerin çocuklarına karşı olumsuz tutum ve davranışları	()	()	()	()	()
9 Ailelerin çocuklarının eğitimine olan ilgisizliği	()	()	()	()	()
10 Aile içi problemler	()	()	()	()	()
11 Öğrencilerin bulunduğu yaşın gelişim özelliklerinin etkisi (Örnek: Ergenlik dönemi)	()	()	()	()	()
12 Öğrenciler arasındaki kültürel, ekonomik ve sosyal farklılıklar	()	()	()	()	()
13 Öğrencilerin ilgisini çekmeyen ödevler Verilmesi	()	()	()	()	()
14 Öğretmenin disiplini sağlama yaklaşımlarını bilmemesi	()	()	()	()	()
15 Öğretmenin öğretim yöntemlerindeki Yetersizliği	()	()	()	()	()
16 Öğretmenin tutarlı olmaması	()	()	()	()	()
17 Arkadaş grubuna olan bağlılığı	()	()	()	()	()
18 Arkadaşlarını iyi tanıyamaması	()	()	()	()	()
19 Arkadaşları tarafından yanlış yönlendirilmesi	()	()	()	()	()

Ek: 2.1**ŞANLIURFA İLİ İLKOKUL- ORTAOKUL- ORTAÖĞRETİM KURUMLARI
LİSTESİ**

1. Alparslan İlkokulu
2. Vakıflar İlkokulu
3. 11 Nisan Kurtuluş İlkokulu
4. Turan İlkokulu
5. Cengiz Topel İlkokulu
6. Ertuğrul Gazi İlkokulu
7. Fevzi Çakmak İlkokulu
8. Hatice Gelener İlkokulu
9. Atatürk İlkokulu
10. Ulubatlı Hasan İlkokulu
11. Ulubatlı Hasan Ortaokulu
12. Mithatpaşa Ortaokulu
13. Atatürk Ortaokulu
14. Bahçelievler Ortaokulu
15. Hüsni Özyeğin Ortaokulu
16. Vatan Ortaokulu
17. Mehmet Hacıbozanoğlu Ortaokulu
18. Ziyaeddin Akbulut Ortaokulu
19. Şanlıurfa Anadolu Lisesi
20. Urfa Anadolu Lisesi
21. Atatürk Lisesi
22. H. Sabiha Özlek Lisesi
23. Şanlıurfa Teknik Ve Endüstri Meslek Lisesi
24. TOBB Fen Lisesi
25. Davut Zeki Akpınar Lisesi
26. Eyyüp Göncü Lisesi

Elvan GÖKCEN

Ek: 3.1

Elvan hanım merhaba,

Doktora tezime gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederim. Sizin de izin isteminizde ifade ettiğiniz gibi bilimsel etik ve atıf ilkelerine uymanız koşuluyla tezin anketini kullanmanızda bir sakınca yoktur. Ancak, kullanmayı düşündüğünüz anketin 15 yıl önce geliştirilmiş olması nedeniyle hem eğitim sistemindeki, hem de toplumsal yapıdaki değişmelere paralel olarak öğrenci davranışlarında da önemli değişikliklerin olduğunun göz önüne alınması gerekmektedir. Benim önerim anketi yeni gelişmelere uygun olarak kullanmanızdır. Çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim.

Saygılarımla.

Prof.Dr. Naciye AKSOY

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı: 28677689-302.14.00.00-993/5033
Konu: Tez İşleri

26/03/2015

ŞANLIURFA VALİLİĞİ
(İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE)

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı 1143063079 numaralı yüksek lisans öğrencisi Elvan GÖKÇEN YILMAZ'ın "Sınıf İçinde İstenmeyen Davranışlara Yönelik Öğretmen Görüşleri (Şanlıurfa İli Örneği)" başlıklı tezi kapsamında 25/03/2015 - 01/07/2015 tarihleri arasında Şanlıurfa il merkezindeki tüm ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kurumlarında ekte yer alan anketi uygulayabilmesi için izin verilmesi hususunda gereğini arz ederim.

 C. 09.2015.13

Prof. Dr. Bayram AKÇA
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:
1 Dilekçe ve örnek çalışma

Gözetilerek İmza
Aşılıdır.

27 Mart 2015

Ozen CİFTÇİOĞLU / Y.
M.H.K.

N. Çirac

Bu belge 3099 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre elektronik imza ile imzalanmıştır. İmza Ana Kodu: 489335-379629 http://bkt.msu.edu.tr

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı 48100 Kotecki/MUĞLA
Tel: 0(252)2511251 Faks: 0(252)2111264 E-posta: ogre-isleri@msu.edu.tr http://www.oidu.mu.edu.tr/

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 24181316/44/3687007

06/04/2015

Konu: Anket Uygulanması

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörlüğünün 26/03/2015 tarih ve 5033 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma Ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin Ve Uygulama Yönergesi,

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programı ve Öğretim Bilim Dalı 1143063079 numaralı yüksek lisans öğrencisi Elvan GÖKÇEN YILMAZ'ın "Sınıf İçinde İstenmeyen Davranışlara Yönelik Öğretmen Görüşleri (Şanlıurfa İli Örneği)" konulu anket çalışmasını, ilgi (a) yazı ekinde bulunan üç (3) bölümden oluşan toplam 49 (kırkdokuz) sorudan oluşan anketin ilgililer tarafından ilgi (b) Yönergenin ilgili maddeleri doğrultusunda; ekli liste isimleri yazılı bulunan ilçe okullarında eğitim öğretimin aksatılmadan ve gönüllük esasına dayalı olarak yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde Olurlarınıza arz ederim.

Mehmet Arif KIRIKÇI

Müdür a.

Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR

06/04/2015

Metin İLÇİ

Vali a.

İl Millî Eğitim Müdürü

Ek:

1-Yazı (1 sayfa)

2-Anket (3 sayfa)

3-Okul Listesi (1 sayfa)

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Soyad, Ad : Gökçen, Elvan
Doğum Yeri ve Tarihi : Fethiye, 1987
Eposta : egokcen@harran.edu.tr
Telefon : 05063708484

EĞİTİM BİLGİLERİ

Derece	Kurum	Yıl
Lisans	Gazi Üniversitesi	2009

İŞ TECRÜBESİ

Görev	Kurum	Yıl
Öğretmen	Alparslan İlkokulu	2012
Öğretim Görevlisi	Harran Üniversitesi	2016